

P. 1873

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WARSZAWSKIE

Półrocznik Duchowieństwa Archidiecezji Warszawskiej

Rok CII

LIPIEC – GRUDZIŃ 2012

Nr 2 (1057)

Rok Wiary 11 października 2012 – 24 listopada 2013

Nowy podział administracyjny Archidiecezji Warszawskiej – Władze dekanalne

Jubileusz 150-lecia istnienia Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia

60-lecie parafii Matki Bożej Częstochowskiej w Kuklówce

30-lecie powstania kościoła pw. Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych
na Chomiczówce

ZAPOWIEDZI

30. rocznica powołania

JÓZEFA KARDYNAŁA GLEMPA

do Świętego Kolegium Kardynalskiego – 2 lutego 2013 roku

Msza św. jubileuszowa zostanie odprawiona przez Najdostojniejszego Jubilata
w kościele parafialnym pw. Ofiarowania Pańskiego na Wyżynach w Warszawie
2 lutego 2013 roku o godz. 18.00

ISSN 0209-3804

Wydawca: Wydawnictwo Bonum

05-400 Otwock, ul. Staszica 27/19

tel.: 602 292 754

Nakład 400 egz.

Redaktor naczelny: ks. Piotr Odziemczyk

Tel. Kurii: (22) 531 72 00, tel. wicekanclerza Kurii: (22) 531 72 71

Adres redakcji: 00-246 Warszawa, ul. Miodowa 17/19

Pismo urzędowe dla duchowieństwa rozsyłane bezpłatnie

Korekta: Beata Kopeć, www.beatus.biz

Skład: Adam Jóźwik

Do użytku wewnętrznego

Drodzy Czytelnicy,

Oddajemy do Waszych rąk kolejne wydanie „Wiadomości Archidiecezjalnych Warszawskich” (WAW), pisma urzędowego Archidiecezji Warszawskiej. Ze względu na dostępność i szybkość przepływu informacji w internecie WAW wydawane są na bieżąco i aktualizowane na oficjalnej stronie Archidiecezji Warszawskiej: www.archidiecezja.warszawa.pl w zakładce – Archidiecezja, ostatnia pozycja na dole. Opublikowane akta prawne w formie elektronicznej posiadają wszelkie skutki promulgowania ustawy, o jakich mowa w kan. 8 § 2 *Kodeksu Prawa Kanonicznego*. Wersja drukowana wydawana jest dwa razy w roku, w ostatnim miesiącu każdego półrocza.

Począwszy od tego numeru, „Wiadomości” będą wydawane w szacie graficznej z napisem na okładce, charakterystycznej dla pierwszych numerów. „Wiadomości” będą wysyłane po jednym egzemplarzu do wszystkich proboszczów parafii i rektorów kościołów, z obowiązkiem przechowywania ich w archiwum parafialnym. Księży wikariuszy zachęcamy do korzystania także z wersji elektronicznej.

Pragnę w tym miejscu, w sposób szczególny podziękować Księdzu Infułatowi Grzegorzowi Kalwarczykowi za jego dotychczasowy trud, jaki włożył w przygotowanie wielu poprzednich wydań „Wiadomości”. Ksiądz Infułat był długoletnim sekretarzem, a od 31.05.1991 roku redaktorem naczelnym wydawanych co miesiąc „Wiadomości”. Przeszło 21 lat pieczołowicie i z zaangażowaniem pracował nad redakcją „Wiadomości Archidiecezjalnych Warszawskich”. Bóg zapłać!

Ksiądz Piotr Odziemczyk
Redaktor Naczelny

ROK WIARY
11 PAŹDZIERNIKA 2012
– 24 LISTOPADA 2013 ROKU

HOMILIA BENEDYKTA XVI PODCZAS MSZY ŚW.
INAUGURUJĄCEJ ROK WIARY, 11.10.2012

Czcigodni Bracia!

Drodzy Bracia i Siostry!

Z wielką radością dziś, 50 lat od rozpoczęcia II Powszechnego Soboru Watykańskiego, inaugurujemy Rok Wiary. Z radością pozdrawiam was wszystkich, a zwłaszcza Jego Świątobliwość Bartłomieja I, patriarchę Konstantynopola, oraz Jego Eminencję, Rowana Williamsa, arcybiskupa Canterbury. Kieruję szczególną myśl ku patriarchom i arcybiskupom większym Katolickich Kościołów Wschodnich oraz przewodniczącym Konferencji Biskupich. Aby upamiętnić Sobór, który niektórzy z nas tutaj obecnych – a których pozdrawiam ze szczególną miłością – mieli łaskę przeżywania osobiście, uroczystość ta została wzbogacona o niektóre szczególne znaki: procesja na wejście, która miała przypomnieć ową pamiętną procesję ojców soborowych, gdy uroczyście wkraczali do tej bazyliki; intronizacja *Ewangeliarza* – tego samego, którego używano podczas Soboru; przekazanie siedmiu orędzi końcowych Soboru i *Katechizmu Kościoła Katolickiego*, co uczynię na końcu, przed błogosławieństwem. Znaki te nie tylko skłaniają nas do wspomnień, lecz także przedstawiają nam perspektywę, aby wyjść poza wspomnienie. Zachęcają nas do wejścia głębiej w poruszenie duchowe, które cechowało Vaticanum II, abyśmy je przyjęli za swoje i nieśli je dalej, w jego prawdziwym znaczeniu. A to znaczenie nadawała i nadaje nadal wiara w Chrystusa, wiara apostolska, ożywiana wewnętrznym impulsem, by przekazywać Chrystusa każdemu człowiekowi i wszystkim ludziom w pielgrzymowaniu Kościoła na drogach dziejów.

Rozpoczynający się dziś Rok Wiary jest konsekwentnie związany z całą drogą Kościoła w minionych 50 latach: od Soboru poprzez Magisterium Sługi Bożego Pawła VI, który ogłosił Rok Wiary w 1967 roku, aż do Wielkiego Jubileuszu Roku 2000, poprzez który błogosławiony Jan

Paweł II zaproponował całej ludzkości na nowo Jezusa Chrystusa jako jedynego Zbawiciela, wczoraj, dziś i na wieki. Pomędzy tymi dwoma pontyfikatami, Pawła VI i Jana Pawła II, istnieje głęboka i pełna zbieżność właśnie w Chrystusie jako centrum kosmosu i historii oraz w apostołskim pragnieniu głoszenia Go światu. Jezus jest centrum wiary chrześcijańskiej. Chrześcijanin wierzy w Boga za pośrednictwem Jezusa Chrystusa, który objawił Jego oblicze. On jest wypełnieniem Pisma Świętego i jego ostatecznym interpretatorem. Jezus Chrystus jest nie tylko przedmiotem wiary, ale jak mówi List do Hebrajczyków, jest tym, „który nam w wierze przewodzi i ją wydoskonala” (Hbr 12,2).

Dzisiejsza Ewangelia mówi nam, że Jezus Chrystus, namaszczonej przez Ojca w Duchu Świętym, jest prawdziwym i wiecznym podmiotem ewangelizacji. „Duch Pański spoczywa na Mnie, ponieważ Mnie namaścił i posłał Mnie, abym ubogim niósł dobrą nowinę” (Łk 4,18). Ta misja Chrystusa, to Jego poruszenie trwa nadal w przestrzeni i czasie, przemierza wieki i kontynenty. Jest to ruch, który wychodzi od Ojca i mocą Ducha Świętego ma nieść dobrą nowinę ubogim każdego czasu w sensie materialnym i duchowym. Kościół jest pierwszym i niezbędnym narzędziem tego dzieła Chrystusa, ponieważ jest z Nim zjednoczony, jak ciało z głową. „Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam” (J 20,21). Tak powiedział uczniom Zmartwychwstały, i tchnąc na nich, dodał „Weźmijcie Ducha Świętego!” (w. 22). To Bóg jest głównym podmiotem ewangelizacji świata przez Jezusa Chrystusa; ale sam Chrystus chciał przekazać Kościołowi swoją misję. Uczynił to i czyni nadal aż do końca czasów, wzbudzając w uczniach Ducha Świętego, tego samego Ducha, który spoczął na Nim i pozostał w Nim podczas całego życia ziemskiego, dając Mu moc, by „więźniom głosić wolność, a niewidomym przejrzenie”, by „uciśnionych odsyłać wolnymi” i „obwoływać rok łaski od Pana” (Łk 4,18–19).

II Sobór Watykański nie zamierzał sprecyzować tematu wiary w jakimś specjalnym dokumencie. A mimo to był on w pełni ożywiany świadomością i pragnieniem konieczności, że tak powiem, ponownego zanurzenia się w misterium chrześcijańskim, aby można je było skutecznie na nowo zaproponować współczesnemu człowiekowi. Tak na ten temat mówił Sługa Boży Paweł VI dwa lata po zakończeniu obrad soborowych: „Jeśli Sobór nie mówi wprost o wierze, to mówi o niej na każdej stronie, uznaje jej żywotny i nadprzyrodzony charakter, zakłada, że jest ona integralna i mocna i buduje na niej swoje nauczanie. Wystarczy przypomnieć niektóre stwierdzenia soborowe [...], aby zdać sobie sprawę z zasadniczego znaczenia, jakie Sobór, zgodnie z tradycją doktrynalną Kościoła przypisuje wierze, prawdziwej wierze, której źródłem jest Chrystus, a drogą Magisterium

Kościoła” (*Katecheza podczas audjencji ogólnej*, 8 marca 1967 r.). Tak mówił Paweł VI.

Musimy teraz powrócić do tego, który zwołał II Sobór Watykański i go zainaugurował: bł. Jana XXIII. W przemówieniu na jego otwarcie przedstawił on główny cel Soboru tymi słowami: „Do obowiązku Soboru Powszechnego należy przede wszystkim strzeżenie świętego depozytu nauki chrześcijańskiej i podawanie go w jak najbardziej skutecznej formie [...] *Punctum saliens* tego Soboru nie jest więc dyskusja nad którymś z artykułów podstawowej doktryny Kościoła... Nie dlatego więc Sobór był potrzebny... Trzeba, aby ta nauka pewna i niezmienna, która musi być wiernie przestrzegana, została pogłębiona i przedstawiona w sposób odpowiadający wymogom naszych czasów” (AAS 54 [1962], 790.791–792).

W świetle tych słów możemy zrozumieć to, czego ja sam mogłem wówczas doświadczyć: podczas Soboru było poruszające dążenie odnośnie do wspólnego zadania, sprawienia, żeby zajaśniała prawda i piękno wiary w naszym dniu dzisiejszym, nie podporządkowując jej wymogom chwili obecnej, ani też nie krępując przeszłością: w wierze rozbrzmiewa nieustannie obecna wieczność Boga, który przekracza czas i mimo to może być przez nas przyjęty jedynie w naszym niepowtarzalnym dziś. Dlatego uważam, że rzeczą najważniejszą, szczególnie przy tak znaczącej okazji jak obecna, byłoby rozniecenie w całym Kościele tego pozytywnego napięcia, tego pragnienia, aby głosić ponownie Chrystusa współczesnemu człowiekowi. Jednak aby ten wewnętrzny impuls do nowej ewangelizacji nie pozostał jedynie ideałem i nie grzeszył zamętem, trzeba, aby opierał się na konkretnej i precyzyjnej podstawie, a są nią dokumenty II Soboru Watykańskiego, w których znalazł on swój wyraz. Z tego względu wielokrotnie podkreślałem konieczność powrotu, by tak powiedzieć, do „liter” Soboru – to znaczy do jego tekstów – aby w nich znaleźć także autentycznego ducha i powtarzałem, że znajduje się w nich prawdziwe dziedzictwo Vaticanum II. Odniesienie się do dokumentów chroni przed skrajnościami anachronicznych nostalgii i gonienia do przodu, i pozwala na uchwycenie nowości w ciągłości. Sobór nie wymyślił nic nowego jako przedmiotu wiary ani też nie chciał zastępować tego co stare. Raczej troszczył się o to, aby ta sama wiara nadal była przeżywana w dniu dzisiejszym, nadal była wiarą żywą w zmieniającym się świecie.

Jeśli będziemy zgodni z autentycznym usytuowaniem, w jakim bł. Jan XXIII chciał umieścić Vaticanum II, będziemy mogli uobecniać go w ciągu tego Roku Wiary, w obrębie jedynej drogi Kościoła, który nieustannie pragnie pogłębiać powierzony mu przez Chrystusa depozyt wiary. Ojcowie soborowi chcieli przedstawić wiarę na nowo w sposób skuteczny;

z ufnością otwarli się na dialog ze współczesnym światem właśnie dlatego, że byli pewni swojej wiary, mocnej skały, na której budowali. Natomiast w latach następnych wielu bez rozeznania przyjęło dominującą mentalność, poddając w wątpliwość same podstawy *depositum fidei*, których niestety nie odczuwali już w ich prawdzie jako swoje własne. Jeśli dzisiaj Kościół proponuje nowy Rok Wiary i Nową Ewangelizację, nie robi tego, aby uczcić jakąś rocznicę, ale ponieważ jest to konieczne, nawet bardziej niż przed 50 laty! A odpowiedź, jaką należy dać na tę potrzebę, jest ta sama, jaką zechcieli dać Papieże i Ojcowie Soboru, a która zawarta jest w jego dokumentach. Także inicjatywa utworzenia Papieskiej Rady, której celem jest krzewienie Nowej Ewangelizacji, a której dziękuję za szczególne zaangażowanie w Rok Wiary, mieści się w tej perspektywie. W minionych dziesięcioleciach rozwinęło się duchowe „pustynnicie”. Co mogłoby oznaczać życie, świat bez Boga, w czasach Soboru można było już poznać z pewnych tragicznych kart historii, ale niestety obecnie widzimy to każdego dnia wokół nas. Rozprzestrzeniła się pustka. Ale właśnie wychodząc od doświadczenia tej pustyni, od tej pustki, możemy odkryć na nowo radość wiary, jej życiowe znaczenie dla nas, mężczyzn i kobiet. Na pustyni odkrywa się wartość tego, co jest niezbędne do życia; w ten sposób we współczesnym świecie istnieją niezliczone znaki pragnienia Boga, ostatecznego sensu życia, często wyrażane w formie ukrytej czy negatywnej. Na pustyni trzeba nade wszystko ludzi wiary, którzy swym własnym życiem wskazują drogą ku Ziemi Obiecanej, i w ten sposób uobecniają nadzieję. Żywa wiara otwiera serce na łaskę Boga, która uwalnia od pesymizmu. Dziś bardziej niż kiedykolwiek ewangelizowanie oznacza bycie świadkiem nowego życia, przemienionego przez Boga, i w ten sposób wskazywanie drogi. Pierwsze czytanie mówiło nam o mądrości podróżnika (por. Syr 34, 9–13): podróż jest metaforą życia, a mądry podróżnik to ten, który nauczył się sztuki życia i może dzielić się nią z braćmi – jak to się dzieje w przypadku pielgrzymów na szlaku Camino de Santiago, lub na innych trasach, które nieprzypadkowo są znów w tych latach w modzie. Dlaczego tak wielu ludzi czuje dzisiaj potrzebę odbycia tych pielgrzymek? Czyż nie dlatego, że znajdują tam, albo przynajmniej wyczuwają, sens naszego istnienia w świecie? W ten więc sposób możemy przedstawić sobie ten Rok Wiary: pielgrzymka na pustyniach współczesnego świata, w której trzeba nieść tylko to, co istotne: ani laski, ani torby podróżnej, ani chleba, ani pieniędzy ani dwóch sukien – jak mówi Pan apostołom posyłając ich na misję (por. Łk 9,3), lecz Ewangelia i wiara Kościoła, której jaśniejącym wyrazem są dokumenty II Powszechnego Soboru Watykańskiego, podobnie jak też nim jest opublikowany przed dwudziestu laty *Katechizm Kościoła Katolickiego*.

Czcigodni i drodzy bracia, 11 października 1962 r. obchodzono święto Świętej Bożej Rodzicielki Maryi. Jej zawierzamy Rok Wiary, tak jak to uczyniłem przed tygodniem, udając się jako pielgrzym do Loreto. Panna Maryja niech zawsze świeci jak gwiazda na drodze Nowej Ewangelizacji. Niech nam pomoże realizować w praktyce zachętę apostoła Pawła: „Słowo Chrystusa niech w was przebywa z [całym swym] bogactwem: z wszelką mądrością nauczajcie i napominajcie samych siebie... I wszystko, cokolwiek działacie słowem lub czynem, wszystko [czyńcie] w imię Pana Jezusa, dziękując Bogu Ojcu przez Niego” (Kol 3,16–17). Amen.

KALENDARIUM OBCHODÓW ROKU WIARY

Rok Wiary został ogłoszony przez Ojca Świętego Benedykta XVI *Listem apostolskim „Porta fidei”* 11 października 2012 roku. Rozpocznie się on 11 października 2012 roku, w 50. rocznicę otwarcia II Soboru Powszechnego Watykańskiego, a zakończy się 24 listopada 2013 roku, w uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata. U początku tego Roku będzie miało miejsce wielkie wydarzenie: XII Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne Synodu Biskupów, poświęcone Nowej Ewangelizacji. W związku z tym wydarzeniem Stolica Apostolska opublikowała dwa dokumenty: *Lineamenta* i *Instrumentum laboris*.

W polskich kościołach przez rok na jednym z bocznych ołtarzy włożony będzie zdobny egzemplarz *Dokumentów Soboru Watykańskiego* oraz *Katechizm Kościoła Katolickiego* – informuje abp Stanisław Gądecki przewodniczący Komisji Episkopatu ds. Duszpasterstwa. A poszczególne grupy wiernych w wybranych momentach roku składać będą uroczyste wyznanie wiary. Dziś biskupi diecezjalni zgromadzeni na Jasnej Górze przyjęli ogólnopolskie kalendarium obchodów Roku Wiary.

11 października wieczorem w każdej polskiej katedrze i w wielu parafiach odprawiona zostanie uroczysta Msza Święta wraz z niesporami na otwarcie Roku Wiary. Podczas liturgii mają być procesjonalnie wniesione ozdobne egzemplarze *Dokumentów Soboru Watykańskiego II* oraz *Katechizmu Kościoła Katolickiego*. Księgi te, których specjalne wydanie przygotowuje „Pallotinum”, zostaną złożone na jednym z bocznych ołtarzy. Przez cały okres Roku Wiary przypominać będą wiernym o znaczeniu dokumentów stanowiących swego rodzaju busole dla współczesnego chrześcijaństwa i zachęcać do lektury.

Rozpoczęcie Roku Wiary zbiega się z pełnym wdzięczności upamiętnieniem w całym Kościele powszechnym dwóch wielkich wydarzeń, które ukształtowały oblicze Kościoła naszych dni: 50. rocznicę otwarcia II Soboru

Watykańskiego, który zwołał błogosławiony Jan XXIII (11 października 1962 r.), i 20. rocznicą ogłoszenia *Katechizmu Kościoła Katolickiego*, ofiarowanego Kościołowi przez błogosławionego Jana Pawła II (11 października 1992 r.).

Celem Roku Wiary w świetle założeń Papieskiej Rady ds. Nowej Ewangelizacji jest także uczynienie wyznania wiary codzienną modlitwą. Rada Papieska ds. Nowej Ewangelizacji proponuje nawet druk obrazka z wizerunkiem Jezusa i tekstem modlitwy *Credo*, który każdy wierny będzie mógł nosić przy sobie.

Wyznanie wiary (professio fidei) młodzieży polskiej złożone zostanie przez tych jej przedstawicieli, którzy udadzą się do Rzymu na Europejskie Spotkanie Młodych, organizowane przez Wspólnotę z Taizé od **28 grudnia do 1 stycznia 2013 r.** W jego ramach zostanie zorganizowana specjalna liturgia nieszporów dla Polaków połączona z wyznaniem wiary.

Niezależnie od tego wszystkie pielgrzymki młodzieży udające się podczas Roku Wiary na Jasną Górę będą składać *Wyznanie wiary* w sanktuarium.

25 stycznia 2013 r. we wszystkich katedrach w Polsce zostaną odprawione w łączności z Ojcem Świętym Benedyktem XVI nabożeństwa ekumeniczne wraz z przedstawicielami innych wyznań chrześcijańskich.

2 lutego nastąpi *professio fidei* przedstawicieli życia konsekrowanego w ramach światowego dnia im poświęconego.

20 lutego w święto Katedry Świętego Piotra zorganizowany zostanie dzień pracowników nauki, w ramach którego pracownicy uczelni państwowych i prywatnych wezmą udział w różnego rodzaju spotkaniach na temat relacji między wiarą a nauką.

24 marca w Niedzielę Palmową w ramach przygotowania do Światowego Dnia Młodzieży we wszystkich diecezjach zbierze się na modlitwie młodzież.

Od 15 do 17 kwietnia odbędą się dni otwarte w seminariach duchownych diecezjalnych i zakonnych.

2 czerwca przy okazji uroczystości Bożego Ciała odbędą się we wszystkich świątyniach specjalne adoracje eucharystyczne z okazji Roku Wiary.

Od 23 do 28 lipca przedstawiciele młodzieży udadzą się na Światowe Dni Młodzieży do Rio de Janeiro.

29 września odbędzie się Dzień Katechetów w 20. rocznicę publikacji *Katechizmu Kościoła Katolickiego*. Wszystkie polskie wydziały teologiczne zorganizują w tym czasie sympozja dotyczące *Katechizmu*.

Zakończenie Roku Wiary przewidziane jest w uroczystość Chrystusa Króla **24 listopada 2013 r.**, która będzie celebrowana w każdej parafii i każdej katedrze.

Kierowana przez abp. Gądeckiego Rada Episkopatu ds. Duszpasterstwa przygotowała też szczegółowe materiały nt. Roku Wiary dla każdej diecezji i każdej parafii w Polsce. Zostaną one przekazane niebawem za pośrednictwem biskupów diecezjalnych. „Chcemy dać impuls każdej parafii, aby zostały poważnie potraktowane *Dokumenty Soboru Watykańskiego II* i *Katechizm Kościoła Katolickiego*” – zapowiada abp Gądecki.

KAI

NOTA ZAWIERAJĄCA WSKAZANIA DUSZPASTERSKIE NA ROK WIARY

KONGREGACJA NAUKI WIARY

Wprowadzenie

W *Liście apostolskim „Porta fidei”* z 11 października 2011 r. Ojciec Święty Benedykt XVI ogłosił Rok Wiary. Rozpocznie się on 11 października 2012 r. w 50. rocznicę otwarcia II Soboru Powszechnego Watykańskiego, a zakończy się 24 listopada 2013 r. w uroczystość naszego Pana Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata.

Rok ten będzie okazją sprzyjającą głębszemu zrozumieniu przez wszystkich wiernych, że fundamentem wiary chrześcijańskiej jest „spotkanie z wydarzeniem, z Osobą, która nadaje życiu nową perspektywę, a tym samym decydujące ukierunkowanie” [1]. Wiarę, opartą na spotkaniu ze Zmartwychwstałym Jezusem Chrystusem, będzie można odkrywać w jej integralności i w pełnym blasku. „Również w naszych czasach wiara jest darem, który trzeba na nowo odkryć, pielęgnować i dawać o nim świadectwo, ażeby Pan „sprawił, że każdy z nas doświadczy z radością, jak pięknie jest być chrześcijaninem” [2].

Rozpoczęcie Roku Wiary zbiega się z pełnym wdzięczności upamiętnieniem dwóch wielkich wydarzeń, które ukształtowały oblicze Kościoła naszych dni: 50. rocznicą otwarcia II Soboru Watykańskiego, który zwołał błogosławiony Jan XXIII (11 października 1962 r.), i 20. rocznicą ogłoszenia *Katechizmu Kościoła Katolickiego*, ofiarowanego Kościołowi przez Błogosławionego Jana Pawła II (11 października 1992 r.).

Sobór, według papieża Jana XXIII, miał na celu „przekazanie czystej i nieskażonej nauki katolickiej bez łagodzenia jej bądź przeinaczania” i starał się, aby „ta pewna i niezmienna nauka, która musi być wiernie respektowana, została pogłębiona i przedstawiona w sposób odpowiadający potrzebom naszych czasów” [3]. W tym kontekście decydujące znaczenie ma początek *Konstytucji dogmatycznej „Lumen gentium”*: „Światłością narodów jest Chrystus, dlatego obecny Sobór święty, zgromadzony w Duchu Świętym, gorąco pragnie oświecić wszystkich ludzi Jego blaskiem jaśniejącym na obliczu Kościoła, głosząc Ewangelię wszelkiemu stworzeniu (por. Mk 16,15)” [4]. W świetle Chrystusa, które oczyszcza i uświęca w świętej liturgii (por. *Konstytucja „Sacrosanctum concilium”*), i na podstawie Jego Bożego Słowa (por. *Konstytucja dogmatyczna „Dei verbum”*) Sobór pragnął pogłębić wewnętrzną naturę Kościoła (por. *Konstytucja dogmatyczna „Lumen gentium”*) i jego więź ze współczesnym światem (por. *Konstytucja duszpasterska „Gaudium et spes”*). Obok tych czterech konstytucji, prawdziwych filarów Soboru, powstały deklaracje i dekryty, które podejmują największe wyzwania czasu.

Po Soborze nastąpił okres recepcji i stosowania jego bogatego nauczania przez Kościół, w ciągłości z całą Tradycją, pod bezpiecznym przewodnictwem Magisterium. Aby ułatwić poprawną recepcję Soboru, papież kilka razy zwoływał Synod Biskupów [5], który został ustanowiony przez Sługę Bożego Pawła VI w 1965 r., a następnie dawali Kościołowi jasne wskazania w posynodalnych adhortacjach apostolskich. Obrady najbliższego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów, które odbędzie się w październiku 2012 r., będą dotyczyły tematu: „Nowa Ewangelizacja mająca na celu przekazywanie wiary chrześcijańskiej”.

Od początku swego pontyfikatu papież Benedykt XVI zdecydowanie zabiegał o poprawne pojmowanie Soboru, odrzucając jako błędną tak zwaną „hermeneutykę nieciągłości i zerwania z przeszłością”, i opowiadając się za – jak powiedział – „hermeneutyką reformy”, odnowy zachowującego ciągłość jedynego podmiotu – Kościoła, który dał nam Pan; ten podmiot w miarę upływu czasu rośnie i rozwija się, zawsze jednak pozostaje tym samym, jedynym podmiotem – Ludem Bożym w drodze” [6].

Katechizm Kościoła Katolickiego w myśl tego z jednej strony stanowi „autentyczny owoc II Soboru Watykańskiego” [7], a z drugiej pragnie ułatwiać jego recepcję. Nadzwyczajny Synod Biskupów z 1985 r., zwołany z okazji 20. rocznicy zamknięcia II Soboru Watykańskiego i aby dokonać bilansu odnośnie do jego recepcji, zasugerował opracowanie tego *Katechizmu*, aby ofiarować Ludowi Bożemu kompendium całej nauki katolickiej i pewny tekst stanowiący punkt odniesienia dla katechizmów lokalnych.

Papież Jan Paweł II uznał tę propozycję za pragnienie, które „odpowiada w pełni prawdziwej potrzebie Kościoła powszechnego i Kościołów parterykularnych” [8]. Ten *Katechizm*, zredagowany we współpracy z całym episkopatem Kościoła katolickiego, „wyraża rzeczywistość to, co można nazwać ‘symfonią’ wiary” [9].

Katechizm zawiera „rzeczy nowe i stare (por. Mt 13,52), ponieważ wiara pozostaje zawsze ta sama, a zarazem jest źródłem wciąż nowych światel. Aby spełnić ten podwójny wymóg *Katechizm Kościoła Katolickiego* z jednej strony przejmuje ‘dawny’ tradycyjny układ, zastosowany już w katechizmie Piusa V, ujmując treść w czterech częściach: *Wyznanie wiary* (*Credo*); *Liturgia święta* ze szczególnym uwypukleniem sakramentów; *Zasady chrześcijańskiego postępowania* wyłożone na podstawie przykazań; wreszcie *Modlitwa chrześcijańska*. Zarazem jednak treść jest często ujęta w ‘nowy’ sposób, by odpowiadać na pytania stawiane przez naszą epokę” [10]. Ten *Katechizm* jest „pożytecznym i właściwym narzędziem służącym umacnianiu komunii Kościoła” i „bezpieczną normą nauczania prawd wiary” [11]. Treści wiary znajdują w katechizmie systematyczną i organiczną syntezę. „W nim bowiem staje się widoczne bogactwo nauczania, które Kościół przyjął, zachował i przedstawiał na przestrzeni dwóch tysiącleci swej historii. Od Pisma Świętego po ojców Kościoła, od mistrzów teologii po świętych, którzy żyli na przestrzeni wieków, katechizm stanowi trwały zapis wielu sposobów medytacji nad wiarą i rozwijania nauczania, aby dać wiernym pewność w ich życiu wiary” [12].

Rok Wiary chce przyczynić się do nawrócenia na nowo do Pana Jezusa i odkrycia wiary, aby wszyscy członkowie Kościoła stali się wiarygodnymi i radosnymi świadkami Zmartwychwstałego Pana w dzisiejszym świecie, potrafiącymi wskazać tak liczny osobom poszukującym „bramę wiary”. Ta „brama” otwiera człowiekowi oczy na Jezusa Chrystusa, który jest z nami „przez wszystkie dni aż do skończenia świata” (Mt 28,20). On pokazuje nam, że „sztuki życia” uczy się „w mocnych relacjach z Nim” [13]. „Swoją miłością Jezus Chrystus przyciąga do siebie ludzi z każdego pokolenia: w każdym czasie zwołuje On Kościół, powierzając mu głoszenie Ewangelii, nakazem, który zawsze jest nowy. Z tego względu także dziś potrzeba bardziej przekonanego zaangażowania Kościoła na rzecz Nowej Ewangelizacji, aby na nowo odkryć w wierzeniu radość i odnaleźć zapał do przekazywania wiary” [14].

Na polecenie papieża Benedykta XVI [15], Kongregacja Nauki Wiary zredagowała, w porozumieniu z właściwymi dykasteriami Stolicy Apostolskiej i z udziałem Komitetu ds. przygotowania Roku Wiary [6], niniejszą *Notę* zawierającą pewne wskazania odnośnie do tego czasu łaski, nie

wykluczające innych propozycji, którymi Duch Święty zechce natchnąć Pasterzy i wiernych w różnych częściach świata.

Wskazania

„Wiem, komu uwierzyłem” (2 Tm 1,12): te słowa Świętego Pawła pomagają nam zrozumieć, że wiara „jest najpierw *osobowym przyłgnięciem człowieka do Boga*; równocześnie i w sposób nierozdzielny jest ona *dobrowolnym uznaniem całej prawdy, którą Bóg objawił*” [17]. Wiara jako zawierzenie osoby Bogu i wiara, którą wyrażamy w *Wyznaniu wiary (Credo)* są nierozzerwalne, wzajemnie do siebie nawiązują i jedna wymaga drugiej. Istnieje głęboki związek pomiędzy życiem wiarą i jej treścią: wiara świadków i wyznawców jest także wiarą apostołów i doktorów Kościoła.

Z tego względu poniższe wskazania na Rok Wiary mają być pomocne tak w spotkaniu Chrystusa poprzez autentycznych świadków wiary, jak również w coraz lepszym poznaniu treści wiary. Są to propozycje, które mają na celu pobudzenie w przykładowy sposób wspólnoty kościelnej do odpowiedzialnej odpowiedzi na wezwanie Ojca Świętego, do przeżywania w pełni tego Roku jako specjalnego „czasu łaski” [18]. Radosne odkrycie wiary będzie mogło także wpłynąć na umocnienie jedności we wspólnotach różnych środowisk, które tworzą wielką rodzinę Kościoła.

I Na płaszczyźnie Kościoła powszechnego

1. Głównym wydarzeniem kościelnym na początku Roku Wiary będzie XIII Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne Synodu Biskupów, zwołane przez papieża Benedykta XVI, poświęcone „Nowej Ewangelizacji mającej na celu przekazywanie wiary chrześcijańskiej”, które odbędzie się w październiku 2012 r. W czasie tego Synodu, w dniu 11 października 2012 r., odbędzie się uroczysta Msza św. na rozpoczęcie Roku Wiary, w 50. rocznicę otwarcia II Soboru Watykańskiego.

2. W Roku Wiary należy zachęcać wiernych, by pielgrzymowali do Stolicy Piotrowej, aby tam złożyć wyznanie wiary w Boga Ojca, Syna i Ducha Świętego, w jedności z tym, który dziś wezwany jest, by utwierdzać w wierze swoich braci (por. Łk 22,32). Ważną rzeczą będzie także zachęcanie do udziału w pielgrzymkach do Ziemi Świętej, miejsca związanego z obecnością Jezusa, Zbawiciela, i Maryi, Jęgo Matki.

3. W czasie tego Roku pożyteczne będzie zachęcanie wiernych, by zwracali się ze szczególną pobożnością do Maryi, pierwowzoru Kościoła, która „łączy w sobie w pewien sposób i odzwierciedla najważniejsze treści

wiary” [19]. Należy zatem popierać wszelkie inicjatywy, które pomogą wiernym uznać na nowo szczególną rolę Maryi w tajemnicy zbawienia, kochać Ją miłością synowską i naśladować Jej wiarę i cnoty. Bardzo stosowne będzie w związku z tym organizowanie pielgrzymek, nabożeństw i spotkań w głównych sanktuariach.

4. Najbliższy Światowy Dzień Młodzieży w Rio de Janeiro w lipcu 2013 r. będzie nadzwyczajną okazją dla młodych ludzi, aby doświadczyli radości płynącej z wiary w Pana Jezusa i ze wspólnoty z Ojcem Świętym, w wielkiej rodzinie Kościoła.

5. Pożądane będzie organizowanie sympozjów, zjazdów i zebrań na wielką skalę, także na szczeblu międzynarodowym, sprzyjające stykaniu się z autentycznymi świadectwami wiary i pogłębieniu znajomości treści nauki katolickiej. Ważne jest, by ukazywaniu, że również dzisiaj Słowo Boże ustawicznie wzrasta i się rozprzestrzenia, towarzyszyło świadectwo, że w Jezusie Chrystusie „znajduje pełny sens wszelka udręka i tęsknota ludzkiego serca” [20] i że wiara „staje się nowym kryterium myślenia i działania, które przemienia całe życie człowieka” [21]. Niektóre ze spotkań będą poświęcone w szczególności przypomnieniu na nowo nauczania II Soboru Watykańskiego.

6. Dla wszystkich wierzących Rok Wiary będzie okazją sprzyjającą pogłębieniu znajomości głównych dokumentów II Soboru Watykańskiego i studiowaniu *Katechizmu Kościoła Katolickiego*. Dotyczy to zwłaszcza kandydatów do kapłaństwa, przede wszystkim w roku propedeutycznym czy w pierwszych latach studiów teologicznych, nowicjuszy i nowicjuszek instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego, jak też tych, którzy odbywają formację przed przyjęciem do stowarzyszenia czy do ruchu kościelnego.

7. Rok będzie okazją sprzyjającą bardziej uważnemu zapoznawaniu się z homiliami, katechezami, przemówieniami i innymi wystąpieniami Ojca Świętego. Pasterze Kościoła, osoby konsekrowane i wierni świeccy będą zachęceni do tego, by z odnowionym zaangażowaniem rzeczywiście całym sercem przyjmowali nauczanie następcy św. Piotra.

8. W czasie Roku Wiary pożądane będzie promowanie, we współpracy z Papieską Radą ds. Popierania Jedności Chrześcijan, różnych inicjatyw ekumenicznych, które będą przypominały i wspierały „przywrócenia jedności między wszystkimi uczniami Chrystusa”, co jest „jednym z głównych zamierzeń świętego II Soboru Powszechnego Watykańskiego” [22]. Przede

wszystkim odbędzie się uroczyste nabożeństwo ekumeniczne, aby potwierdzić wiarę wszystkich ochrzczonych w Chrystusa.

9. Przy Papieskiej Radzie ds. Krzewienia Nowej Ewangelizacji będzie utworzony specjalny sekretariat, który zajmie się koordynacją różnych inicjatyw związanych z Rokiem Wiary, podejmowanych przez poszczególne dykasterie Stolicy Apostolskiej bądź istotnych z punktu widzenia Kościoła powszechnego. Byłoby wskazaniem informować wcześniej tenże sekretariat o organizowaniu większych wydarzeń; on też będzie mógł podsuwać sugestie odnośnie tych inicjatyw. Sekretariat utworzy specjalną stronę internetową, aby udzielać wszelkich użytecznych informacji, które będą pomocne w owocnym przeżywaniu Roku Wiary.

10. Na zakończenie Roku, w uroczystość naszego Pana Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata, Ojciec Święty odprawi Eucharystię, aby uroczystie, na nowo dokonać wyznania wiary.

II Na płaszczyźnie konferencji biskupów [23]

1. Konferencje biskupów będą mogły zorganizować dzień studyjny poświęcony wierze, osobistemu świadectwu o niej i przekazywaniu jej nowym pokoleniom, ze świadomością szczególnej misji biskupów jako nauczycieli i „zwiastunów wiary” [24].

2. Rzeczą użyteczną będzie wsparcie wznowienia publikacji dokumentów II Soboru Watykańskiego, *Katechizmu Kościoła Katolickiego* i jego *Kompendium*, także w formie wydań kieszonkowych i tanich, jak też szersze ich rozpowszechnianie za pomocą narzędzi elektronicznych i nowoczesnych technologii.

3. Pożądane jest odnowienie zaangażowania, aby dokumenty II Soboru Watykańskiego i *Katechizm Kościoła Katolickiego* zostały przełożone na języki, w których ich przekłady jeszcze nie istnieją. Zachęca się do podejmowania inicjatyw charytatywnych mających na celu finansowanie tłumaczeń *Katechizmu* na języki lokalne krajów na terenach misyjnych, gdyż Kościoły lokalne nie są w stanie pokryć związanych z tym wydatków. Inicjatywy tego typu powinny być podejmowane pod kierunkiem Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów.

4. Pasterze, wykorzystując nowe języki komunikacji, będą starali się promować programy telewizyjne czy radiowe, filmy i publikacje przystępne, a także przeznaczone dla ludzi prostych i dla szerokiej publiczności, na temat wiary, jej zasad i treści, a także eklezyjalnego znaczenia II Soboru Watykańskiego.

5. Autentycznymi świadkami wiary są święci i błogosławieni [25]. Dlatego też konferencje biskupów powinny zaangażować się w popularyzowanie znajomości rodzimych świętych, również z wykorzystaniem nowoczesnych środków komunikacji społecznej.

6. Współczesny świat jest wrażliwy na związek między wiarą a sztuką. Dlatego zaleca się konferencjom biskupów, by odpowiednio dowartościowały również w działalności katechetycznej i w ewentualnej współpracy ekumenicznej dziedzictwo dzieł sztuki, które znajduje się w miejscach powierzonych ich trosce pasterskiej.

7. Nauczyciele wykładający w ośrodkach studiów teologicznych, w seminariach i na uniwersytetach katolickich proszeni są o zweryfikowanie, czy w ich nauczaniu treści *Katechizmu Kościoła Katolickiego* odgrywają istotną rolę, i co z tego wynika w odniesieniu do wykładanych przez nich dyscyplin.

8. Warto będzie przygotować, z pomocą teologów i kompetentnych autorów, popularyzatorskich materiałów o charakterze apologetycznym (por. I P 3, 15). Wierni będą mogli tym samym lepiej odpowiadać na pytania, które pojawiają się w różnych dziedzinach kultury, czy to w związku z wyzwaniem, jakie stanowią sekty, czy w odniesieniu do problemów związanych z sekularyzmem i relatywizmem, czy do „pytań, wynikających ze zmiany mentalności, która zwłaszcza w obecnych czasach zawęża zakres tego, co racjonalne, pewne, poparte osiągnięciami naukowymi i technologicznymi” [26], bądź w związku z innymi konkretnymi trudnościami.

9. Pożądane będzie przeanalizowanie lokalnych katechizmów i różnych pomocy katechetycznych używanych w Kościołach lokalnych, by zapewnić pełną ich zgodność z *Katechizmem Kościoła Katolickiego* [21]. Gdyby okazało się, że pewne katechizmy czy pomoce do katechezy nie są w pełni zgodne z *Katechizmem* czy też występują w nich braki, będzie można rozpocząć opracowywanie ich nowych wersji, ewentualnie korzystając z pomocy innych konferencji biskupów, które już o to zadbały.

10. Stosowną rzeczą będzie ocenienie, we współpracy z kompetentną w tym zakresie Kongregacją Edukacji Katolickiej, na ile treści *Katechizmu Kościoła Katolickiego* są obecne w *ratio* formacji przyszłych kapłanów i w *curriculum* ich studiów teologicznych.

III Na płaszczyźnie diecezjalnej

1. Pożądane będzie, aby w każdym Kościele lokalnym odbyła się Msza św. na otwarcie Roku Wiary i na jego uroczyste zakończenie, by „wyznać wiarę w zmartwychwstałego Pana w naszych katedrach i kościołach całego świata” [28].

2. Warto będzie zorganizować w każdej diecezji dzień poświęcony *Katechizmowi Kościoła Katolickiego*, zapraszając do udziału w nim zwłaszcza kapłanów, osoby konsekrowane i katechetów. Z tej okazji wschodnie eparchie katolickie będą mogły na przykład zorganizować spotkanie z kapłanami, by złożyć świadectwo swojej specyficznej wrażliwości i tradycji liturgicznej w łonie jednej wiary w Chrystusa; podobnie można zachęcić młode Kościoły lokalne na terenach misyjnych, by dały nowe świadectwo swej radości wiary, która tak mocno je wyróżnia.

3. Każdy Biskup będzie mógł poświęcić list pasterski tematowi wiary, przypominając znaczenie II Soboru Watykańskiego i *Katechizmu Kościoła Katolickiego*, w specyficznym kontekście duszpasterskim ważnym dla powierzonej jego pieczy wspólnoty wiernych.

4. Pożądane będzie, by w każdej diecezji, pod kierunkiem biskupa, zostały zorganizowane katechezy dla młodych i dla tych, którzy poszukują sensu życia, aby pomóc im w odkryciu piękna wiary Kościoła, oraz aby były urządzane spotkania ze znaczącymi świadkami wiary.

5. Stosowne będzie dokonanie oceny recepcji II Soboru Watykańskiego i *Katechizmu Kościoła Katolickiego* w życiu i misji każdego pojedynczego Kościoła lokalnego, w szczególności w zakresie katechezy. W związku z tym pożądane jest odnowione zaangażowanie ze strony wydziałów katechetycznych w diecezjach, które – przy wsparciu Komisji Katechetycznych Konferencji Biskupów mają za zadanie zajmować się formacją katechetów w zakresie treści wiary.

6. Stałą formację duchowieństwa będzie można oprzeć, szczególnie w tym Roku Wiary na dokumentach II Soboru Watykańskiego i na *Katechizmie Kościoła Katolickiego*, rozważając przykładowo takie tematy jak: „przepowiadanie Chrystusa Zmartwychwstałego”, „Kościół jako sakrament zbawienia”, „misja ewangelizacyjna w dzisiejszym świecie”, „wiara i niewiara”, „wiara, ekumenizm i dialog międzyreligijny”, „wiara i życie wieczne”, „hermeneutyka reformy z zachowaniem ciągłości”, „*Katechizm* w zwyczajnej opiece duszpasterskiej”.

7. Zachęca się biskupów do organizowania, zwłaszcza w okresie wielkopostnym, nabożeństw pokutnych, w czasie których prosić się będzie o przebaczenie Boże, także i w szczególności za grzechy przeciwko wierze. Ten Rok będzie również czasem sprzyjającym przystępowaniu z większą wiarą i częściej do sakramentu pokuty.

8. Pożądane będzie nawiązanie kontaktu ze światem nauki i kultury i stwarzanie nowych okazji do twórczego dialogu wiary i rozumu poprzez sympozja, kongresy i dni studyjne, zwłaszcza na uniwersytetach katolickich, aby pokazać, „że nie może być konfliktu między wiarą a prawdziwą nauką, ponieważ obie, choć różnymi drogami, dążą do prawdy” [29].

9. Ważne będzie organizowanie spotkań z osobami, które „choć nie twierdzą, że mają dar wiary, szczerze poszukują ostatecznego sensu i definitywnej prawdy o swym istnieniu i świecie” [30]. Inspiracją dla tego typu spotkań może być dialog w ramach Dziedzińca Pogan nawiązany przez Papieską Radę Kultury.

10. Rok Wiary będzie okazją do poświęcenia większej uwagi szkołom katolickim, które są właściwym miejscem, przedstawiania uczniom żywego świadectwa o Panu i rozwijania ich wiary, z odpowiednim wykorzystaniem narzędzi katechetycznych takich jak *Kompendium Katechizmu Kościoła Katolickiego* czy *Youcat. Katechizm dla młodych*.

IV W parafiach / wspólnotach / stowarzyszeniach / ruchach

1. W przygotowaniu do Roku Wiary wszystkich wiernych zachęca się do czytania i uważnej medytacji *Listu apostołskiego „Porta fidei”* Ojca Świętego Benedykta XVI.

2. Rok Wiary „będzie to też dobra okazja, by z większym zaangażowaniem celebrować wiarę podczas liturgii, a zwłaszcza Eucharystii” [31]. W Eucharystii, która jest tajemnicą wiary i źródłem Nowej Ewangelizacji, wiara Kościoła jest głoszona, celebrowana i umacniana. Wszystkich wiernych zachęca się do brania w niej udziału świadomie, aktywnie i owocnie, by byli autentycznymi świadkami Pana.

3. Kapłani będą mogli poświęcić więcej uwagi studium dokumentów II Soboru Watykańskiego i *Katechizmu Kościoła Katolickiego*, by wykorzystać jego owoce w duszpasterstwie parafialnym – katechezie, przepowiadaniu, przygotowaniu do sakramentów – przygotowując cykle homilii na temat wiary czy pewnych jej specyficznych aspektów, jak na przykład: „spotkanie z Chrystusem”, „podstawowe treści *Credo*”, „wiara i Kościół” [32].

4. Katecheci powinni obficie czerpać z doktrynalnego bogactwa *Katechizmu Kościoła Katolickiego* i organizować, pod nadzorem proboszczów, grupy wiernych oddające się lekturze i wspólnemu zgłębianiu tego cennego narzędzia, aby tworzyć małe wspólnoty wiary i świadectwa o Panu Jezusie.

5. Pożądane jest, by z odnowionym zapałem był propagowany i rozprowadzany *Katechizm Kościoła Katolickiego* bądź inne pomoce odpowiednie dla rodzin, prawdziwych kościołów domowych i pierwszych miejsc przekazywania wiary, na przykład przy okazji błogosławienia domów, sakramentów chrztu dorosłych, bierzmowania, małżeństwa. Może to sprzyjać przyjęciu i pogłębieniu nauki katolickiej „w naszych domach i rodzinach, aby każdy silnie odczuł potrzebę lepszego zrozumienia i przekazywania przyszłym pokoleniom odwiecznej wiary” [33].

6. Stosowne będzie popieranie misji ludowych i innych inicjatyw w parafiach i miejscach pracy, by pomóc wiernym w odkryciu daru, jakim jest wiara chrzcielna i odpowiedzialności za dawanie o niej świadectwa, ze świadomością, że powołanie chrześcijańskie „jest z natury swojej również powołaniem do apostołstwa” [34].

7. W tym okresie zachęca się członków instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego do zaangażowania się w Nową Ewangelizację poprzez przyłgnięcie na nowo do Chrystusa dzięki własnym charyzmatom i wierności Ojcu Świętemu i zdrowej doktrynie.

8. W czasie Roku Wiary wspólnoty kontemplacyjne szczególnie intensywnie modlitwy poświęcą odnowie wiary Ludu Bożego i nowemu zaangażowaniu w jej przekazywanie młodym pokoleniom.

9. Stowarzyszenia i ruchy kościelne wzywa się, by podejmowały specyficzne inicjatywy, które dzięki ich charyzmatom i we współpracy z lokalnymi pasterzami, zostaną włączone w wielkie wydarzenie Roku Wiary. Nowe wspólnoty i ruchy kościelne, w sposób twórczy i wielkoduszny, znajdą odpowiednie sposoby, by złożyć swe świadectwo wiary w służbie Kościołowi.

10. Wszyscy wierni, wezwani do odnowienia daru wiary, będą się starali przekazywać własne doświadczenie wiary i miłości [35] w dialogu ze swymi braćmi i siostrami, także należącymi do innych wyznań chrześcijańskich, z wyznawcami innych religii i z tymi, którzy nie wierzą lub są obojętni. Pragnie się, by w ten sposób wszyscy chrześcijanie rozpoczęli swego rodzaju misję wobec osób, wśród których żyją i pracują, ze świadomością, że „przyjęli orędzie zbawienia, aby przedstawiać je wszystkim” [36].

Zakończenie

Wiara „jest towarzyszką życia pozwalającą nam dostrzegać wciąż na nowo cuda, które czyni dla nas Bóg. Wiara, która stara się rozpoznawać znaki czasu we współczesności, zobowiązuje każdego z nas do stawiania się żywymi znakami obecności Zmartwychwstałego w świecie” [37]. Wiara jest aktem osoby i zarazem wspólnoty: jest darem Boga, a żyje się nim w wielkiej wspólnocie Kościoła i musi on być przekazany światu. Każda inicjatywa podjęta w ramach Roku Wiary chce wspierać radosne odkrycie i odnowione świadectwo wiary. Zaproponowane tu wskazania mają na celu pobudzenie wszystkich członków Kościoła do zaangażowania się, ażeby ten Rok stał się owocną okazją do dzielenia się tym, co dla chrześcijanina jest najdroższe: Chrystusem Jezusem, Odkupicielem człowieka, Królem Wszechświata, „który nam w wierze przewodzi i ją wydoskonalą” (Hbr 12,2).

**Rzym, w siedzibie Kongregacji Nauki Wiary,
6 stycznia 2012 r., w uroczystość Objawienia Pańskiego.**

***William Kard. Levada, Prefekt
† Luis F. Ladaria, S.J Arcybiskup tytularny Thibica, Sekretarz***

- [1] Benedykt XVI, *Encyklika „Deus caritas est”*, 25 grudnia 2005 r.
- [2] Benedykt XVI, *Homilia w święto Chrztu Pańskiego*, 10 stycznia 2010 r.
- [3] Jan XXIII, *Przemówienie w czasie uroczystego otwarcia Ekumenicznego Soboru Watykańskiego II*, 11 października 1962 r.
- [4] Sobór Watykański II, *Konstytucja dogmatyczna „Lumen gentium”*.
- [5] Zwyczajne Zgromadzenia Synodu Biskupów poruszały następujące tematy: *Zachowanie i umocnienie wiary katolickiej, jej integralności, żywotności, rozwoju, spójności doktrynalnej i historycznej* (1967), *Kapłaństwo sakramentalne i sprawiedliwość w świecie* (1971), *Ewangelizacja we współczesnym świecie* (1974), *Katechizacja w naszych czasach* (1977), *Zadania rodziny chrześcijańskiej we współczesnym świecie* (1980), *Pojednanie i pokuta w posłudze Kościoła* (1983), *Powołanie i misja świeckich w Kościele i w świecie po Soborze Watykańskim II* (1987), *Formacja kapłanów we współczesnym świecie* (1991), *Życie konsekrowane i jego misja w Kościele i w świecie* (1994), *Biskup sługą Ewangelii Jezusa Chrystusa dla nadziei świata* (2001), *Eucharystia źródłem i szczytem życia oraz misji Kościoła* (2005), *Słowo Boże w życiu i misji Kościoła* (2008).
- [6] Benedykt XVI, *Przemówienie do Kurii Rzymskiej*, 22 grudnia 2005 r.
- [7] Benedykt XVI, *List apostolski „Porta fidei”*, 4.
- [8] Jan Paweł II, *Przemówienie na zamknięcie II Nadzwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów*, 1 grudnia 1985 r., n. 6. Papież, po otwarciu tego Synodu, podczas spotkania poprzedzającego modlitwę *Anioł Pański* 24 listopada 1985 r. powiedział: „Wiara jest podstawową zasadą, fundamentem, zasadniczym kryterium odnowy, której pragnął Sobór. Z niej wywodzą się normy moralne, styl życia, wybór kierunku działania w każdej sytuacji”.
- [21] Jan Paweł II, *Konstytucja apostolska „Fidei depositum”*, 11 października 1992 r., 2.

- [10] Tamże, 3.
- [11] Tamże, 4.
- [12] Benedykt XVI, *List apostolski „Porta fidei”*, 11.
- [13] Benedykt XVI, *Przemówienie do uczestników spotkania zorganizowanego przez Papieską Radę ds. Krzewienia Nowej Ewangelizacji*, 15 października 2011 r.
- [14] Benedykt XVI, *List apostolski „Porta fidei”*, 7.
- [15] Tamże, 12.
- [16] Wspomniany *Komitet* utworzony przy Kongregacji Nauki Wiary, na polecenie Ojca Świętego Benedykta XVI, składa się z następujących osób: kardynałowie – William Levada, Francis Arinze, Angelo Bagnasco, Ivan Dias, Francis E. George, Zenon Grocholewski, Marc Ouellet, Mauro Piacenza, Jean-Pierre Ricard, Stanisław Ryłko i Christoph Schönborn; arcybiskupi – Luis F. Ladaria i Salvatore Fisichella; biskupi – Mario del Valle Moronta Rodriguez, Gerhard Ludwig Muller i Raffaello Martinelli.
- [17] *Katechizm Kościoła Katolickiego*, n. 150.
- [18] Benedykt XVI, *List apostolski „Porta fidei”*, 15.
- [19] Sobór Watykański II, *Konstytucja dogmatyczna „Lumen gentium”*, 65.
- [20] Benedykt XVI, *List apostolski „Porta fidei”*, 13.
- [21] Tamże, 6.
- [22] Sobór Watykański II, *Dekret „Unitatis redintegratio”*, 1.
- [23] Wskazania dla Konferencji Biskupów odnoszą się też do Synodów Biskupów Kościołów Patriarchalnych i Arcybiskupich Większych, jak też wobec Zgromadzeń Hierarchów Kościołów *sui iuris*.
- [24] Sobór Watykański II, *Konstytucja dogmatyczna „Lumen gentium”*, 25.
- [25] Por. Benedykt XVI, *List apostolski Porta fidei*, 13.
- [26] Tamże, 12.
- [27] Jan Paweł II, *Konstytucja apostolska „Fidei depositum”*, 4.
- [28] Benedykt XVI, *List apostolski „Porta fidei”*, 8. [29] Tamże, 12.
- [30] Tamże, 10.
- [31] Tamże, 9.
- [32] Benedykt XVI, *Posynodalna adhortacja apostolska „Verbum Domini”*, 30 września 2010 r., 59–60 i 74.
- [33] Benedykt XVI, *List apostolski „Porta fidei”*, 8.
- [34] Sobór Watykański II, *Dekret „Apostolicam actuositatem”*, 2.
- [35] Benedykt XVI, *List apostolski „Porta fidei”*, 14.
- [36] Sobór Watykański II, *Konstytucja duszpasterska „Gaudium et spes”*, 1.
- [37] Benedykt XVI, *List apostolski „Porta fidei”*, 15.

LIST PASTERSKI ARCYBISKUPA METROPOLITY WARSZAWSKIEGO KAZIMIERZA KARDYNAŁA NYCZA NA ROZPOCZĘCIE ROKU WIARY

Umiłowani w Chrystusie Bracia i Siostry,

W czwartek 11 października rozpoczniemy Rok Wiary. Został on ogłoszony przez papieża Benedykta XVI *Listem apostolskim „Porta fidei”* jako szczególny „czas łaski”. Będzie trwał do uroczystości Chrystusa Króla Wszechświata – 24 listopada 2013 roku. Okazją do jego ogłoszenia jest 50. rocznica otwarcia II Soboru Watykańskiego, który „przypomina fundamenty wiary i wytycza kierunki jej głoszenia we współczesnym świecie”, oraz 20. rocznica ogłoszenia *Katechizmu Kościoła Katolickiego*, który współczesnemu człowiekowi objawia „siłę i piękno wiary” (*Porta fidei*, 4).

W tym dniu, 11 października, we wszystkich świątyniach świata w łączności z Ojcem Świętym celebrowana będzie wieczorna Msza Święta na otwarcie Roku Wiary. Podczas tej Mszy św. zostanie uroczystie wniesiona księga *Katechizmu Kościoła Katolickiego*. Pozostanie on w świątyniach na widocznym miejscu przez cały czas trwania Roku Wiary, jako jego wymowny znak. Niech udział w tej Mszy św. i w nabożeństwie różańcowym, stanie się okazją do naszej gorącej modlitwy o błogosławione owoce tego „czasu łaski”.

Ogłaszając Rok Wiary, papież wyraża swoje pragnienie, aby w tym czasie „każdy wierzący na nowo odkrył treść wiary wyznawanej, celebrowanej, przeżywanej i przemodlonej i zastanowił się nad samym aktem wiary” (*Porta fidei*, 9). Wszyscy mamy świadomość wagi tego wezwania, ale i trudności, które się z nim wiążą. Dlatego podejmujemy naszą drogę, idąc za wskazaniem Ojca Świętego, który pokazuje, że refleksja nad wiarą i jej doświadczanie są stałym elementem życia Kościoła wszystkich wieków. Dziś ta refleksja jest w sposób usystematyzowany i przystępny podana wiernym w jednym z najważniejszych dokumentów współczesnego Kościoła, jakim jest *Katechizm Kościoła Katolickiego*. Nie przypadkowo właśnie *Katechizm* stał się podstawą do wytyczenia tej drogi, którą podążamy w Roku Wiary.

Pierwszy etap tej wędrówki to refleksja nad naturą i treścią wiary. Chodzi o uświadomienie sobie i czytelne rozróżnienie, czym wiara chrześcijańska jest, a czym nie jest. W dzisiejszym świecie charakterystyczne jest rozmywanie się nawet najbardziej fundamentalnych pojęć. Jest bardzo wiele ludzi, którzy ciągle deklarują się jako wierzący, choć dawno nie spełniają obiektywnych kryteriów wiary. Wierzą po swojemu w to, co im

odpowiada, a pomijają prawdy wymagające i niewygodne. Uchronić nas może przed niebezpieczeństwem takiej wybiórczości i przed niezajomością prawd wiary katolickiej nauczanie II Soboru Watykańskiego oraz zgłębianie *Katechizmu Kościoła Katolickiego*. Zaczniemy od zapewnienia sobie i swoim najbliższym dostępu do tych źródeł. W jak wielu katolickich rodzinach nie ma jeszcze *Katechizmu Kościoła Katolickiego*, nawet gdy są tam dzieci i młodzież uczęszczający na katechizację? Zachęcam, by na poziomie wspólnot parafialnych, ruchów, specjalistycznych duszpasterstw, wszystkich grup i środowisk kościelnych pojawiły się inicjatywy, których celem będzie owa refleksja nad naturą wiary chrześcijańskiej i poznanie jej fundamentalnych treści. Niech źródłem dla tej refleksji będą oba wspomniane dokumenty oraz nauczanie ostatnich dwu papieży.

W tym duchu podejmujemy w Roku Wiary, w naszej Archidiecezji, szczególną inicjatywę we wszystkie niedziele i uroczystości, kiedy odmawiane jest *Wyznanie Wiary*, nasze katolickie *Credo*. Będzie ono poprzedzone krótkimi tekstami przygotowanymi specjalnie na tę okoliczność, które będą wpisane w porządek roku liturgicznego i będą nawiązywać do treści danej niedzieli lub uroczystości. W kolejne niedziele i uroczystości wprowadzenia te będą nam wyjaśniać jedną prawdę wiary katolickiego *Credo*. Bardzo proszę kapłanów i wiernych świeckich, aby w każdej parafii po homilii była chwila ciszy, do której zachowania zachęca i daje przykład papież Benedykt XVI. Podejmijmy wtedy refleksję nad usłyszanym Słowem Bożym, a następnie, siedząc, z uwagą wysłuchajmy odczytywanego wprowadzenia. Następnie celebrans zachęci nas do wyznania wiary. Niech to będzie dla nas ta szczególna okazja do regularnej refleksji nad wiarą, jak i do jej autentycznego wyznania.

W powyższej inicjatywie, oprócz poszukiwania zrozumienia treści wiary, pojawia się i drugi wymiar naszego formacyjnego działania w tym roku. Jest nim celebrowanie i przeżywanie wiary. Albowiem jak uczy papież „nawet najlepsza znajomość treści, w które należy wierzyć, nie wystarcza” (*Porta fidei*, 10). Konieczna jest bowiem łaska. Nie możemy zapominać, że wiara jest darem Boga, czyli łaską, do przyjęcia której należy się przygotować, którą trzeba otwartym i czystym sercem przyjąć i której należy strzec, ale przede wszystkim, w której należy wzrastać. Dlatego nieodzownym elementem naszego życia duchowego jest wiara celebrowana w liturgii. To tu bowiem, szczególnie w sakramentach, doświadczamy najpełniejszego obdarowania łaską. Troska o wiarę to przede wszystkim troska o tę łaskę u siebie i drugich. Samo gromadzenie się na wspólną modlitwę, szczególnie liturgię, jest już manifestacją naszej wiary. Jednakże nasze wspólne jej wyznawanie na liturgii to dużo więcej niż przypomnienie sobie

jej podstawowych treści. Jest to wspólnotowe opowiedzenie się po stronie wiary i jednocześnie uroczyste zobowiązanie się przed Bogiem i braćmi do sumiennego jej praktykowania.

Właśnie owo praktykowanie wiary, to trzeci wymiar naszego zaangażowania w tym roku. Papież przypomina nam, że wiara wyraża się świadectwem (por. *Porta fidei*, 10). Dla chrześcijanina podstawowym kryterium myślenia i działania jest „wiara, która działa przez miłość” (Ga 5,6). Pierwszym przejawem chrześcijańskiej miłości będzie zatem wspomniana troska o łaskę wiary. Jest to szczególna okazja do rachunku sumienia dla nas wszystkich. Musimy dać odpowiedź na istotne pytania: Jak pomagamy innym zdobywać łaskę wiary? Jaka jest nasza troska o modlitwę własną i innych? Jaki dajemy przykład postawy wobec niedzielnej Mszy św. i regularnej spowiedzi? Czy i jak pomagamy innym uczestniczyć we wszystkich sakramentach? Co jest głównym motywem uczestniczenia w kościelnych celebracjach, a zwłaszcza w niedzielnej Mszy Świętej? Właściwymi odpowiedziami na te pytania są troska o uwielbienie Boga w Trójcy Świętej Jedynego, troska o łaskę wiary oraz troska o własne uświęcenie. Jeśli praktykujemy z zupełnie innych motywów, może to być niewystarczające i zawsze będzie prowadzić do osłabienia lub wręcz wygaszenie wiary, a dla dzieci i młodzieży będzie negatywnym świadectwem. Niech zatem ten Rok Wiary stanie się szczególnym przynagleniem nas wszystkich do dawania bardziej czytelnego świadectwa wiary. Dla duszpasterzy, katechetów, rodziców i bliskich niech będzie przynagleniem, by w bardziej sumienny i odpowiedzialny sposób przygotowywać dzieci i dorosłych do świadomego uczestniczenia w sakramentach świętych.

Z przygotowywaniem do przyjęcia łaski wiary wiąże się dzieło ewangelizacji. Podstawą ewangelizacji jest bowiem świadectwo życia Ewangelią tych, którzy uwierzyli Chrystusowi i przyjęli Dobrą Nowinę jako sposób swojego życia. Wtedy spełniamy polecenie Chrystusa: „Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię” (Mk 16,15) oraz „Będziecie mi świadkami aż po krańce ziemi” (Dz 1,8). Podejmowana systemowo i na wielu płaszczyznach idea Nowej Ewangelizacji adresowana jest przede wszystkim do tych, którzy znali Chrystusa, przyjęli pierwsze sakramenty, ale od Niego odeszli, jest zadaniem całego Kościoła, a w nim każdego z nas.

Gdy będziemy rozpoczynać uroczyste Rok Wiary w parafiach, w Rzymie będzie obradował zwyczajny Synod Biskupów na temat Nowej Ewangelizacji. To sprawa, do której błogosławiony Jan Paweł II przywiązywał ogromne znaczenie. Podobnie czyni teraz papież Benedykt XVI. Rok trocki o wiarę, świadectwo życia wierzących oraz nowa ewangelizacja to trzy rzeczywistości ściśle ze sobą powiązane. Jako jeden z czterech polskich

uczestników Synodu Biskupów w Rzymie gorąco proszę o modlitwę w intencji Synodu oraz o podejmowanie konkretnych działań będących troską o mocną wiarę i jej głoszenie przez świadectwo. Chodzi o to, by Rok Wiary, który jest równocześnie czasem dawania świadectwa, pomógł nam wszystkim wzrastać w wierze. Byśmy zadbali o znaki naszej wiary w naszym życiu i najbliższym otoczeniu, ale też w przestrzeni naszych miast, wiosek i osiedli. Byśmy sobie przypomnieli o obowiązku przyznawania się do naszej wiary, zwłaszcza w środowiskach niechętnych wierze. Wreszcie, by Rok Wiary był okazją do wzmocnienia pracy charytatywnej we wspólnotach kościelnych i parafiach, do ożywienia funkcjonowania zespołów charytatywnych, szkolnych zespołów „Caritas”. Nie ma bowiem świadectwa chrześcijańskiego, nie ma Nowej Ewangelizacji bez troski o potrzebujących.

Umiłowani Bracia i Siostry, jak zawsze na naszej drodze za orędowniczkę i przewodniczkę obieramy Maryję, „błogosławioną, która uwierzyła”. W Roku Wiary Jej przewodnictwo jest szczególne. Maryja pokazuje nam jak „przez wiarę” mamy uczestniczyć w dziele zbawienia Jej Syna, które celebруем w liturgii. Ona też niech będzie opiekunką wszystkich indywidualnych i wspólnych inicjatyw podejmowanych w całym Roku Wiary.

Na cały Rok Wiary i dawane życiem świadectwo z serca błogosławie

*† Kazimierz Kardynał Nycz
Arcybiskup Metropolita Warszawski*

DEKRET ARCYBISKUPA METROPOLITY WARSZAWSKIEGO O ODPUSTACH W ROKU WIARY

4001/Abp/2012

Mając na względzie duchowe dobro wiernych Archidiecezji Warszawskiej, oraz kierując się normami zawartymi w dekrete Penitencjarii Apostolskiej z dnia 14 września 2012 r., ustanawiam następujące warunki uzyskania odpustów w Roku Wiary, który zaczyna się 11 października 2012 r., a kończy 24 listopada 2013 roku.

Odpust zupełny pod zwykłymi warunkami (wyznanie grzechów w sakramencie pokuty, przyjęcie Komunii Świętej, modlitwa według intencji papieża, brak przywiązania do jakiegokolwiek grzechu, nawet powszedniego) mogą zyskać wierni:

1. Gdy w Roku Wiary wezmą udział w co najmniej trzech konferencjach misji świętych lub co najmniej trzech wykładach na temat dokumentów II Soboru Watykańskiego i artykułów *Katechizmu Kościoła Katolickiego*, w jakimkolwiek kościele lub stosownym miejscu;

2. Za każdym razem, gdy odbędą pielgrzymkę do którejś z bazylik papieskich, katakumb chrześcijańskich czy sanktuarium wskazanego z okazji Roku Wiary w niniejszym dekreście i wezmą tam udział w nabożeństwie bądź będą się modlić, medytować, kończąc modlitwą *Ojcze nasz*, *Wyznaniem wiary*, wezwaniem do Matki Bożej lub świętych;

3. Gdy w dniach wyznaczonych w niniejszym dekreście z okazji Roku Wiary zgromadzą się na Eucharystii lub liturgii godzin i odmówią *Wyznanie wiary*;

4. W dniu dowolnie wybranym podczas Roku Wiary (najlepiej w rocznicę własnego chrztu) za pobożne nawiedzenie baptysterium lub innego miejsca, w którym otrzymali chrzest, jeśli odnowią przyrzeczenia chrzcielne.

Zgodnie ze wspomnianym dekretem Penitencjarii Apostolskiej wyznaczam w Archidiecezji Warszawskiej, oprócz bazylik mniejszych:

- archikatedry pw. św. Jana Chrzciciela w Warszawie;
- kościoła Świętego Krzyża przy Krakowskim Przedmieściu w Warszawie;
- kościoła Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny i św. Maksymiliana Kolbe w Niepokalanowie,

następujące kościoły związane z kultem męczenników jako szczególnych świadków wiary:

- kościół św. Stanisława Kostki na Żoliborzu (diecezjalne sanktuarium bł. ks. Jerzego Popiełuszki);
- kościół św. Andrzeja Boboli na Mokotowie.

Wyznaczam także dni, w które w czasie Roku Wiary można będzie uzyskać odpust zupełny, pod warunkiem uczestnictwa w Eucharystii lub liturgii godzin i odmówienia *Wyznania wiary*:

- uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najśw. Maryi Panny (8 grudnia),
- święto Nawrócenia św. Pawła (25 stycznia),
- święto Ofiarowania Pana Jezusa w Świątyni (2 lutego),
- święto Katedry św. Piotra (22 lutego),
- uroczystość św. Józefa, Oblubieńca Najśw. Maryi Panny (19 marca),
- uroczystość Zwiastowania Pańskiego (8 kwietnia),
- uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego,
- uroczystość Zesłania Ducha Świętego,
- Niedziela Modlitw o Powołania do Służby w Kościele (IV niedziela wielkanocna),

- wspomnienie Najśw. Maryi Panny Łaskawej (2 czerwca),
- uroczystość Narodzenia św. Jana Chrzciciela (24 czerwca),
- uroczystość Świętych Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca),
- uroczystość Wniebowzięcia Najśw. Maryi Panny (15 sierpnia),
- uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata (24 listopada).

Warszawa, 11 października 2012 r.

† Kazimierz Kardynał Nycz
Arcybiskup Metropolita Warszawski

Ks. Janusz Bodzon
Kanclerz Kurii

STOLICA APOSTOLSKA

**HOMILIA BENEDYKTA XVI PODCZAS MSZY ŚW.
W BEJRUCIE, 16.09.2012**

Drodzy Bracia i Siostry!

„Niech będzie błogosławiony Bóg i Ojciec Pana naszego Jezusa Chrystusa” (Ef 1,3). Niech będzie błogosławiony w ten dzień, kiedy z radością staję pośród was, tu w Libanie, aby przekazać biskupom całego regionu *Posynodalną adhortację apostolską „Ecclesia in Medio Oriente”*! Serdecznie dziękuję Jego Świątobliwości, Becharze Boutrosowi Raï za jego miłe słowa powitania. Pozdrawiam innych patriarchów i biskupów Kościołów wschodnich, biskupów łacińskich z sąsiednich regionów, a także kardynałów i biskupów przybyłych z innych krajów. Z wielką miłością pozdrawiam was wszystkich, drodzy bracia i siostry z Libanu a także z krajów całego umiłowanego regionu Bliskiego Wschodu, przybyłych, aby wraz z Następcą Piotra wysławiać Jezusa Chrystusa, który był ukrzyżowany, umarł i zmartwychwstał. Kieruję także uprzejmie pozdrowienie do prezydenta Republiki, władz libańskich oraz zwierzchników i przedstawicieli innych tradycji religijnych, którzy zechcieli być tu obecni tego ranka.

W tę niedzielę, kiedy Ewangelia stawia nam pytanie o prawdziwą tożsamość Jezusa, przenosimy się wraz z uczniami na drogę prowadzącą do wsi w okolicy Cezarei Filipowej. Jezus zapytał ich: „A wy za kogo Mnie uważacie?” (Mk 8,29). Chwila obrana, aby postawić im to pytanie nie jest bez znaczenia. Jezus znajduje się w momencie przełomowym swojego życia. Idzie do Jerozolimy, do miejsca, gdzie dokona się, przez krzyż i zmartwychwstanie, centralne wydarzenie naszego zbawienia. Także w Jerozolimie, na końcu tych wszystkich wydarzeń, narodzi się Kościół. I kiedy w tej decydującej chwili Jezus najpierw pyta uczniów: „Za kogo uważają Mnie ludzie?” (Mk 8,27), padają bardzo różne odpowiedzi: Jan Chrzciciel, Eliasza, jeden z proroków! Również dziś, jak na przestrzeni wieków, swoje odpowiedzi przynoszą ci, którzy na swojej drodze na różne sposoby znaleźli Jezusa. Są to przybliżenia, które mogą umożliwić

znalezienie drogi prawdy. Jednak, choć niekoniecznie fałszywe, pozostają niewystarczające, ponieważ nie docierają do istoty tożsamości Jezusa. Tylko ten, kto gotów jest pójść Jego drogą, żyć w komunii z Nim we wspólnocie uczniów, może prawdziwie Go poznać. To właśnie wtedy Piotr, który od pewnego czasu przebywał z Jezusem, daje odpowiedź: „Ty jesteś Mesjasz” (Mk 8,29). Odpowiedź niewątpliwie słuszną, ale nadal niewystarczającą, ponieważ Jezus czuje potrzebę jej doprecyzowania. Przeczuwa, że ludzie mogą wykorzystywać tę odpowiedź do celów, które nie są Jego celami, by rozbudzać fałszywe, doczesne nadzieje z Nim związane. Nie daje się zamknąć wyłącznie w atrybutach owego ludzkiego wyzwoliciela, oczekiwanego przez wielu.

Głosząc swoim uczniom, że musi cierpieć, być zabity, zanim zmartwychwstanie, Jezus pragnie im uzmysłwić, kim jest naprawdę – Mesjaszem cierpiącym, Mesjaszem sługą, a nie wszechmocnym wyzwolicielem politycznym. Jest sługą posłusznym woli Ojca aż do oddania swego życia. Właśnie to zapowiadał już w pierwszym czytaniu prorok Izajasz. W ten sposób Jezus przeciwstawia się temu, czego wielu od Niego oczekuje. Jego słowa szokują i wywołują poruszenie. Słyszymy sprzeciw Piotra, który robi Mu wymówki, nie godząc się, aby jego Mistrz miał cierpieć i umrzeć! Jezus jest wobec niego surowy i daje do zrozumienia, że ten, który chce być Jego uczniem, musi być gotów być sługą, tak jak On stał się sługą. Iść za Jezusem, to wziąć Jego krzyż, aby Mu towarzyszyć w drodze, drodze niewygodnej, która nie jest drogą władzy czy chwały doczesnej, lecz która musi prowadzić do wyrzeczenia się samego siebie, do tracenia swego życia dla Chrystusa i Ewangelii, aby je ocalić. Otrzymaliśmy bowiem zapewnienie, że ta droga prowadzi do zmartwychwstania, do prawdziwego i ostatecznego życia z Bogiem. Decyzja o towarzyszeniu Jezusowi Chrystusowi, który stał się sługą wszystkich, wymaga coraz większej zażyłości z Nim, uważnego wsłuchiwania się w Jego słowo, aby czerpać z niego inspirację dla swoich działań. Ogłaszając Rok Wiary, który rozpocznie się 11 października, chciałem, aby każdy wierzący mógł na nowo podjąć drogę nawrócenia serca. Zachęcam was zatem gorąco do pogłębiania przez cały ten rok waszej refleksji nad wiarą, aby uczynić ją bardziej świadomą i aby umocnić wasze przyłgnięcie do Jezusa Chrystusa i Jego Ewangelii.

Bracia i siostry, droga, którą pragnie prowadzić nas Jezus jest drogą nadziei dla wszystkich. Chwała Jezusa objawia się wtedy, gdy w swoim człowieczeństwie okazuje się On najślabszy, zwłaszcza we wcieleniu i na krzyżu. W ten sposób Bóg objawia swoją miłość, stając się sługą, dając

nam siebie. Czyż nie jest to wspaniała tajemnica, niekiedy trudna do przyjęcia? Sam apostoł Piotr zrozumie ją dopiero później.

W drugim czytaniu św. Jakub przypomni nam, jak bardzo to pójście za Jezusem, jeśli ma być autentyczne, wymaga konkretnych działań: „Ja ci pokażę wiarę ze swoich uczynków” (Jk 2,18). Wymogiem zasadniczym dla Kościoła jest służyć, a dla chrześcijan – być prawdziwymi sługami na wzór Jezusa. Służba jest fundamentalnym elementem tożsamości uczniów Chrystusa (por. J 13,15–17). Powołaniem Kościoła i chrześcijanina jest służenie, tak jak to czynił sam Pan, bezinteresownie i wszystkim, bez żadnych różnic. Służenie sprawiedliwości i pokojowi w świecie, w którym przemoc nieustannie powiększa orszak śmierci i zniszczenia, jest zatem pilne i konieczne, aby angażować się w budowanie braterskiego społeczeństwa, stworzenie wspólnoty! Drodzy bracia i siostry, proszę Pana szczególnie o to, aby obdarzył ten region Bliskiego Wschodu sługami pokoju i pojednania, aby wszyscy mogli żyć tu spokojnie i godnie. Jest to istotne świadectwo, jakie chrześcijanie powinni tutaj składać, współpracując ze wszystkimi ludźmi dobrej woli. Wzywam was wszystkich do pracy na rzecz pokoju, każdego według własnych możliwości i tam, gdzie się znajduje.

Służba powinna znajdować się także w centrum życia samej wspólnoty chrześcijańskiej. Wszelka posługa, każde stanowisko w Kościele są przede wszystkim służbą Bogu i braciom! Ten właśnie duch powinien ożywiać wszystkich ochrzczonych, jednych w stosunku do drugih; zwłaszcza przez skuteczne zaangażowanie na rzecz najbiedniejszych, zepchniętych na margines, cierpiących, aby chroniona była niezbywalna godność każdej osoby.

Drodzy bracia i siostry, którzy cierpicie na ciele lub w swym sercu, wasze cierpienie nie jest daremne! Chrystus Sługa czyni siebie bliskim wszystkich, którzy cierpią. Jest przy was obecny. Obyście znaleźli na waszej drodze braci i siostry, wyrażających konkretnie tę miłującą obecność, która was nie opuści! Niech was napełnia nadzieja ze względu na Chrystusa! Także wy wszyscy, drodzy bracia i siostry, którzy przybyliście, aby uczestniczyć w tej liturgii, zawsze starajcie się być coraz bardziej podobnymi do Pana Jezusa, który stał się sługą wszystkich, aby dać życie światu. Niech Bóg błogosławi Liban, niech błogosławi wszystkie narody umiłowanego regionu Bliskiego Wschodu i obdarzy je swoim pokojem. Amen.

**HOMILIA BENEDYKTA XVI
NA ROZPOCZĘCIE XIII ZWYCZAJNEGO
ZGROMADZENIA OGÓLNEGO SYNODU BISKUPÓW
I OGŁOSZENIE ŚW. HILDEGARDY Z BINGEN
I ŚW. JANA Z ÁVILI DOKTORAMI KOŚCIOŁA**

Czcigodni Bracia!

Drodzy Bracia i Siostry!

Wraz z tą uroczyście koncelebrowaną Eucharystią rozpoczynamy XIII Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne Synodu Biskupów, którego temat brzmi: *Nowa Ewangelizacja dla przekazu wiary chrześcijańskiej*. Tematyka taka odpowiada ukierunkowaniu programowemu życia Kościoła, wszystkich jego członków, rodzin, wspólnot, jego instytucji. Perspektywę taką umacnia zbieżność z rozpoczęciem Roku Wiary, które będzie miało miejsce w najbliższy czwartek, 11 października, w 50. rocznicę otwarcia II Soboru Watykańskiego. Kieruję serdeczne, pełne wdzięczności powitanie do was, którzy przybyliście, aby tworzyć to Zgromadzenie Synodalne, a zwłaszcza do Sekretarza Generalnego Synodu Biskupów i jego współpracowników. Pozdrawiam również bratnich delegatów innych Kościołów i Wspólnot kościelnych i wszystkich obecnych, zachęcając ich, by towarzyszyli w codziennej modlitwie i pracach, jakie będziemy prowadzili przez najbliższe trzy tygodnie.

Czytania biblijne, tworzące liturgię słowa dzisiejszej niedzieli przedstawiają nam dwa główne motywy do refleksji. Pierwszy dotyczy małżeństwa i chciałbym go poruszyć nieco później. Drugi natomiast dotyczy Jezusa Chrystusa i chcę go podjąć natychmiast. Nie mamy dość czasu, aby skomentować ten fragment Listu do Hebrajczyków, lecz na początku tego Zgromadzenia Synodalnego powinniśmy przyjąć zachętę, by skierować nasze spojrzenie na Pana Jezusa „chwałą i czcią ukoronowanego za cierpienia śmierci” (Hbr 2,9): Słowo Boże stawia nas przed Krzyżem chwalebny, tak aby całe nasze życie, a zwłaszcza trud tych obrad synodalnych, odbywał się przed Jego obliczem i w świetle Jego tajemnicy. Punktem centralnym i ostatecznym ewangelizacji w każdym miejscu i czasie jest Jezus Chrystus, Syn Boży (por. Mk 1,1), natomiast krzyż jest w pełnym tego słowa sensie znakiem wyróżniającym tego, który głosi Ewangelię: znakiem miłości i pokoju, wezwaniem do nawrócenia i pojednania. My jako pierwsi, czcigodni Bracia, kierujemy ku Niemu spojrzenie serca i pozwalamy się oczyścić Jego łaską.

Teraz chciałbym, pokrótce zastanowić się nad Nową Ewangelizacją, odnosząc ją do ewangelizacji zwyczajnej i misji „ad gentes”. Kościół istnieje dla ewangelizowania. Wierni poleceniu Pana Jezusa Chrystusa Jego uczniowie poszli na cały świat, aby głosić Dobrą Nowinę, zakładając wszędzie wspólnoty chrześcijańskie. Z czasem stały się one Kościołami dobrze zorganizowanymi, z wieloma wiernymi. W określonych okresach historycznych Boża Opatrzność pobudzała odnowiony dynamizm działalności ewangelizacyjnej Kościoła. Wystarczy pomyśleć o ewangelizacji ludów anglosaskich i słowiańskich, czy też o przekazie Ewangelii na kontynencie amerykańskim i następnie czasach misji skierowanych do ludów Afryki, Azji i Oceanii. Na tym dynamicznym tle chciałbym także spojrzeć na dwie wybitne postaci, które dopiero co ogłosiłem doktorami kościoła: św. Jana z Ávila i św. Hildegardę z Bingen. Także w naszych czasach Duch Święty rozbudził w Kościele nowy powiew, by głosić Dobrą Nowinę, dynamizm duchowy i duszpasterski, który znalazł swój wyraz powszechniejszy i swój najbardziej autorytatywny impuls w II Soborze Watykańskim. Taka odnowiona dynamika ewangelizacji wywołuje korzystny wpływ na dwie szczególne „gałęzie”, które się z niej rozwijają – to znaczy z jednej strony „misio ad gentes”, czyli głoszenie Ewangelii tym, którzy jeszcze nie znają Jezusa Chrystusa i Jego orędzia zbawienia, z drugiej zaś strony Nową Ewangelizację skierowaną zasadniczo do osób, które chociaż zostały ochrzczone, oddaliły się od Kościoła i żyją bez odnoszenia się do praktyki chrześcijańskiej. Rozpoczynające się dziś zgromadzenie synodalne jest poświęcone Nowej Ewangelizacji, aby sprzyjać w przypadku tych osób nowemu spotkaniu z Panem, który sam jeden wypełnia ludzkie życie głębokim sensem i pokojem; aby sprzyjać odkryciu na nowo wiary, źródła łaski niosącej radość i nadzieję w życie osobiste, rodzinne i społeczne. Oczywiście, takie szczególne ukierunkowanie nie może zmniejszać ani aktywności misyjnej we właściwym tego słowa znaczeniu, ani też zwyczajnej działalności ewangelizacyjnej w naszych wspólnotach chrześcijańskich. W istocie trzy aspekty jednej i tej samej ewangelizacji wzajemnie się dopełniają i umacniają.

Proponowany nam przez Ewangelię i pierwsze czytanie temat małżeństwa zasługuje w tym na szczególną uwagę. Przesłanie słowa Bożego można podsumować w wyrażeniu zawartym w Księdze Rodzaju i podjętym przez samego Jezusa: „Dlatego opuści człowiek ojca swego i matkę i złączy się ze swoją żoną, i będą oboje jednym ciałem” (Rdz 2,24; Mk 10,7–8). Co nam dziś mówi to słowo? Wydaje mi się, że zachęca nas do pełniejszego uświadomienia sobie pewnej rzeczywistości znanej już, ale może nie w pełni docenionej: to znaczy, że małżeństwo samo w sobie

stanowi już pewną Ewangelię, Dobrą Nowinę dla współczesnego świata, a zwłaszcza dla świata zdechrystianizowanego. Zjednoczenie mężczyzny i kobiety, ich stawianie się „jednym ciałem” w miłości i to miłości owocnej i nierozzerwalnej, jest znakiem mówiącym z mocą o Bogu, z wymownością, która w naszych dniach stała się większa, ponieważ niestety z różnych powodów małżeństwo właśnie w regionach ewangelizowanych już od dawna przeżywa głęboki kryzys. Nie jest to przypadek. Małżeństwo związane jest z wiarą nie w sensie ogólnikowym. Małżeństwo jako więź miłości wiernej i nierozzerwalnej jest oparte na łasce, która pochodzi od Trójjedynego Boga, który w Chrystusie umiłował nas miłością wierną aż po krzyż. Dzisiaj jesteśmy w stanie pojąć całą prawdę tego stwierdzenia z uwagi na kontrast z bolesną rzeczywistością wielu małżeństw, które niestety się rozpadają. Istnieje wyraźne powiązanie kryzysu wiary i kryzysu małżeństwa. Jak od dawna twierdzi i świadczy Kościół, małżeństwo jest powołane, aby było nie tylko przedmiotem, ale także podmiotem Nowej Ewangelizacji. Potwierdza się to już w wielu doświadczeniach powiązanych ze wspólnotami i ruchami, ale dokonuje się coraz bardziej także w obrębie diecezji i parafii, jak to ukazało niedawne Światowe Spotkanie Rodzin.

Jedną z głównych idei pobudzenia ewangelizacji, jaką dał II Sobór Watykański, jest powszechne powołanie do świętości, które jako takie dotyczy wszystkich chrześcijan (por. *Konst. „Lumen gentium”*, 39–42). Święci są prawdziwymi protagonistami ewangelizacji we wszystkich jej wyrazach. Są oni także szczególnie pionierami i animatorami Nowej Ewangelizacji poprzez wstawiennictwo i przykład swego życia, wyczulonego na wyobraźnię Ducha Świętego, ukazując oni osobom indyferentnym lub wręcz wrogim piękno Ewangelii i komunii w Chrystusie i zachęcając wiernych, że tak powiem „letnich”, by żyli z radością wiarą, nadzieją i miłością, do odkrycia „smaku” Słowa Bożego i sakramentów, zwłaszcza Chleba Życia – Eucharystii. Jest wielu świętych między misjonarzami głoszącymi Dobrą Nowinę niechrześcijanom tradycyjnie w krajach misyjnych i obecnie wszędzie tam, gdzie mieszkają niechrześcijanie. Świętość nie zna przeszkód kulturalnych, społecznych, politycznych, religijnych. Jej język – język miłości i prawdy – jest zrozumiały dla wszystkich ludzi dobrej woli i zbliża ich do Jezusa Chrystusa, niewyczerpalnego źródła nowego życia.

Zatrzymajmy się teraz chwilę, aby wyrazić podziw dla dwojga świętych, zaliczonych dziś do wybranej rzeszy doktorów kościoła. Święty Jan z Ávili żył w XVI wieku. Znając głęboko Pismo Święte, obdarzony był żarliwym duchem misyjnym. Umiał przenikać ze szczególną głębią tajemnice odkupienia, jakiego Chrystus dokonał dla ludzkości. Człowiek Boży jednoczył nieustanną modlitwę z działaniem apostołskim. Poświęcił

się kaznodziejstwu i rozwijaniu praktyki sakramentalnej, koncentrując swe zaangażowanie na udoskonaleniu formacji kandydatów do kapłaństwa, zakonników i świeckich, mając na względzie owocną reformę Kościoła.

Święta Hildegarda z Bingen, która była ważną postacią kobietą XII wieku, wniosła swój cenny wkład w rozwój Kościoła swej epoki, doceniając dary otrzymane od Boga i okazując się kobietą o żywej inteligencji, głębokiej wrażliwości i uznanym autorytecie duchowym. Pan obdarzył ją duchem prorockim i wielką zdolnością do rozpoznawania znaków czasu. Hildegarda żywiła niezwykłą miłość do świata stworzonego, uprawiała medycynę, poezję i muzykę. Przede wszystkim zachowywała zawsze wielką i wierną miłość dla Chrystusa i Kościoła.

Spojrzenie na ideał życia chrześcijańskiego, wyrażony w powołaniu do świętości, pobudza nas do patrzenia z pokorą na słabości wielu chrześcijan, a nawet na ich grzech osobisty i wspólnotowy, stanowiący wielką przeszkodę dla ewangelizacji i do rozpoznania mocy Boga, który w wierze spotyka ludzką słabość. Dlatego nie można mówić o Nowej Ewangelizacji bez szczerzej gotowości do nawrócenia. Chęć pojednania z Bogiem i bliźnim (por. 2 Kor 5,20) jest najlepszą drogą Nowej Ewangelizacji. Chrześcijanie jedynie będąc oczyszczeni, mogą odnaleźć uzasadnioną dumę ze swej godności dzieci Boga stworzonych na Jego obraz i odkupionych ceną krwią Jezusa Chrystusa, mogą doświadczyć Jego radości, aby ją dzielić ze wszystkimi, bliskimi i dalekimi.

Drodzy bracia i siostry, zawierzamy Bogu prace obrad synodalnych, w żywym poczuciu komunii świętych, przyzywając szczególnie wstawienictwa wielkich ewangelizatorów, do których pragniemy zaliczyć z wielką miłością Błogosławionego Jana Pawła II, którego długi pontyfikat był także przykładem Nowej Ewangelizacji. Powierzamy się opiece Najświętszej Maryi Panny Gwiazdy Nowej Ewangelizacji. Wraz z nią prosimy o szczególne zesłanie Ducha Świętego, aby z wysoka oświecał zgromadzenie synodalne i uczynił je owocnym dla drogi Kościoła.

7 października 2012 r.

<http://www.zyciezakonne.pl/2012-10-07>

ROZWAŻANIE OJCA ŚWIĘTEGO NA ROZPOCZĘCIE I KONGREGACJI GENERALNEJ, 8.10.2012

Wiara musi być płomieniem miłości, który rozpala innych

Drodzy Bracia!

Moje rozważanie dotyczy słowa *evangelium euangelisasthai* (por. Łk 4,18). Podczas tego Synodu chcemy lepiej poznać to, co Pan nam mówi i co my możemy lub powinniśmy uczynić. Rozważanie podzielone jest na dwie części: w pierwszej omówię znaczenie tych słów, a następnie spróbuję skomentować hymn z modlitwy przedpołudniowej *Nunc, Sancte, nobis Spiritus*, z 5 strony księgi *Liturgii godzin*.

Wyraz *evangelium euangelisasthai* ma długą historię. Pojawia się u Homera: jest ogłoszeniem zwycięstwa, a więc zapowiedzią czegoś dobrego, radosnego, szczęśliwego. Występuje też u Deutero-Izajasza (por. Iz 40,9) jako głos, który zwiastuje radość u Boga, jako głos, który daje do zrozumienia, że Bóg nie zapomniał o swoim ludzie, że Bóg, który, jak się wydawało, niemal wycofał się z historii, jest obecny. Bóg posiada władzę, Bóg daje radość, otwiera drzwi wygnania; po długiej nocy wygnania pojawia się Jego światło i daje ludowi możliwość powrotu, odnawia historię dobra, historię Jego miłości. Z ewangelizacją pozostają w związku przede wszystkim trzy słowa: *dikaio syne, eirene, soteria* – ‘sprawiedliwość’, ‘pokój’, ‘zbawienie’. Sam Jezus posłużył się słowami Izajasza w Nazarecie, gdy mówił o tej „Ewangelii”, którą teraz przynosi właśnie wykluczonym, więźniom, cierpiącym i ubogim.

Jednak dla poznania znaczenia słowa *evangelium* w Nowym Testamencie – oprócz Deutero-Izajasza, który otwiera drzwi – ważne jest też używanie tego słowa w Imperium Rzymskim, począwszy od cesarza Augusta. W tym przypadku *evangelium* oznacza ‘słowo’, ‘przesłanie’ pochodzące od imperatora. Przesłanie imperatora jako takie przynosi zatem dobro: jest odnowieniem świata, jest ocaleniem. Jest przesłaniem imperatora, a tym samym przesłaniem potęgi i władzy; jest przesłaniem zbawienia, odnowy i ocalenia. Nowy Testament przyjmuje taki sens słowa. Św. Łukasz wyraźnie porównuje cesarza Augusta z Dzieciątkiem narodzonym w Betlejem: *evangelium* – mówi – jest rzeczywiście słowem imperatora, prawdziwego Imperatora świata. Prawdziwy Władca świata przemówił, rozmawia z nami. I właśnie ten fakt sam w sobie jest odkupieniem, ponieważ wielkie cierpienie człowieka – tak wtedy, jak i dziś – związane jest właśnie z tym: czy poza ciszą wszechświata, poza chmurami historii jest Bóg, czy Go nie ma? A jeśli ten Bóg jest, czy On nas zna, czy interesuje się nami? Czy ten

Bóg jest dobry i czy w tym świecie dobro ma moc, czy nie? To pytanie dzisiaj jest tak samo aktualne jak było w tamtym czasie. Wielu ludzi zadaje sobie pytanie: Czy istnienie Boga wchodzi w rachubę, czy nie? Czy rzeczywistość jest, czy Go nie ma? Dlaczego nic nie mówi? „Ewangelia” oznacza, że Bóg przerwał milczenie, Bóg przemówił, Bóg istnieje. Ten właśnie fakt jest zbawieniem: Bóg nas zna, Bóg nas kocha, wszedł w historię. Jezus jest Jego Słowem, Bogiem z nami, Bogiem, który okazuje nam swoją miłość, który cierpi z nami aż do śmierci i zmartwychwstaje. To jest istota Ewangelii. Bóg przemówił, już nie jest wielkim nieznanym, lecz objawił się i to jest zbawieniem.

Przed nami stoi pytanie: Bóg przemówił, naprawdę przerwał wielkie milczenie, objawił się, ale w jaki sposób możemy przybliżyć tę rzeczywistość dzisiejszemu człowiekowi, żeby stała się zbawieniem? Sam fakt, że przemówił jest zbawieniem, jest odkupieniem. Ale jak człowiek może się o tym dowiedzieć? Wydaje mi się, że to jest pytanie a także wymóg, polecenie dla nas: odpowiedź możemy znaleźć, rozważając hymn z modlitwy przedpołudniowej *Nunc, Sancte, nobis Spiritus*. Pierwsza zwrotka mówi: *Dignare promptus ingeri nostro refusus, pectori*, to znaczy: „modlimy się, aby przyszedł Duch Święty, aby był w nas i z nami”. Innymi słowy: my nie możemy stworzyć Kościoła, możemy jedynie zapoznać innych z tym, co On uczynił. Kościół zaczyna się nie od naszego „działania”, ale od „działania” i „mówienia” Boga. Apostołowie również nie powiedzieli po paru zgromadzeniach: teraz chcemy stworzyć Kościół, i jako zgromadzenie ustawodawcze napisaliby konstytucję. Nie – modlili się i na modlitwie czekali, ponieważ wiedzieli, że tylko Bóg może stworzyć swój Kościół, że Bóg jest pierwszym działającym: jeśli Bóg nie działa, nasze sprawy pozostają tylko naszymi i są niewystarczające. Tylko Bóg może zaświadczyć, że to On mówi i że On przemówił. Warunkiem narodzin Kościoła jest Pięćdziesiątnica: apostołowie mogą współdziałać z Bogiem, z Jego obecnością i uobecniać to, co On czyni, tylko dlatego że On wcześniej zadziałał. Bóg przemówił, a to „przemówił” jest czasem dokonaniem wiary, jest jednak zawsze również teraźniejszością: dokonanie Boga nie jest tylko przeszłością, ponieważ jest przeszłością prawdziwą, która zawiera w sobie zawsze teraźniejszość i przyszłość. Bóg przemówił oznacza, że „mówi”. I jak w tamtym czasie tylko dzięki inicjatywie Boga mógł narodzić się Kościół, mogła być poznana Ewangelia, to, że Bóg przemówił i mówi, tak również dzisiaj tylko Bóg może zapoczątkować, my możemy tylko współdziałać, ale początek musi dać Bóg. Dlatego to, że każdy dzień naszego zgromadzenia rozpoczynamy modlitwą, nie jest czystą formalnością: to odzwierciedla samą rzeczywistość. Tylko uprzedniość Boga czyni możliwą naszą drogę,

nasze współdziałanie, które zawsze pozostaje współdziałaniem, a nie naszą wyłączną decyzją. Dlatego zawsze trzeba pamiętać, że pierwsze słowo, prawdziwa inicjatywa, prawdziwe działanie pochodzi od Boga, i tylko wtedy, gdy włączamy się w tę Bożą inicjatywę, tylko gdy usilnie prosimy o tę Bożą inicjatywę, my również możemy stać się – z Nim i w Nim – ewangelizatorami. Bóg zawsze jest początkiem i zawsze tylko On może sprawić Pięćdziesiątnicę, może utworzyć Kościół, może pokazać, że prawdziwie jest z nami. Ale z drugiej strony ten Bóg, który zawsze jest początkiem, chce także naszego zaangażowania, chce włączyć w naszą działalność; tak więc działania są teandryczne, że tak powiem, działa Bóg, ale z włączeniem nas i naszego życia, całej naszej aktywności.

Nasza Nowa Ewangelizacja jest zatem zawsze współpracą z Bogiem, działaniem razem z Bogiem, opiera się na modlitwie i na Jego rzeczywistej obecności.

Opis tego naszego działania, rodzącego się z inicjatywy Boga, znajdujemy w drugiej zwrotce wspomnianego hymnu: *Os, lingua, mens, sensus, vigor; confessionem personent, flammescat igne caritas, accendat ardor proximos*. Tu w dwóch wersetach mamy dwa decydujące rzeczowniki: *confessio* w pierwszych linijkach i *caritas* w dwóch następnych. *Confessio* i *caritas* jako dwa sposoby, w jakie Bóg nas włącza, każe nam działać z Nim, w Nim i dla ludzkości, dla Jego stworzenia: *confessio* i *caritas*. I dodane są dwa czasowniki: w pierwszym przypadku *personent*, a w drugim *caritas* objaśniane jest takimi słowami jak ‘ogień’, ‘żar’, ‘rozpalać’, ‘płonąć’.

Przyjrzyjmy się pierwszemu: *confessionem personent*. Wiara zawiera treść: Bóg się komunikuje, a to Ja Boga objawia się realnie w postaci Jezusa i jest wyjaśniane w *confessione* (‘wyznaniu’), które mówi nam o Jego dziewiczym poczęciu, narodzinach, męce, krzyżu, zmartwychwstaniu. To objawienie się Boga dokonuje się całkowicie w Osobie: Jezusie jako Słowie, z bardzo konkretną treścią, którą wyraża *confessio*. Najważniejsze jest zatem to, aby zagłębić się w to ‘wyznanie’, pozwolić, by nas przeniknęło, ażeby – jak mówi hymn – *personent* w nas i poprzez nas. Warto w tym miejscu uczynić pewną uwagę filologiczną: w łacinie przedchrześcijańskiej *confessio* wyrażane było nie przez *confessio*, lecz *professio* (*profiteri*), co oznacza przedstawienie rzeczywistości w sposób pozytywny. Natomiast słowo *confessio* odnosi się do sytuacji w trybunale, podczas procesu, kiedy ktoś otwiera się i wyznaje. Inaczej mówiąc, to słowo *confessione*, które w łacinie chrześcijańskiej zastąpiło słowo *professio*, zawiera w sobie element martyrologiczny, element dawania świadectwa wobec instancji wrogich wierze, dawanie świadectwa również w sytuacjach udręczenia i niebezpieczeństwa utraty życia. Częścią składową wyznania chrześcijańskiego

jest zasadniczo gotowość na cierpienie: to wydaje mi się bardzo ważne. Istota *confessio* w naszym *Credo* wyraża zawsze także gotowość na mękę, cierpienie, co więcej, gotowość oddania życia. Właśnie to jest gwarancją wiarygodności: *confessio* nie jest czymś, co można lekko wypowiedzieć; *confessio* zakłada gotowość oddania mojego życia, zaakceptowania męki. To jest także sprawdzianem *confessio*. Widzimy, że dla nas *confessio* nie jest tylko słowem, jest czymś więcej niż ból, czymś więcej niż śmierć. Ze względu na *confessio* naprawdę warto cierpieć, warto cierpieć aż do śmierci. Kto czyni to *confessio*, pokazuje, że naprawdę to, co wyznaje, jest czymś więcej niż życie: jest samym życiem, skarbem, drogocenną i wydoskonaloną perłą. Właśnie w martyrologicznym wymiarze słowa *confessio* ukazuje się prawda: weryfikuje się ona tylko w odniesieniu do rzeczywistości, ze względu na którą warto cierpieć, która jest także mocniejsza niż śmierć, i wykazuje, że jest prawdą, którą mam w ręku, że jestem bezpieczniejszy, że „zachowuję” życie, ponieważ znajduję życie w tym wyznaniu.

A teraz zobaczmy, co ma przenikać to ‘wyznanie’: *Os, lingua, mens, sensus, vigor*. Z Listu św. Pawła do Rzymian, rozdz. 10, dowiadujemy się, że ‘wyznanie’ wypływa z serca i ust: ma być w głębi serca, ale musi być także publiczne; wiara noszona w sercu musi być głoszona: nie jest nigdy rzeczywistością pozostającą jedynie w sercu, ma być głoszona i rzeczywistość wyznawana wobec świata.

Tak więc z jednej strony musimy nauczyć się tego, aby *confessio* przenikało nasze serce. W ten sposób serce jest formowane i w sercu można także znaleźć, wraz z wielką historią Kościoła, słowo i odwagę słowa, i słowo, które wskazuje naszą teraźniejszość, to ‘wyznanie’, które jest ciągle jedno. *Mens* – ‘wyznanie’ angażuje nie tylko serce i usta, ale także umysł; musi być rozumowe, i tak, jako rozumowe i pojęte intelektem dociera do innych i pokazuje zawsze, że moja myśl jest rzeczywiście zakorzeniona w ‘wyznaniu’. *Sensus* – *confessio* nie jest czysto abstrakcyjne i rozumowe, lecz musi przeniknąć również nasze zmysły. Św. Bernard z Clairvaux powiedział, że Bóg w swoim objawieniu, w historii zbawienia dał naszym zmysłom możliwość widzenia, dotykania i smakowania objawienia. Bóg nie jest już tylko rzeczywistością duchową: On wszedł w świat zmysłów i nasze zmysły powinny być pełne tego smaku, tego piękna Słowa Bożego, które jest rzeczywistością. *Vigor* jest życiową siłą naszego bytu, a także mocą prawną rzeczywistości. Z całą naszą vitalnością i mocą mamy być przeniknięci przez *confessio*, które powinno rzeczywiście *personare*; cały nasz byt musi rozbrzmiewać Bożą melodią.

Confessio jest – że tak powiem – pierwszą kolumną, na której opiera się ewangelizacja, a drugą jest *caritas*. *Confessio* nie jest czymś abstrakcyjnym, jest *caritas*, jest miłością. Tylko wtedy jest rzeczywistym odbłaskiem Bożej prawdy, która będąc prawdą, łączy się ściśle z miłością. Tekst opisuje tę miłość bardzo mocnymi słowami: jest ona żarem, płomieniem, rozpala innych. Nasza pasja musi wyrastać z wiary, musi przemienić się w ogień miłości. Jezus powiedział: „Przyszędłem ogień rzucić na ziemię i jakże pragnę, ażeby już zapłonął”. Orygenes przekazał nam słowa Pana: „Kto jest blisko Mnie, jest blisko ognia”. Chrześcijanin nie może być letni. Apokalipsa mówi, że gdy chrześcijanin nie mówi „nie”, ale bardzo letnie „tak”, to grozi mu największe niebezpieczeństwo. Letniość dyskredytuje chrześcijanina. Wiara musi stać się w nas płomieniem miłości, płomieniem, który rzeczywiście rozpala moje życie, staje się wielką pasją mojego życia, i tak zapala bliźniego. Jest to sposób ewangelizacji: *Accendat ardor proximis*, aby prawda stała się we mnie miłością, a miłość rozpalała także innych jak ogień. Tylko dzięki rozpalaniu innych płomieniem naszej miłości szerzy się naprawdę ewangelizacja, obecność Ewangelii – która nie jest już tylko słowem, lecz rzeczywistością, którą się żyje.

Św. Łukasz opowiada, że w Pięćdziesiątnicy, w tym założeniu Kościoła przez Boga, Duch Święty był ogniem, który przemienił świat, był ogniem w kształcie języka, to znaczy ogniem, który jest jednakże racjonalny, który jest duchem, który jest także rozumieniem; ogniem związanym z myślą, z *mens*. I właśnie ten rozumny ogień, ta *sobria ebrietas* są cechą charakterystyczną chrześcijaństwa. Wiemy, że ogień pojawia się na początku kultury ludzkiej; ogień jest światłem, jest ciepłem, jest siłą przemieniającą. Kultura ludzka rozpoczyna się w tym momencie, w którym człowiek osiąga zdolność wzniecania ognia: ogniem może niszczyć, ale używając ognia może przemieniać, odnawiać. Ogień Boży jest ogniem przemieniającym, ogniem pasji – z pewnością – który także niszczy wiele w nas, który prowadzi do Boga, lecz przede wszystkim ogniem, który przemienia, odnawia i powoduje w człowieku nowość, staje się światłem w Bogu.

I tak oto na koniec możemy jedynie prosić Pana, aby *confessio* głęboko się w nas zakorzeniła i stała się ogniem, który rozpala innych; w ten sposób ogień Jego obecności, nowość Jego bycia z nami stają się naprawdę widzialne i są mocą teraźniejszości i przyszłości.

L'Osservatore Romano, Rok XXXIII, Numer II (347) 2012, s. 21–23.

EPISKOPAT POLSKI

WSPÓLNE PRZESŁANIE DO NARODÓW POLSKI I ROSJI

**Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski
Arcybiskupa Józefa Michalika, Metropolity Przemyskiego
i Zwierzchnika Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego
Patriarchy Moskiewskiego i Calej Rusi Cyryla**

W Chrystusie Bóg jedną ze sobą świat, nie poczytując ludziom ich grzechów, nam zaś przekazując słowo pojednania (2 Kor 5,19)

W poczuciu odpowiedzialności za teraźniejszość i przyszłość naszych Kościołów i narodów oraz kierując się pasterską troską, w imieniu Kościoła katolickiego w Polsce i Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego, zwracamy się ze słowem pojednania do wiernych naszych Kościołów, do naszych narodów i do wszystkich ludzi dobrej woli. Wyznając prawdę, że „Jezus Chrystus jest naszym pokojem i pojednaniem” (por. Ef 2,14; Rz 5,11), i mając świadomość powołania powierzonych nam w duchu Chrystusowej Ewangelii, pragniemy wnieść swój wkład w dzieło zbliżenia naszych Kościołów i pojednania naszych narodów.

1. Dialog i pojednanie

Nasze bratnie narody łączy nie tylko wielowiekowe sąsiedztwo, ale także bogate chrześcijańskie dziedzictwo Wschodu i Zachodu. Świadomości tej długiej wspólnoty dziejów i tradycji wyrastającej z Ewangelii Chrystusa, która wywarła decydujący wpływ na tożsamość, duchowe oblicze i kulturę naszych narodów, a także całej Europy, wkraczamy na drogę szczerego dialogu w nadziei, że przyczyni się on do uleczenia ran przeszłości, pozwoli przezwyciężyć wzajemne uprzedzenia i nieporozumienia oraz umocni nas w dążeniu do pojednania.

Grzech, który jest głównym źródłem wszelkich podziałów, ludzka ułomność, indywidualny i zbiorowy egoizm, a także naciski polityczne doprowadzały do wzajemnej obcości, jawnej wrogości, a nawet do walki między naszymi narodami. W następstwie podobnych okoliczności doszło wcześniej do rozpadu pierwotnej jedności chrześcijańskiej. Podziały i rozłam, sprzeczne z wolą Chrystusa, stały się wielkim zgorznięciem, dlatego

też podejmujemy nowe wysiłki, które mają zbliżyć nasze Kościoły i narody oraz uczynić nas bardziej wiarygodnymi świadkami Ewangelii wobec współczesnego świata.

Po II wojnie światowej i bolesnych doświadczeniach ateizmu, który narzucono naszym narodom, wchodzimy dzisiaj na drogę duchowej i materialnej odnowy. Jeśli ma być ona trwała, musi przede wszystkim dokonać się odnowa człowieka, a przez człowieka odnowa relacji między Kościołami i narodami.

Drogą ku takiej odnowie jest braterski dialog. Ma on dopomóc w lepszym poznaniu się, odbudowaniu wzajemnego zaufania i w taki sposób doprowadzić do pojednania. Pojednanie zaś zakłada również gotowość do przebaczenia doznanych krzywd i niesprawiedliwości. Zobowiązuje nas do tego modlitwa: „Ojcze nasz (...) odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom”.

Apelujemy do naszych wiernych, aby prosili o wybaczenie krzywd, niesprawiedliwości i wszelkiego zła wyrządzonego sobie nawzajem. Jesteśmy przekonani, że jest to pierwszy i najważniejszy krok do odbudowania wzajemnego zaufania, bez którego nie ma trwałej ludzkiej wspólnoty ani pełnego pojednania.

Przebaczenie nie oznacza oczywiście zapomnienia. Pamięć stanowi bowiem istotną część naszej tożsamości. Jesteśmy ją także winni ofiarom przeszłości, które zostały zamęczone i oddały swoje życie za wierność Bogu i ziemskiej ojczyźnie. Przebaczyć oznacza jednak wyrzec się zemsty i nienawiści, uczestniczyć w budowaniu zgody i braterstwa pomiędzy ludźmi, naszymi narodami i krajami, co stanowi podstawę pokojowej przyszłości.

2. Przeszłość w perspektywie przyszłości

Tragiczne doświadczenia XX wieku dotknęły w większym lub mniejszym stopniu wszystkie kraje i narody Europy. Zostały nimi boleśnie doświadczone nasze kraje, narody i Kościoły. Naród polski i rosyjski łączy doświadczenie II wojny światowej i okres represji wywołanych przez reżimy totalitarne. Reżimy te, kierując się ideologią ateistyczną, walczyły z wszelkimi formami religijności i prowadziły szczególnie okrutną wojnę z chrześcijaństwem i naszymi Kościołami. Ofiarę poniosły miliony niewinnych ludzi, o czym przypominają niezliczone miejsca kaźni i mogiły znajdujące się na polskiej i rosyjskiej ziemi.

Wydarzenia naszej wspólnej, często trudnej i tragicznej historii, rodzą niekiedy wzajemne pretensje i oskarżenia, które nie pozwalają zagoić się dawnym ranom.

Obiektywne poznanie faktów oraz ukazanie rozmiarów tragedii i dramatów przeszłości staje się dzisiaj pilną sprawą historyków i specjalistów. Z uznaniem przyjmujemy działania kompetentnych komisji i zespołów w naszych krajach. Wyrażamy przekonanie, że ich wysiłki pozwolą poznać niezakłamaną prawdę historyczną, dopomogą w wyjaśnieniu wątpliwości i przyczynią się do przezwyciężenia negatywnych stereotypów. Wyrażamy przekonanie, że trwałe pojednanie jako fundament pokojowej przyszłości może się dokonać jedynie w oparciu o pełną prawdę o naszej wspólnej przeszłości.

Apelujemy do wszystkich, którzy pragną dobra, trwałego pokoju oraz szczęśliwej przyszłości: do polityków, działaczy społecznych, ludzi nauki, kultury i sztuki, wierzących i niewierzących, do przedstawicieli Kościołów – stale podejmujcie wysiłki na rzecz rozwijania dialogu, wspierajcie to, co umożliwia odbudowanie wzajemnego zaufania i zbliża ludzi do siebie oraz pozwala budować wolną od przemocy i wojen pokojową przyszłość naszych krajów i narodów.

3. Wspólnie wobec nowych wyzwań

W wyniku politycznych i społecznych przemian pod koniec XX wieku nasze Kościoły uzyskały możliwość pełnienia swojej misji ewangelizacyjnej, a zatem także kształtowania naszych społeczeństw w oparciu o tradycyjne wartości chrześcijańskie. Chrześcijaństwo wniosło w minionych dziejach ogromny wkład w formowanie duchowego oblicza i kultury naszych narodów. Dążymy także dziś, w dobie indyferentyzmu religijnego oraz postępującej sekularyzacji, do podjęcia wszelkich starań, aby życie społeczne i kultura naszych narodów nie zostały pozbawione podstawowych wartości moralnych, bez których nie ma trwałej pokojowej przyszłości.

Pierwszym i najważniejszym zadaniem Kościoła po wszystkie czasy pozostaje nadal głoszenie Ewangelii Chrystusa. Wszyscy chrześcijanie, nie tylko duchowni, ale i wierni świeccy są powołani, by głosić Ewangelię Pana i Zbawiciela Jezusa Chrystusa oraz nieść Dobrą Nowinę słowem i świadectwem własnego życia, zarówno w wymiarze prywatnym, rodzinnym, jak i społecznym.

Uznajemy autonomię władzy świeckiej i kościelnej, lecz opowiadamy się także za współpracą w dziedzinie troski o rodzinę, wychowania, ładu społecznego i innych kwestii ważnych dla dobra społeczeństwa. Chcemy umacniać tolerancję, a przede wszystkim bronić fundamentalnych swobód na czele z wolnością religijną oraz bronić prawa do obecności religii w życiu publicznym.

Dzisiaj nasze narody stanęły wobec nowych wyzwań. Pod pretekstem zachowania zasady świeckości lub obrony wolności kwestionuje się podstawowe zasady moralne oparte na *Dekalogu*. Promuje się aborcję,

eutanazję, związki osób jednej płci, które usiłuje się przedstawić jako jedną z form małżeństwa, propaguje się konsumpcjonistyczny styl życia, odrzuca się tradycyjne wartości i usuwa z przestrzeni publicznej symbole religijne.

Nierzadko spotykamy się też z przejawami wrogości wobec Chrystusa, Jego Ewangelii i Krzyża, a także z próbami wykluczenia Kościoła z życia publicznego. Fałszywie rozumiana świeckość przybiera formę fundamentalizmu i w rzeczywistości jest jedną z odmian ateizmu.

Wzywamy wszystkich do poszanowania niezbywalnej godności każdego człowieka stworzonego na „obraz i podobieństwo Boga” (Rdz 1,27). W imię przyszłości naszych narodów opowiadamy się za poszanowaniem i obroną życia każdej istoty ludzkiej od poczęcia do naturalnej śmierci. Uważamy, że ciężkim grzechem przeciw życiu i hańbą współczesnej cywilizacji jest nie tylko terroryzm i konflikty zbrojne, ale także aborcja i eutanazja.

Trwałą podstawę każdego społeczeństwa stanowi rodzina jako stały związek mężczyzny i kobiety. Jako instytucja ustanowiona przez Boga (por. Rdz 1,28; 2,23–24), rodzina wymaga szacunku i obrony. Jest ona bowiem kolebką życia, zdrowym środowiskiem wychowawczym, gwarantem społecznej stabilności i znakiem nadziei dla społeczeństwa. To właśnie w rodzinie dojrzewa człowiek odpowiedzialny za siebie, za innych oraz za społeczeństwo, w którym żyje.

Ze szczerą troską, nadzieją i miłością patrzymy na młodzież, którą pragniemy uchronić przed demoralizacją oraz wychowywać w duchu Ewangelii. Chcemy uczyć młodych miłości do Boga, człowieka i ziemskiej ojczyzny oraz kształtować w nich ducha chrześcijańskiej kultury, której owocem będzie szacunek, tolerancja i sprawiedliwość.

Jesteśmy przekonani, że Zmartwychwstały Chrystus jest nadzieją nie tylko dla naszych Kościołów i narodów, lecz także dla Europy i całego świata. Niech On sprawi swoją łaską, aby każdy Polak w każdym Rosjanie i każdy Rosjanin w każdym Polaku widział przyjaciela i brata.

Zarówno Polacy, jak i Rosjanie żywią głęboką cześć do Najświętszej Maryi Panny. Ufając wstawiennictwu Matki Bożej, polecamy Jej opiece wielkie dzieło pojednania i zbliżenia naszych Kościołów i narodów. Przywołując słowa Pawła Apostoła: „Sercami waszymi niech rządzi pokój Chrystusowy” (Kor 3,15), błogosławimy wszystkim w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.

Warszawa, 17 sierpnia 2012 r.

† *Józef Arcybiskup Michalik Metropolita Przemyski*
† *Cyryl Patriarcha Moskiewski i całej Rusi*

KOMUNIKAT ZE SPOTKANIA KOMISJI WSPÓLNEJ PRZEDSTAWICIELI RZĄDU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

21 listopada 2012 roku w siedzibie Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie odbyło się spotkanie Komisji Wspólnej Przedstawicieli Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Konferencji Episkopatu Polski. Posiedzeniu współprzewodniczyli minister administracji i cyfryzacji Michał Boni oraz metropolita gdański abp Sławoj Leszek Głódź. W trakcie posiedzenia omawiane były m.in. zagadnienia dotyczące religii w szkole i na maturze, polityki prorodzinnej oraz prawodawstwa w kwestiach bioetycznych.

W związku z sytuacją demograficzną Polski poruszono problemy związane z polityką prorodziną. Strona rządowa przedstawiła stan nakładów związanych z tą polityką, m.in. po zmianie progów świadczeń społecznych, zwłaszcza w pierwszym roku po urodzeniu dziecka. W stanowisku rządu przedstawiono założenia dotyczące wydłużonego urlopu rodzicielskiego, objęciu pomocą grup społecznych, które do tej pory nie mogły korzystać z urlopów wychowawczych. Strona kościelna wyraziła niepokój, że niska dzietność w Polsce będzie w perspektywie kilkunastu najbliższych lat główną barierą rozwojową i postuluje m.in. podwyższenie dodatków na dzieci w rodzinach wielodzietnych.

Strona kościelna poruszyła zagadnienia dotyczące wprowadzenia matury z religii. Egzamin maturalny z religii pozwoli w większym stopniu na kształtowanie w absolwentach szkół ponadgimnazjalnych integralnej wizji świata. W ustroju demokratycznym naturalne jest domaganie się prawa do egzaminu maturalnego z religii. Taki egzamin stanowiłby realizację zasady równoprawnego z innymi przedmiotami traktowania nauki religii. Strona rządowa uznała, że nie ma obecnie możliwości prawnych dotyczących wprowadzenia religii do egzaminu maturalnego, ale wszelki wymiar prawny w tym zakresie będzie analizowany.

Omówiono sprawę związane z kwestią realizacji rozporządzenia MEN w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych. Według strony kościelnej rozporządzenie jest nieczytelne, wobec czego pojawiają się wątpliwości, czy religia jest w tzw. „ramówce”. Ponadto nieczytelne zapisy rozporządzenia sprawiają, że dyrektorzy szkół opracowując szkolny plan nauczania, mogą dowolnie sytuować religię/etykę, np. na pierwszych lub ostatnich lekcjach. Według strony rządowej umieszczanie lekcji religii poza kanonem godzin obowiązkowych jest kwestią złej interpretacji przepisów, a przypadki takie będą wyjaśniane.

W czasie spotkania omówiono również szereg zagadnień związanych z ustawodawstwem bioetycznym, w tym zapowiadzaną ratyfikację konwencji bioetycznej. Podjęto m.in. temat in vitro, leczenia bezpłodności i manipulacji genetycznych.

Michał Boni, minister administracji i cyfryzacji, przekazał na ręce abp. Sławoja Leszka Głódzia list, w którym zwraca się z apelem do wszystkich kościołów i związków wyznaniowych o pomoc w przeciwstawianiu się mowie nienawiści i wszelkim objawom nietolerancji.

W posiedzeniu komisji uczestniczyli:

- ze strony kościelnej – współprzewodniczący Komisji Wspólnej, metropolita gdański abp Sławoj Leszek Głódź, metropolita warszawski kard. Kazimierz Nycz, metropolita poznański abp Stanisław Gądecki, metropolita szczecińsko-kamieński abp Andrzej Dzięga, biskup toruński Andrzej Suski, sekretarz generalny KEP bp Wojciech Polak oraz eksperci: ks. Piotr Stanisław (KUL), ks. Sławomir Fundowicz (KUL), ks. Piotr Tomasik (UKSW), a także rzecznik KEP ks. Józef Kloch, kierownik Biura Sekretariatu KEP ks. Dariusz Konieczny;
- ze strony rządowej – współprzewodniczący Komisji Wspólnej, minister administracji i cyfryzacji Michał Boni, sekretarz stanu w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji Włodzimierz Karpiński, minister edukacji narodowej Krystyna Szumilas, minister pracy i polityki społecznej Władysław Kosiniak-Kamysz oraz eksperci: sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Piotr Żuchowski, dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych MAC Józef Różański, dyrektor Gabinetu Politycznego w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji Marlena Niewiadomska, zastępca dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych MAC Andrzej Marciniak, a także przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji Jan Dworak oraz rzecznik prasowy ministra administracji i cyfryzacji Artur Koziółek.

Warszawa, 21 listopada 2012 r.

Ks. dr Józef Kloch
Rzecznik KEP

Artur Koziółek
Rzecznik Prasowy MAC

**OGÓLNOPOLSKIE INICJATYWY DUSZPASTERSKIE
W ROKU 2013, UZGODNIONE
Z KONFERENCJĄ EPISKOPATU POLSKI**

STYCZEŃ

- 28 grudnia 2012
– 2 stycznia** Narodowa pielgrzymka młodzieży do Rzymu.
Światowe Spotkanie Młodych – Taizè
Nieszpory dla polskiej młodzieży z *professio fidei*
- 6 stycznia** Uroczystość Objawienia Pańskiego
Misyjny Dzień Dzieci (święto patronalne Papieskiego
Dzieła Misyjnego Dzieci)
Uroczyste zakończenie inicjatywy Kolędników Mi-
syjnych
Dzień modlitw w intencji polskich misjonarzy
Kolekta na utrzymanie Centrum Formacji Misyjnej
w Warszawie oraz na dotacje stałe i okolicznościowe
dla misjonarzy
- 12 stycznia** Uroczystość *Benemerenti* w rocznicę przywrócenia
przez Jana Pawła II Ordynariatu Polowego w Polsce
Ogólnopolskie noworoczne spotkanie honorowych
dawców krwi (Katedra Polowa WP w Warszawie,
godz. 11.00)
- 17 stycznia** Światowy Dzień Modlitwy w Intencji Migrantów
i Uchodźców
Dzień Judaizmu w Kościele katolickim w Polsce
- 18–25 stycznia** Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan
- 25 stycznia** Nabożeństwa ekumeniczne we wszystkich katedrach
w Polsce
- 26 stycznia** Dzień Islamu w Kościele katolickim w Polsce

LUTY

- 2 lutego** Światowy Dzień Życia Konsekrowanego we wszystkich polskich katedrach. Ogólnopolska zbiórka pieniężna do puszek na potrzeby zakonów klauzurowych
- 30-lecie otrzymania godności kardynalskiej kard. Józefa Glempa (Warszawa)
- 10–16 lutego** 46. Tydzień Modlitw o Trzeźwość Narodu
- 11 lutego** Światowy Dzień Chorego
- 15 lutego** Ogólnopolski Dzień Życia Konsekrowanego w Kościele greckokatolickim
- 17 lutego** Ogólnopolskie rekolekcje dla przewodników turystycznych na Jasnej Górze
- 22 lutego** Święto Katedry św. Piotra. Spotkanie pracowników akademickich (tam, gdzie to możliwe)
- 23 lutego** Ogólnopolskie spotkanie dla harcerzy z okazji 100-lecia urodzin bł. Stefana Wincentego Frelichowskiego, patrona harcerzy (Msza św. i spotkanie w Katedrze Polowej WP w Warszawie)
- 24 lutego** 2. niedziela Wielkiego Postu. Ogólnopolska zbiórka pieniężna do puszek na rzecz dzieła pomocy misjonarzom „ad gentes”

MARZEC

- 1 marca** Obchody Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” (Msza św. w Katedrze Polowej WP w Warszawie)
- 1–3 marca** Ogólnopolskie rekolekcje dla przewodników turystycznych
- 6–14 marca** Pielgrzymka Episkopatu do Ziemi Świętej
- 24 marca** Niedziela Palmowa. Przygotowanie do Światowego Dnia Młodych
- Dzień modlitwy i postu za misjonarzy męczenników

25 marca	Dzień Świętości Życia – liturgiczna uroczystość Zwiastowania Pańskiego
26 marca	Dzień Modlitw za Więźniów

KWIECIEŃ

7 kwietnia	Święto Miłosierdzia Bożego Święto patronalne <i>Caritas</i>
7–13 kwietnia	69. Tydzień Miłosierdzia
13 kwietnia	Obchody Dnia Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej (Msza św. w Katedrze Polowej WP w Warszawie)
14 kwietnia	Dzień bł. męczennika Omelana Kowcza Pielgrzymka duchowieństwa greckokatolickiego Europy do Majdanka
15–17 kwietnia	Dni Seminariów Duchownych z okazji 450. rocznicy ich ustanowienia
16 kwietnia	Etap diecezjalny XVI Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej
18 kwietnia	Dzień Papieski
19–21 kwietnia	77. Ogólnopolska Pielgrzymka Akademicka profesorów i studentów na Jasną Górę
21–28 kwietnia	Tydzień Modlitw o Powołania Kapłańskie i Zakonne
27–28 kwietnia	Ogólnopolskie uroczystości odpustowe św. Wojciecha, głównego Patrona Polski
28 kwietnia	Wręczenie krzyży misyjnych nowym misjonarzom (na zakończenie Mszy św. odpustowej ku czci św. Wojciecha w Gnieźnie)
29 kwietnia	Dzień Męczeństwa Duchowieństwa Polskiego w czasie II wojny światowej

MAJ

2 maja	Obchody Dnia Flagi RP (Msza św. w Katedrze Polowej WP w Warszawie)
---------------	--

3 maja	Uroczystości Matki Boskiej Królowej Polski z udziałem Episkopatu Polski (Jasna Góra) Dzień Modlitw za Emigrację 222. rocznica Konstytucji 3 maja. (Msza św. w warszawskiej archikatedrze św. Jana, z udziałem Wojska Polskiego i służb mundurowych).
11 maja	12. Ogólnopolska Pielgrzymka Kierowców na Jasną Górę Ogólnopolska pielgrzymka na Jasną Górę rodzin osób powołanych oraz stowarzyszeń wspierających powołania kapłańskie, misyjne i zakonne
12 maja	Ogólnopolska uroczystość św. Stanisława Biskupa i Męczennika, z udziałem Episkopatu Polski (Kraków)
16 maja	Święto Straży Granicznej (centralne uroczystości i Msza św. w Katedrze Polowej WP w Warszawie)
16–18 maja	Ogólnopolski Kongres Odnowy w Duchu Świętym na Jasnej Górze
18 maja	Ogólnopolska pielgrzymka Związku Polskich Kawalerów Maltańskich na Jasną Górę
19 maja	Dzień Cierpienia w Intencji Misji
24 maja	Dzień Modlitw za Kościół w Chinach (liturgiczne wspomnienie NMP Wspomożycielki Wiernych)
24–26 maja	Pielgrzymka żołnierzy Wojska Polskiego do Lourdes
24–26 maja	Ogólnopolska pielgrzymka ZHP na Jasną Górę
24–25 maja	Rekolekcje dla pracowników służby zdrowia
25–26 maja	Ogólnopolska pielgrzymka służby zdrowia na Jasną Górę
25 maja	Ogólnopolska pielgrzymka honorowych dawców krwi na Jasną Górę
26 maja	Pielgrzymka mężczyzn i młodzieńców do Piekar Śląskich XXI Ogólnopolska pielgrzymka sołtysów i środowisk wiejskich do Lichenia (godz. 12.00)

- 29 maja** Obchody Międzynarodowego Dnia Uczestników Misji Pokojowych ONZ oraz Dnia Weterana Działań poza Granicami Państwa (Msza św. w Katedrze Polowej WP w Warszawie)
- 30 maja** Uroczystość Bożego Ciała. Adoracja eucharystyczna w katedrach i wszystkich kościołach parafialnych
- XI Międzynarodowy koncert uwielbienia „Jednego Serca, jednego Ducha” (Rzeszów)

CZERWIEC

- 1 czerwca** Ogólnopolski Dzień Matki i Dziecka
- Ogólnopolskie Spotkanie Młodych – Lednica 2000
- 2 czerwca** Dzień Dziękczynienia, Święto Opatrzności Bożej (Warszawa-Wilanów)
- 3–4 czerwca** Finał XVI Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej
- 8 czerwca** 5. Ogólnopolska Pielgrzymka Ministrantów i Lektorów do Grobu św. Wojciecha w Gnieźnie
- 15 czerwca** Ogólnopolska pielgrzymka Akcji Katolickiej na Jasną Górę
- 15–16 czerwca** 32. Ogólnopolska Pielgrzymka w Intencji Trzeźwości Narodu na Jasną Górę
- 18 czerwca** Obchody 221. rocznicy ustanowienia Orderu Wojennego *Virtuti Militari* (Msza św. w Katedrze Polowej WP)
- 20 czerwca** Międzynarodowy Dzień Migranta i Uchodźcy
- 25–27 czerwca** Ogólnopolskie wakacyjne spotkanie misjonarzy (Centrum Formacji Misyjnej, Warszawa)

LIPIEC

- 1–2 lipca** 76. Ogólnopolska Pielgrzymka Nauczycieli i Wychowawców na Jasną Górę
- 13 lipca** Uroczystość Świętych Piotra i Pawła w Chrzanowie. Pielgrzymka wiernych z Warmii i Mazur do Chrzanowa

16–28 lipca	Światowe Dni Młodych w Rio de Janeiro
21 lipca	Inauguracja Akcji św. Krzysztofa; zbiórka na środki transportu dla misjonarzy Święto Policji – centralne uroczystości w Warszawie (Msza św. w intencji Policji w bazylice św. Krzyża, godz. 9.00)
27 lipca	Ogólnopolska pielgrzymka osób uzależnionych, szczególnie Anonimowych Alkoholików do Lichenia (godz. 19.00)
31 lipca	Uroczystość 69. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego (Warszawa, pl. Krasińskich, godz. 18.00)

SIERPIEŃ

(miesiąc dobrowolnego daru abstynencji)

1 sierpnia	Uroczystości rocznicowe Powstania Warszawskiego Dzień modlitw za spowiedników i teologów moralistów
5–14 sierpnia	Piesza Pielgrzymka Wojska Polskiego i Służb Mundurowych na Jasną Górę
14–15 sierpnia	Obchody rocznicy „Cudu nad Wisłą”: 14.08.2012, godz. 18.00, kościół Matki Bożej Zwycięskiej w Warszawie-Kamionku; 15.08.2012, godz. 11.00, kaplica na Cmentarzu Poległych w Ossowie; 15.08.2012, godz. 17.00, kaplica na Cmentarzu Żołnierzy 1920 roku w Radzyminie
15 sierpnia	Uroczystość Matki Bożej Wniebowziętej (Jasna Góra) Święto Wojska Polskiego z udziałem władz państwowych (Katedra Polowa WP w Warszawie) Wielki odpust w Kalwarii Zebrzydowskiej Święto Zaśnięcia NMP. Pielgrzymka wiernych Podkarpacia na święto Matki Bożej Kalwaryjskiej do cerkwi na Górze Zjawienia k. Kalwarii Pałacowskiej

18 sierpnia	Pielgrzymka kobiet i dziewcząt do Piekar Śląskich
26 sierpnia	Uroczystość Matki Boskiej Częstochowskiej
31 sierpnia	Ogólnopolskie dożynki na Jasnej Górze
– 1 września	

WRZESIEŃ

1 września	74. rocznica wybuchu II wojny światowej Dzień Weterana (Msza św. w Katedrze Polowej WP w Warszawie) Ogólnopolska pielgrzymka rolników i pszczelarzy na Jasną Górę
5 września	Ogólnopolskie obchody Dnia Żołnierza-Górnika (Msza św. w Katedrze Polowej WP w Warszawie)
8 września	Ogólnopolska pielgrzymka Kół Gospodyń Wiejskich do Lichenia (godz. 12.00)
13–14 września	Ogólnopolska pielgrzymka Legionu Maryi
14 września	Ogólnopolskie spotkanie honorowych dawców krwi w Licheniu
14–15 września	Ogólnopolska pielgrzymka harcerek i harcerzy na Jasną Górę
14–15 września	Ogólnopolska Pielgrzymka Ludzi Pracy
15–21 września	Tydzień Wychowania w Polsce
16–18 września	Jesienne zebranie Papieskich Dzieł Misyjnych oraz innych środowisk misyjnych (Niepokalanów)
17 września	Dzień Golgoty Wschodu – 74. rocznica agresji sowieckiej na Polskę. Centralne uroczystości i Msza św. polowa w Warszawie przy pomniku Poległym i Pomordowanym na Wschodzie
20–21 września	Ogólnopolska Pielgrzymka Ludzi Morza na Jasną Górę
21 września	Święto Służby Celnej (centralne uroczystości i Msza św. w Katedrze Polowej WP w Warszawie)

18. Ogólnopolska Pielgrzymka Leśników i Pracowników Ochrony Środowiska na Jasną Górę
- 21–22 września** Pielgrzymka wiernych Kościoła greckokatolickiego do sanktuarium Matki Bożej w Białym Borze.
- 21–22 września** Ogólnopolska Pielgrzymka Małżeństw i Rodzin na Jasną Górę
- 27 września** Obchody 74. rocznicy powołania Polskiego Państwa Podziemnego (Msza św. w Katedrze Polowej WP w Warszawie)
- 29 września** Ogólnopolska Pielgrzymka Policji na Jasną Górę
- Dzień katechetów. 20. rocznica publikacji *Katechizmu Kościoła Katolickiego*
- Narodowa Pielgrzymka Katechetów na Jasną Górę w Roku Wiary

PAŹDZIERNIK

- 4–6 października** III Ogólnopolski Kongres Rodzin w Świdnicy
- 5 października** Ogólnopolska Pielgrzymka Prawników na Jasną Górę
- 11–12 października** Dziedziniec Pogan (Warszawa)
- 13 października** XIII Dzień Papieski
- 15 października** Dzień Dziecka Utraconego
- 20 października** Światowy Dzień Misyjny – zbiórka pieniężna (taca) na Papieskie Dzieła Misyjne
- 20–26 października** Tydzień Misyjny
- 22 października** Wspomnienie bł. Jana Pawła II

LISTOPAD

- 10 listopada** Dzień Solidarności z Kościołem Prześladowanym
- 11 listopada** 95. rocznica odzyskania niepodległości (centralne uroczystości i Msza św. z udziałem władz państwowych w Katedrze Polowej WP w Warszawie, godz. 9.00)

18 listopada	Światowy Dzień Pamięci o Ofiarach Wypadków Drogowych
24 listopada	Uroczyste zamknięcie Roku Wiary. Uroczystość Chrystusa Króla. W tym dniu Ojciec Święty odprawi Eucharystię i uroczyście dokona <i>Wyznania wiary</i>
26 listopada	Ogólnoswiatowy Dzień Pamięci Ofiar Wielkiego Głodu na Ukrainie. Modlitwa za zmarłych w parafiach greckokatolickich na całym świecie
29 listopada	Święto Straży Ochrony Kolei (centralne uroczystości i Msza Święta w Katedrze Polowej WP w Warszawie)
30 listopada –1 grudnia	Ogólnopolskie doroczne czuwanie Papieskich Dzieł Misyjnych i środowisk misyjnych

GRUDZIEŃ

4 grudnia	Dzień Modlitw za Bezrobotnych
7 grudnia	Ogólnopolska Pielgrzymka Pszczelarzy na Jasną Górę
9 grudnia	Dzień Modlitw w Intencji Kościoła na Wschodzie, zbiórka pieniężna do puszek na potrzeby Kościoła na Wschodzie
13 grudnia	Dzień Modlitw za Ofiary Stanu Wojennego

KALENDARIUM CZYNNOŚCI KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI NA ROK 2013

15 stycznia	Rada Stała KEP (Warszawa)
5–6 marca	361. Zebranie Plenarne KEP z udziałem gości (Warszawa)
7–14 marca	Pielgrzymka Episkopatu do Ziemi Świętej
18 kwietnia	Święto Papieskie – rocznica wyboru Ojca Świętego Benedykta XVI
2 maja	Rada Stała KEP (Jasna Góra)
21–23 czerwca	362. Zebranie Plenarne KEP (Kraków)

26 sierpnia, godz. 15.00	Sesja Rady Biskupów Diecezjalnych (Jasna Góra)
26 sierpnia, godz. 19.00	Rada Stała KEP (Jasna Góra)
8–9 października	363. Zebranie Plenarne KEP (Warszawa)
25 listopada, godz. 15.00	Rada Stała KEP (Jasna Góra)
25–28 listopada	Rekolekcje Księży Biskupów (Jasna Góra)

OŚWIADCZENIE PREZYDIUM KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI DOTYCZĄCE OZNAK WROGOŚCI SKIEROWANEJ PRZECIWKO RELIGII

Prezydium Konferencji Episkopatu Polski z niepokojem dostrzega pojawiające się w ostatnim czasie oznaki wrogości skierowanej przeciwko religii. Ich niedawnym, jakże bolesnym przejawem, była próba profanacji jasnogórskiego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej. Niepokój budzi brak szacunku dla tego świętego i czczonego nie tylko w Polsce, lecz także na całym świecie wizerunku.

Takie postawy ukazują głębokie rozdarcie współczesnego człowieka i uprzedzenia wobec wartości chrześcijańskich. W jakiejś mierze nastawienia te są skutkiem niechęci wobec Kościoła katolickiego, duchowieństwa i w ogóle chrześcijaństwa. Właściwą odpowiedzią na te zjawiska jest modlitwa i duchowe wynagrodzenie. W związku z tym, w duchu solidarności z jasnogórską wspólnotą zakonną wyrażamy wdzięczność wszystkim tym, którzy z poczucia chrześcijańskiej miłości podejmują zadośćuczynienie za ten i inne akty braku szacunku wobec świętości.

Mamy nadzieję, że przeżywane dziś przez nas tak boleśnie sytuacje wpłyną na zmianę postaw tych, którzy zatracili poczucie szacunku wobec tego, co dla wielu jest święte.

Warszawa, 12 grudnia 2012 r.

Prezydium Konferencji Episkopatu Polski

*† Józef Michalik
Metropolita Przemyski Przewodniczący KEP*

ARCYBISKUP WARSZAWSKI

DEKRET EREKCYJNY PARAFII ŚW. JANA MARII VIANNEYA W KSIĄŻENICACH

Nr 2334/A/2012

Dekret erekcyjny

Mając na względzie potrzeby administracyjne i duszpasterskie Archidiecezji Warszawskiej, niniejszym, po zasięgnięciu opinii Rady Kapłańskiej i zainteresowanych duszpasterzy, eryguję nową parafię pod wezwaniem **Świętego Jana Marii Vianneya**, z siedzibą w Książenicach koło Grodziska Mazowieckiego.

Teren nowo utworzonej parafii został wydzielony z parafii Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Grodzisku Mazowieckim oraz z parafii Najświętszej Maryi Panny Wspomożenia Wiernych w Kostowcu i obejmować będzie następujące wsie: Książenice ze wszystkimi przynależącymi do niej ulicami (dotychczasowy teren parafii Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Grodzisku Mazowieckim) oraz Marynin ze wszystkimi przynależącymi do niej ulicami (dotychczasowy teren parafii Najświętszej Maryi Panny Wspomożenia Wiernych w Kostowcu).

Nowo utworzona parafia należyć będzie do dekanatu grodziskiego. Jednocześnie nadaję jej wszystkie prawa i przywileje, jakimi cieszą się parafie naszej Archidiecezji oraz nakładam wszystkie obowiązki, jakim te parafie podlegają.

Dekret wchodzi w życie w uroczystość Narodzenia Świętego Jana Chrzciciela, dnia 24 czerwca roku Pańskiego 2012.

Warszawa, 19 czerwca 2012 r.

† Kazimierz Kardynał Nycz
Arcybiskup Metropolita Warszawski

Ks. dr Janusz Bodzon
Wicekanclerz Kurii

DEKRET EREKCYJNY PARAFII BŁ. MATKI TERESY Z KALKUTY W ADAMOWIŹNIE

Nr 2333/A/2012

Dekret erekcyjny

Mając na względzie potrzeby administracyjne i duszpasterskie Archidiecezji Warszawskiej, niniejszym, po zasięgnięciu opinii Rady Kapłańskiej i zainteresowanych duszpasterzy, eryguję nową parafię pod wezwaniem **Błogosławionej Matki Teresy z Kalkuty**, z siedzibą w Adamowiźnie koło Grodziska Mazowieckiego.

Teren nowo utworzonej parafii został wydzielony z parafii św. Anny w Grodzisku Mazowieckim oraz z parafii Matki Bożej Częstochowskiej w Kuklówce i obejmować będzie następujące wsie: Adamowizna, Janinów, Kałęczyn, Musuły, Odrano Wola, Radonie, Szczesne, Zapole (należące dotychczas do parafii św. Anny w Grodzisku Mazowieckim), Mościska: ul. Radziejowicka od strony Grodziska Mazowieckiego do ulicy Przepiórczej włącznie, ulica Pawia – numery parzyste, ul. Skowronkowa – cała; Osowiec – numery parzyste ulicy Mazowieckiej oraz wszystkie boczne ulice odchodzące od ulicy Mazowieckiej, po stronie parzystej.

Nowo utworzona parafia należeć będzie do dekanatu grodziskiego. Jednocześnie nadaję jej wszystkie prawa i przywileje jakimi cieszą się parafie naszej Archidiecezji oraz nakładam wszystkie obowiązki jakim te parafie podlegają.

Dekret wchodzi w życie w uroczystość Narodzenia Świętego Jana Chrzciciela dnia 24 czerwca roku Pańskiego 2012 r.

Warszawa, 19 czerwca 2012 r.

*† Kazimierz Kardynał Nycz
Arcybiskup Metropolita Warszawski*

*Ks. dr Janusz Bodzon
Wicekanclerz Kurii*

RESKRYPT USTANAWIAJĄCY DZIEŃ ODPUSTU W PARAFII OPATRZNOŚCI BOŻEJ W WARSZAWIE-WILANOWIE

Nr 3456/A/2012

Przychylając się do prośby Przewielebnego Księdza dra Pawła Gwiazdy, proboszcza parafii Opatrzności Bożej w Warszawie-Wilanowie oraz mając na uwadze dobro duchowe parafian, wyznaczam każdą ostatnią

niedzielę miesiąca września, dniem odpustu parafialnego, z możliwością uzyskania odpustu zupełnego.

Pierwszy raz odpust ten będzie obchodzony w 26. niedzielę zwykłą roku Pańskiego 2012, tuż po święcie Świętych Archaniołów Michała, Gabriela i Rafała.

„Stworzenie ma właściwą sobie dobroć i doskonałość, ale nie wyszło całkowicie wykończone z rąk Stwórcy. Jest ono stworzone „w drodze” (*in statu viae*) do ostatecznej doskonałości, którą ma dopiero osiągnąć, i do której Bóg je przeznaczył. Bożą Opatrznością nazywamy zrządzenia, przez które Bóg prowadzi swoje stworzenie do doskonałości: Wszystko zaś, co Bóg stworzył, zachowuje swoją Opatrznością i wszystkimi rządzi, „sięgając potężnie od krańca do krańca i władając wszystkimi z dobrocią” (Mdr 8,1), bo „wszystko odkryte i odsłonięte jest przed Jego oczami” (Hbr 4,13), nawet to, co ma stać się w przyszłości z wolnego działania stworzeń” (KKK 302).

**Warszawa, 28 sierpnia 2012 roku,
we wspomnienie św. Augustyna Biskupa i Doktora Kościoła.**

**† Kazimierz Kardynał Nycz
Arcybiskup Metropolita Warszawski**

**Ks. Piotr Odziemczyk
Wicekanclerz Kurii**

HOMILIA WYGŁOSZONA DLA PRZEDSTAWICIELI AKCJI KATOLICKIEJ, 24.11.2012

Drodzy Bracia i Siostry!

Mamy się dzisiaj zastanowić, jak jeszcze lepiej i jeszcze bardziej służyć Chrystusowi Królowi Wszechświata, aby rzeczywiście mógł On królować w ludzkich sercach. Jutro Kościół w Polsce będzie czytał bardzo istotny i ważny list na ten temat, dlatego nie będę uprzedzał jego treści, myślę, że list ten powinien mieć znaczenie przełomowe w rozumieniu Królestwa Chrystusowego i królowania Chrystusa Króla Wszechświata, także w naszych sercach. Przypominamy w nim i będziemy przypominać o tej podstawowej prawdzie, że Chrystus jest Królem. Takim zapowiadał Go Stary Testament: przyjdzie Syna Człowieczego, który będzie Królem – dzisiejsze słowa proroka Daniela. I tak mówił o sobie sam Jezus zapytany wprost przez Piłata, jak słyszeliśmy przed chwilą w Ewangelii: „A zatem jesteś Królem?”. „Tak, jestem Królem; Królestwo moje nie jest z tego świata, ale jest królestwem prawdy; Ja się na to narodziłem, i na to przyszedłem na świat, aby dać świadectwo Prawdzie”.

Chrystus jest Królem. Kościół powszechny czci go od samego początku jako Króla, a uroczystość Chrystusa Króla, ustanowiona w okresie międzywojennym przez papieża Piusa XI, jest tego kolejnym wyrazem. I dlatego Chrystusa nie trzeba ustanawiać jako Króla, ani świata, ani Polski – tym bardziej, bo byśmy Go umniejszali w ten sposób.

W czci, którą oddajemy Chrystusowi Królowi, chodzi przede wszystkim o to, by człowiek tak przygotowywał swoje serce, aby Chrystus mógł królować także w naszym życiu, a poprzez nasze życie, aby mógł królować w rodzinach, w miejscach naszej pracy, wszędzie tam, gdzie jesteśmy zaangażowani jako chrześcijanie, jako uczestnicy Chrystusowego Królestwa, które jest obecne w tym świecie, ale które nie jest tylko z tego świata.

Moi drodzy, to, co usłyszeliśmy, ma prostować nasze nieraz skrajne poglądy, prawie że magiczną wiarę w to, że jak się ustanowi Chrystusa Królem – i to koniecznie – Polski, to wtedy wszystko się poprostuje i ponaprawia. O tym także będzie jutro czytane w *Liście pasterskim Episkopatu Polski*.

Natomiast związek między Akcją Katolicką – między Wami – a uroczystością Chrystusa Króla nie jest przypadkowy. To nieprzypadkowo Papież Pius XI ustanowił Waszym świętem patronalnym uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata. Bo, rzeczywiście, w Chrystusowym królowaniu w świecie przez ludzi chodzi o zaangażowanie wszystkich, chodzi o zaangażowanie, zwłaszcza katolików świeckich, w przemianę świata, w duchu słów: „Czyńcie sobie ziemię poddaną”.

Wielki papież – Leon XIII, który bardzo długo rządził Kościołem, całe ćwierćwiecze wieku dziewiętnastego, a zmarł w 1903 roku, był papieżem, który dostrzegł jako pierwszy tak poważny problem społeczny, problem robotniczy, to wszystko, co było niesprawiedliwością społeczną, wołającą o pomstę do nieba w ciągu XIX wieku. Owocem tego była encyklika traktująca o problemach społecznych w Kościele *Rerum novarum*. I ten papież pod koniec swojego pontyfikatu doskonale już wiedział, że trzeba w to wszystko zaangażować ludzi świeckich.

Jego następca, papież Pius X, zaczął po raz pierwszy używać słów „akcja katolicka”, z tym, że pisał tę „akcję katolicką” małymi literami – jako zaangażowanie poszczególnych katolików świeckich w działalność przemian świata. Kierował on Kościołem od 1903 do 1914 roku i rzeczywiście położył fundament pod późniejszą Akcją Katolicką.

Natomiast prawdziwym twórcą i prawdziwym papieżem Akcji Katolickiej nazywamy tego, który był konsekrowany na biskupa w tej katedrze – Achillesa Rattiego nuncjusza apostolskiego w Polsce, który został w 1921 roku papieżem. Od samego początku zaczął on mówić o Akcji Katolickiej

w nowy sposób. Twierdził bowiem, że dla zaangażowania pojedynczych katolików świeckich, co jest najistotniejsze, potrzebne są jednak struktury, potrzebne jest oparcie się o wspólnotę na poziomie: parafii, diecezji, kraju. I tak właśnie w roku 1922 – taką datę się przyjmuje – zaczęła powstawać zorganizowana Akcja Katolicka. Była ona bardzo mocna w okresie międzywojennym. Potem, w okresie powojennym w krajach Europy, zwłaszcza Francji i Niemiec, działała nieprzerwanie, a u nas w Polsce, ze względu na okres komunizmu, miała 40-letnią przerwę w działalności i dopiero w latach 1989–1990–1991 papież Jan Paweł II zaczął mówić o potrzebie reaktywowania Akcji Katolickiej w Polsce, jako narzędzia działania katolików świeckich w świecie, a zwłaszcza w świecie społeczno-politycznym, w sensie przygotowywania apostołów i przygotowywania ludzi do tego, aby podejmowali trud przemiany świata.

I właśnie jutrzejsze święto – uroczystość Chrystusa Króla jest okazją do tego, aby przeżyć taką pogłębioną refleksję nad tym, co w ciągu tych ostatnich, prawie dwudziestu lat, udało się w Polsce osiągnąć w Akcji Katolickiej, nad tym też, jakie są problemy, które czekają ciągle na rozwiązanie i to także przez ludzi zorganizowanych w Akcji Katolickiej, i refleksję nad przyszłością tego dzieła, tak ważnego dla Kościoła warszawskiego i Kościoła w Polsce, jakim jest Akcja Katolicka, jaką Wy jesteście. Dlatego odprowadzam tę Mszę św. za Was, za wszystkie ogniwa parafialne i diecezjalne Akcji Katolickiej, za wszystkich, którzy przewodzą i służą Akcji Katolickiej, po to, aby ogarniała coraz to nowe dziedziny zaangażowania i życia społecznego. Przy tym bardzo serdecznie wszystkim Wam dziękuję, wszystkim prezesom kół parafialnych, Pani Prezes, a także Księdzu Asystentowi Cezaremu Smuniewskiemu, który jest inspiratorem wszystkich działań potrzebnych do tego, aby Akcja Katolicka była mocna i żywa.

Powstańmy teraz i przez wstawiennictwo męczenników, których dzisiaj czcimy, zanośmy nasze prośby i błagania do Boga Wszechmogącego.

HOMILIA WYGŁOSZONA DO GÓRNIKÓW NAFTY I GAZU W PARAFII ŚW. WOJCIECHA

Drodzy Bracia i Siostry,

„Szczęść Boże” – to pozdrowienie chrześcijańskie krótsze niż polskie „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus” zrobiło religijną „karierę” w całej Polsce, na początek wśród Was górników. To właśnie górnicy wszelkich branży pozdrawiają się tym pozdrowieniem, ponieważ wiedzą, że w ich trudnej, ciężkiej i często niebezpiecznej pracy to życzenie, żeby

Bóg szczęścił, żeby Bóg błogosławił, jest szczególnie ważne i potrzebne. Wypowiadają je z wiarą i to nie tylko ci, którzy są bardzo pobożni. Weszło to w zwyczaj religijny właśnie górników i będąc wezwaniem Pana Boga o pomoc, jest równocześnie świadectwem, świadectwem życia chrześcijańskiego, świadectwem wiary wyznawanej nie tylko w kościele, lecz także świadectwem wiary wyznawanej w miejscu swojej pracy. I chciałem Wam, na początku, właśnie za to, co dajecie całej naszej Ojczyźnie, za to, co wnosicie w Kościół, bardzo serdecznie podziękować. Górnicy zawsze byli blisko z Kościołem. I tak jest po dzień dzisiejszy i niech tak pozostanie na zawsze!

Kiedy w ubiegłym roku podczas warszawskiego Święta Dziękczynienia w Wilanowie przy Świątyni Opatrzności do tej ostatniej procesji dwukilometrowej do świątyni zaprosiliśmy górników z całej Polski, przyjechało ich ponad tysiąc, ubranych w swoje mundury, ze swoimi pióropuszcami białymi i czerwonymi. I idąc w tej procesji, powiedzieli, że komu jak komu, ale ta Boża miłość nad człowiekiem, która prowadzi nasze życie, Opatrzność Boża, jest im szczególnie potrzebna. Za to także dziękuję serdecznie już dzisiaj i zapraszam na 2 czerwca 2013 r. na kolejną pielgrzymkę, na kolejne Święto Dziękczynienia przy Świątyni Bożej Opatrzności w Wilanowie.

Tak się składa, że już w dawnych czasach przyjęliście na swoją patronkę św. Barbarę męczennicę pierwszych wieków chrześcijaństwa. To także ma swój wymiar i znaczenie, ponieważ trzeba, aby Wasze świadectwo, jakie dajecie swoją pracą, swoją pracowitością, swoją uczciwością, swoją gorliwością było tak mocne i tak wyraziste, jak jest w Kościele świadectwo każdego męczennika, bo „nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje daje za przyjaciół swoich”. Św. Barbara oddała życie za Chrystusa, za pierwotny Kościół i w ten sposób rozszerzył się natychmiast jej kult, który trwa do dzisiaj, ponieważ każdy świat, a współczesny jeszcze bardziej, mimo że czasem neguje Pana Boga, potrzebuje czytelnego, nieskazitelnego świadectwa ludzi wierzących, świadectwa codziennym życiem, świadectwa swoją świętością.

U podstaw świadectwa, jakie daje chrześcijanin, jakie daje górnik, u podstaw świadectwa leży świętość i miłość. Ludzie święci, a zwłaszcza męczennicy, ale także ludzie święci żyjący wśród nas, dają najbardziej czytelne świadectwo wiary, jakie potrzebne jest dzisiaj człowiekowi, jakie jest dzisiaj potrzebne światu.

Dobrze więc, Bracia i Siostry, tę Waszą Patronkę, którą dzisiaj czcimy, i przyzywamy Jej wstawiennictwa, błagamy, aby uprosiła u Boga opiekę nad Wami, nad Waszą pracą. Prośmy także innych męczenników, najpierw św. Andrzeja Apostoła, którego Kościół czczy dzisiaj, 30 listopada. Jeden

z apostołskiego grona, brat św. Piotra. Także apostoł, także świadek, także męczennik. Dołącza on do grona Waszych świętych patronów wraz ze św. Barbarą. I także ten kościół w Warszawie na Woli, który wybraliście na dzisiejszą Mszę św., nosi wezwanie Świętego męczennika Wojciecha, pierwszego męczennika na polskiej ziemi po przyjęciu chrztu świętego – rok 997. Dobrze, że wybraliście ten kościół. Jeżeli będziecie obchodzić kolejne Barbórki, przychodźcie do tego kościoła św. Wojciecha, który czeka i jest otwarty dla Was, także z życzliwością i otwartością proboszcza tej parafii, ks. Wojciecha Łagowskiego.

Życzę Wam, abyście byli mocni w miłości, w miłości Boga i ludzi, miłości Boga w ludziach, bo po to Pan Jezus stał się człowiekiem i przez to stał się zjednoczony z każdym z nas, przez to, że przyjął ludzkie ciało, abyśmy służąc drugiemu człowiekowi, rzeczywiście czcili, miłowali i oddawali chwałę Bogu samemu. „Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, mnieście uczynili”, mówi Pan Jezus, a chodzi nie o czyny ogólne i takie czyny, które człowiek nosi na ustach, chodzi o konkret miłości w naszym życiu: „Byłem głodny, a daliście mi jeść, byłem spragniony, a daliście mi pić, byłem w więzieniu, a odwiedziliście mnie”.

Przy końcu roku liturgicznego, który się skończy za dwa dni i rozpocznie się kolejny rok liturgiczny w pierwszą niedzielą Adwentu, trzeba sobie postawić pytanie, w obecności męczenników, których dzisiaj wspominałem, a zwłaszcza św. Barbary, o naszą miłość do Pana Boga i do ludzi. Wy je sobie stawiacie w kontekście Waszej trudnej, a zarazem odpowiedzialnej pracy. Kiedy rozmawiałem z osobami, które zapraszały mnie na dzisiejszą uroczystość, mówiliśmy także o tym, jak ważna jest Wasza dziedzina życia, pracy zawodowej, jak ważne jest górnictwo ropy i gazu dla naszej Ojczyzny. Na całym świecie, tam, gdzie występują te dwa skarby, społeczeństwa są bogate i żyją w dobrobycie. Ale też tam, gdzie one występują, często źli ludzie walczą o strefy wpływów, przez co ma miejsce tam walka psychologiczna, prawna, a czasem także rzeczywista wojna o dostęp do tych bogactw naturalnych.

Jesteśmy tego świadomi, że także nasze, polskie górnictwo ropy i gazu jest fundamentem jakiejś naszej, ważnej niezależności wobec innych krajów, wobec tych wszystkich, co używają i mogą używać tego, co jest przedmiotem tej troski, tych dóbr narodowych pod naszą polską ziemią, jako elementu nacisku czy wręcz szantażu, nie tylko ekonomicznego. Dlatego bądźcie świadomi, że służycie bardzo ważnej sprawie, sprawie, która będzie ważyła o dziś i o przyszłości Polski, a równocześnie, że jesteście na służbie tej suwerenności. Dlatego nigdy nie wypuszczajcie – wszyscy,

którzy za to odpowiadacie – z Waszych rąk, tych skarbów, które zawiera nasza ziemia, tego wszystkiego, co jest pod naszą polską ziemią. Niech to także będzie refleksja na dzień św. Barbary, na dzień przeżywania Waszej Barbórki i radości, ponieważ to święto jest dla wszystkich górników przede wszystkim źródłem i okazją do wyrażenia swojej radości i wdzięczności Bogu i sobie nawzajem, Bogu i ludziom.

Za to wszystko, czego doświadczyliście w kończącym się roku Waszej pracy i Waszego wysiłku. Za to, że ominęły wypadki, niebezpieczeństwa, za to, że Pan Bóg błogosławił, tyle razy, ile razy wołaliście do Niego: „Szczęść Boże”, Pan Bóg odpowiadał swoim błogosławieństwem i opieką. Także w tych momentach trudnych, o których nie można przy okazji dzisiejszego święta nie wspomnieć, kiedy otaczał swoją pociechą i swoją radością tych, których dotknął jakiś wypadek czy nieszczęście w górniczej pracy. Módlmy się więc za wszystkich Was tutaj dziś obecnych, za wszystkich, którzy będą przeżywać to święto górniczej Barbórki, a równocześnie modlimy się za wszystkich, którzy pracują w spółkach nafty i gazu na całej naszej polskiej ziemi. Amen.

FORMACJA KAPŁANÓW ARCHIDIECEZJI WARSZAWSKIEJ

**List Arcybiskupa Metropolity Warszawskiego
Księdza Kazimierza Kardynała Nycza
do kapłanów Archidiecezji Warszawskiej**

Drodzy Bracia w kapłaństwie,

Na początku nowego roku liturgicznego przeżywanego pod hasłem „Być solą ziemi”, nadto zbiegającego się z ogłoszonym przez papieża Rokiem Wiary, pragnę skierować do was słowo, w którym wyrażam moją troskę o rozwój życia duchowego kapłanów naszej Archidiecezji. Jako kapłani i duszpasterze jesteście powołani do dawania naszym wiernym i światu szczególnego świadectwa wiary. Jednym z nieodzownych elementów dla naszego życia duchowego, dla naszej głębokiej wiary, są coroczne rekolekcje kapłańskie. Wychodząc naprzeciw tej potrzebie oraz uwzględniając wasze uwagi i obserwacje wynikające z dotychczasowej praktyki rekolekcji dla kapłanów naszej Archidiecezji, pragnę zaproponować zmodyfikowany sposób ich organizowania. Aby umożliwić każdemu z was udział w takich rekolekcjach wśród waszych licznych obowiązków duszpasterskich, postanowiłem, żeby odbywały się one w pięciu różnych terminach. Będą one także odbywały się w różnych

miejscach: na Bielanych, w Niepokalanowie i w Konstancinie. Mam nadzieję, że różnorodność ta pozwoli każdemu z was znaleźć dogodny dla siebie czas i miejsce. Dla ułatwienia zaproponowany zostanie także bardziej dogodny sposób zgłaszania się na wybrane rekolekcje. Zgodnie z istniejącą tradycją jesteście zobowiązani, aby co drugi rok odprawiać rekolekcje wspólne. Mam świadomość, że do tej pory nie wszyscy w tych rekolekcjach uczestniczyli. Od tego roku jednak oczekuję, że będziecie traktować je obligatoryjnie. Ufam, że odpowiecie na to zgodnie z waszą wewnętrzną potrzebą.

Kieruję do Was ten list, także opierając się na dokumencie Kongregacji ds. Duchowieństwa i na postanowieniach IV Synodu naszej Archidiecezji, które mnie również zobowiązują:

Dyrektorium o posłudze i życiu kapłanów

85. Jak pokazuje długie doświadczenie Kościoła, dni skupienia i rekolekcje są odpowiednim i skutecznym środkiem adekwatnej formacji stałej duchowieństwa. Zachowują one także dzisiaj całą swoją ważność i aktualność. Przeciw praktyce, która dąży do ogołocenia człowieka z tego wszystkiego, czym jest życie wewnętrzne, kapłan powinien odnaleźć Boga i siebie samego, podejmując odpoczynek duchowy, by zagłębić się w medytacji i modlitwie.

W tym celu prawodawstwo kanoniczne postanawia, że kapłani „obowiązani są do odprawienia rekolekcji, według przepisów prawa partykularnego” (KPK, kan. 276 § 2,4; por. kan. 533, § 2; 550 § 3). Dwoma najbardziej powszechnymi środkami, które mogłyby być wprowadzone przez biskupa we własnej diecezji, są: dzień skupienia – w miarę możliwości co miesiąc – i coroczne rekolekcje.

Biskup powinien zaprogramować i zorganizować dni skupienia i rekolekcje w taki sposób, by każdy kapłan miał możliwość ich wyboru spośród tych, które zazwyczaj są organizowane w diecezji lub poza nią – przez wzorowych kapłanów lub instytuty zakonne szczególnie doświadczone w formacji duchowej – jak również w klasztorach.

Radzi się także organizowanie specjalnych rekolekcji dla kapłanów wyświęconych w ostatnich latach, w których aktywnie uczestniczyliby sam biskup.

W czasie takich spotkań, ważne jest skoncentrowanie się na tematach duchowych, poświęcenie obszernego miejsca milczeniu i modlitwie oraz szczególna troska o sprawowanie liturgii, o sakrament pokuty, adorację eucharystyczną, kierownictwo duchowe oraz akty czci i kultu Najświętszej Maryi Panny.

Aby nadać większe znaczenie i skuteczność tym środkom formacji, biskup powinien mianować specjalnego kapłana i powierzyć mu zadanie zorganizowania takich spotkań i sposobu ich spędzenia.

W każdym razie trzeba, by dni skupienia, a szczególnie coroczne rekolekcje były przeżywane jako czas modlitwy, a nie jako kursy teologiczno-duszpasterskie.

86. Mimo uznania trudności, jakie może napotkać formacja stała, przede wszystkim z powodu licznych i ważnych zadań, do których są powołani kapłani, trzeba powiedzieć, że wszystkie trudności, mogą być przezwyciężone, jeśli postępuje się w duchu odpowiedzialności. By stanąć na wysokości zadania i sprostać wymaganiom pilnej pracy ewangelizacyjnej, powinno się podjąć – wśród innych środków – odważne zarządzenia duszpasterskie ukierunkowane na wyjątkową troskę o kapłanów. Biskupi powinni więc z miłością wymagać, by ich kapłani ofiarnie wypełniali przepisy wydane w tej dziedzinie.

Istnienie „planu formacji stałej” zakłada, by nie tylko był on zainicjowany lub zaprogramowany, lecz także realizowany. Jest więc konieczne jasne zorganizowanie pracy, z wyznaczeniem celów, treści i środków do realizacji tego planu.

IV Synod Archidiecezji Warszawskiej

Statut 34 § 1. Kapłani są zobowiązani odprawiać co roku przynajmniej trzydniowe rekolekcje, natomiast co dwa lata rekolekcje wspólne w miejscu wyznaczonym przez ordynariusza miejsca. Odprawienie rekolekcji jest warunkiem przedłużenia jurysdykcji na rok następny.

Stala formacja kapłanów

- Rekolekcje grudniowe 26–29 grudnia 2012 r. Rozpoczęcie rekolekcji w środę, 26 grudnia 2012 r. w godzinach wieczornych. Zakończenie rekolekcji w sobotę, 29 grudnia 2012 r. obiadem. Miejscem rekolekcji będzie Dom Rekolekcyjno-Formacyjny WMSD w Warszawie na Białanach, ul. Dewajtis 3. Zapisy przyjmuje dyrektor Domu ks. Bogusław Jankowski, e-mail: drf@mkw.pl

REKOLEKCJE KAPŁAŃSKIE W ROKU 2013

Do rekolekcji zobowiązani są księża wyświęceni w latach nieparzystych.

TERMINY I MIEJSCA REKOLEKCJI PRZEDSTAWIAJĄ SIĘ NASTĘPUJĄCO:

- 1–4 kwietnia 2013 r., Dom Rekolekcyjno-Formacyjny przy WMSD na Bielanych w Warszawie (zapisy do 22 marca 2013 r.); rekolekcje poprowadzi ks. prof. Waldemar Chrostowski;
- 23–26 czerwca 2013 r., Dom Rekolekcyjno-Formacyjny przy WMSD na Bielanych w Warszawie (zapisy do 15 czerwca 2013 r.);
- 22–25 września 2013 r., Dom Rekolekcyjny w Niepokalanowie (zapisy do 13 września 2013 r.);
- 10–13 listopada 2013 r., Dom Rekolekcyjny w Konstancinie-Jeziornej (zapisy do 4 listopada 2013 r.);
- 24–27 listopada 2013 r., Dom Rekolekcyjny w Niepokalanowie (zapisy do 18 listopada 2013 r.).

**ZGŁOSZENIA NA REKOLEKCJE BĘDĄ PRZYJMOWANE
WYŁĄCZNIE DROGĄ ELEKTRONICZNĄ ZA POŚREDNICTWEM
SPECJALNEGO FORMULARZA ZGŁOSZENIOWEGO.**

Formacja permanentna kapłanów wyświęconych w roku 2012 (neoprezbiterów)

- W pierwszym roku kapłaństwa księża są zobowiązani do uczestnictwa w spotkaniach formacyjnych w wyznaczone dni. W roku 2012/2013 spotkania przewidziane są w poniedziałki.

Pozostałe terminy spotkań:

- 7 stycznia 2013 r.
- 11 lutego 2013 r. (warsztaty pedagogiczno-katechetyczne: „Dokumentacja szkoły”, „Nowa podstawa programowa religii”)
- 4 marca 2013 r.
- 6 maja 2013 r.
- 3 czerwca 2013 r.

Spotkania odbywają się w budynku Wyższego Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście 52/54 w godz. 16.00–20.00.

Uczestnictwo w spotkaniach jest obowiązkowe. W związku z tym księża proszeni są o takie ułożenie zajęć katechetycznych i obowiązków duszpasterskich, aby nie kolidowały z przyjazdami na spotkania formacyjne. Ewentualna nieobecność wymaga usprawiedliwienia na piśmie.

Formacja permanentna kapłanów wyświęconych w latach 2008–2011

- Księża od 2. do 5. roku kapłaństwa włącznie (czyli wyświęceni w latach 2007–2011) uczestniczą w formacji organizowanej przez Papieski Wydział Teologiczny w Warszawie. Spotkania księży odbywają się w ciągu roku w piątki i soboty.

Pozostałe terminy spotkań:

- 15–16 lutego 2013 r. – „Duszpasterstwo młodzieży w parafii” (Dominikanie na Służewcu)
- 12–13 kwietnia 2013 r. – „Duszpasterstwo rodzin”

Początek spotkania: piątek, godz. 18.00

Miejsce spotkania: Dom Rekolekcyjno-Formacyjny WMSD na Bielkach, ul. Dewajtis 3 w Warszawie

Obecność na spotkaniach jest obowiązkowa. Ewentualna nieobecność wymaga usprawiedliwienia na piśmie. Z powodu nieobecności na zajęciach obowiązek uczestniczenia w formacji może zostać przedłużony na kolejne lata.

Na zakończenie każdego z lat formacji uczestnicy otrzymują dyplom Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie.

Formacja permanentna kapłanów wyświęconych w latach 2003–2007

- Księża od 6. do 10. roku kapłaństwa włącznie (czyli wyświęceni w latach 2003–2006) uczestniczą w formacji organizowanej przez Papieski Wydział Teologiczny w Warszawie. Spotkania księży odbywają się w ciągu roku w piątki i soboty.

Ostatni termin spotkania:

- 16 lutego 2013 r. – „Młodzież a duszpasterstwo parafii”

Miejsce spotkania: Dom Rekolekcyjno-Formacyjny WMSD na Bielkach, ul. Dewajtis 3 w Warszawie.

Początek spotkania: sobota, godz. 11.00.

Obecność na spotkaniach jest obowiązkowa. Ewentualna nieobecność wymaga usprawiedliwienia na piśmie. Z powodu nieobecności na zajęciach obowiązek uczestniczenia w formacji może zostać przedłużony na kolejne lata.

Na zakończenie każdego z lat formacji uczestnicy otrzymują dyplom Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie. Po 5. roku kapłaństwa przewidziane jest skrutinium podsumowujące formację (egzamin duszpastersko-katechetyczny)

NEOPREZBITERZY AW WYŚWIĘCENI 15.12.2012

4432/S/2012

4358/S/2012

AKT ŚWIĘCEŃ PREZBITERATU

W sobotę 2. tygodnia Adwentu, 15 grudnia w roku Pańskim 2012, w bazylice archikatedralnej św. Jana Chrzciciela w Warszawie podczas liturgii mszalnej Święta Matka Kościół przedstawia Jego Eminencji Kazimierzowi Kardynałowi Nyczowi Arcybiskupowi Metropoliecie Warszawskiemu następujących diakonów jako kandydatów do święceń PREZBITERATU:

z Archidiecezji Warszawskiej:

1.	dk. Piotr Ryszard Janiszewski	syn	Eugeniusza i Wiesławy
2.	dk. Wojciech Jerzy Janyga	syn	Jerzego i Janiny

z Prowincji Polskiej Zgromadzenia Księży św. Pawła – Barnabitów:

3.	dk. Tomasz Maria Więch	syn	Antoniego i Teresy

Wszyscy wymienieni diakoni ukończyli studia na Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie. Diakoni inkardynowani do Archidiecezji Warszawskiej przyjmują święcenia tytułem służby Bogu i Kościołowi w swojej diecezji, natomiast diakon z Prowincji Polskiej Zgromadzenia Księży św. Pawła – Barnabitów przyjmuje święcenia tytułem służby Bogu i Kościołowi w swojej prowincji.

Wszystkie przepisy prawa kanonicznego, obowiązujące przy przedstawieniu kandydatów do święceń, zostały zachowane.

Święcenia prezbyteratu zostały udzielone z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa kanonicznego.

Warszawa, 15 grudnia 2012 r.

† Kazimierz Kardynał Nycz
Arcybiskup Metropolita Warszawski

Ks. Piotr Odziemczyk
Wicekanclerz Kurii

Ks. Piotr Janiszewski, syn Eugeniusza i Wiesławy, ur. 31 lipca 1983 r. w Zgierzu, wyświęcony 15 grudnia 2012 r. w bazylice archikatedralnej św. Jana Chrzciciela w Warszawie przez Kazimierza Kardynała Nycza, magister teologii. Wikariusz parafii Niepokalanego Poczęcia NMP na Wrzecionie w Warszawie, dek. bielański.

Ks. Wojciech Janyga, syn Jerzego i Janiny, ur. 19.01.1977 r. w Poznaniu, wyświęcony 15.12.2012 r. w bazylice archikatedralnej św. Jana Chrzciciela w Warszawie przez Kazimierza Kardynała Nycza, magister teologii. Wikariusz parafii Opatrzności Bożej w Warszawie, dek. ochocki

KOREKTA GRANIC MIĘDZY PARAFIAMI

Nr 4618/A/2012

Dekret

Mając na względzie potrzeby administracyjne i duszpasterskie Archidiecezji Warszawskiej, niniejszym, po zasięgnięciu opinii dziekana dekanatu kampinoskiego, przy uwzględnieniu prośby zainteresowanych proboszczów, na mocy kan. 515 § 2 *Kodeksu Prawa Kanonicznego* postanawiam zmienić przebieg granicy między należącymi do dekanatu kampinoskiego parafią św. Małgorzaty DM w Łomiankach a parafią Matki Bożej Królowej Rodzin w Dziekanowie Leśnym.

Zgodnie z niniejszym dekretem zostają odłączone od terenu parafii św. Małgorzaty w Łomiankach i przyłączone do parafii Matki Bożej Królowej Rodzin w Dziekanowie Leśnym następujące ulice: Wiklinowa, Henryka Sienkiewicza, Baśniowa, Kopciuszka, Waligóry, Bolka i Lolka, Kaczki Dziwaczki, Kota w Butach, Koszałka Opałka, Czerwonego Kapturka, Marii Kownackiej, Jana Brzechwy, Dobrej Wróżki, Żłotej Rybki oraz ulica Krasnoludków po stronie numerów parzystych.

Dekret wchodzi w życie w uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Maryi, dnia 1 stycznia roku Pańskiego 2013.

Warszawa, 19 grudnia 2012 r.

† **Kazimierz Kardynał Nycz**
Arcybiskup Metropolita Warszawski

Ks. dr Janusz Bodzon
Kanclerz Kurii

KURIA METROPOLITALNA WARSZAWSKA

WIZYTACJE KANONICZNE DO 30.06.2012

Kazimierz Kardynał Nycz

Warszawa: bł. Edwarda Detkensa
Warszawa: MB Królowej Aniołów
Warszawa: NMP Matki Zbawiciela
Warszawa: Dzieciątka Jezus
Buraków
Ożarów
Dziekanów Leśny

dekanat bielański
dekanat jelonkowski
dekanat mokotowski
dekanat żoliborski
dekanat kampinoski
dekanat lasecki
dekanat kampinoski

Biskup Marian Duś

Warszawa: św. Zofii Barat
Jeziórka
Kampinos
Werdun
Piastów: Chrystusa Króla Wszechświata
Rembertów Grójecki
Zaborów

dekanat ursynowski
dekanat grójecki
dekanat bloński
dekanat tarczyński
dekanat pruszkowski
dekanat tarczyński
dekanat lasecki

Biskup Tadeusz Pikus

Warszawa: Zwiastowania Pańskiego
Kostowiec
Łomianki
Sękocin
Warka: św. Mikołaja
Wrociszew
Zawady

dekanat ochocki
dekanat raszyński
dekanat kampinoski
dekanat raszyński
dekanat warecki
dekanat warecki
dekanat bloński

Przypominamy, że decyzją Księdza Kardynała Kazimierza Nycza Metropolity Warszawskiego ofiary zwyczajowo składane przy okazji wizytacji kanonicznych oraz indywidualne ofiary z okazji kolędy Księżym Biskupów w dekanatach należy przekazywać na Fundusz Bratniej Pomocy Kapłańskiej.

Wpłaty można dokonywać w Kurii lub bezpośrednio na konto:
21 1240 1138 1111 0010 0013 0003 z dopiskiem:
„Archidiecezja Warszawska FBPK”.

ZASADY WYŁANIANIA KANDYDATÓW DO WŁADZ DEKANALNYCH W NOWYM UKŁADZIE DEKANATÓW

I Wyłanianie kandydatów

§ 1

1. W dekanatach, których skład uległ zmianie, wyłanianie kandydatów odbywa się na zebraniu duchowieństwa zwołanym według nowych struktur dekanalnych określonych w aneksie.

2. W pozostałych dekanatach, których skład nie uległ zmianie, wyłanianie kandydatów odbywa się na zebraniu duchowieństwa zwołanym przez dziekana dekanatu.

§ 2

W wyłanianiu kandydatów mogą uczestniczyć mieszkający w dekanacie prezbiterzy inkardynowani do Archidiecezji Warszawskiej oraz mieszkający w dekanacie i pracujący, za zgodą ordynariusza miejsca, w duszpasterstwie naszej Archidiecezji, prezbiterzy bądź innych diecezji, bądź należący do instytutów zakonnych lub stowarzyszeń życia apostołskiego.

§ 3

Kandydatów do urzędów dekanalnych mogą zgłaszać kapłani biorący udział w zebraniu, zgodnie z zasadą podaną w § 4. Zgłaszanie kandydatów w innej formie jest niemożliwe. Po zgłoszeniu kandydata należy zapytać go, czy wyraża zgodę na kandydowanie. W wypadku braku zgody propozycja kandydatury jest bezskuteczna.

§ 4

Należy zgłosić kandydatów do trzech urzędów dekanalnych: dziekana, wicedziekana i ojca duchownego. Kandydatami na urząd dziekana lub wicedziekana powinni być proboszczowie parafii należących do dekanatu, kandydatem na ojca duchownego może być każdy kapłan z dekanatu. W wypadku, gdy liczba duchowieństwa w dekanacie jest mała i trudne jest wyłonienie kandydatów na trzy urzędy, dopuszcza się, aby zadania ojca duchownego pełnił wicedziekan. W takim wypadku przeprowadza się dwie tury głosowania.

§ 5

Ponieważ kadencja nowych władz dekanalnych trwa pięć lat, począwszy od pierwszej niedzieli Adwentu 2012 roku, kandydatami na urzędy nie mogą być ci kapłani, którzy w tym okresie ukończą siedemdziesiąty rok życia. Dopuszcza się natomiast kandydowanie na urząd dziekana tych kapłanów, którzy pełnili tę funkcję w jednym dekanacie przez dwie kolejne kadencje, o ile w pierwszym głosowaniu otrzymają przynajmniej 2/3 głosów uprawnionych do głosowania i obecnych na zebraniu. Gdy liczba otrzymanych głosów będzie zbyt mała, a nie zgłoszono innych kandydatów, należy ponowić zgłaszanie kandydatów, zgodnie z zasadami § 4.

II Głosowanie

§ 6

Głosowanie na zgłoszonych kandydatów odbywa się w trzech turach poprzedzonych zgłaszaniem kandydatów zgodnie z zasadami § 4. W pierwszej należy wyłonić kandydata na urząd dziekana, w drugiej na ojca duchownego zaś w trzeciej na wicedziekana. W wypadku, gdy głosowanie nie przyniosło rozstrzygnięcia, ponieważ dwóch kandydatów uzyskało tę samą liczbę głosów, należy je powtórzyć. Głosowanie przeprowadza się po zgłoszeniu kandydatów, po czym przechodzi się do następnej tury. Kapłani, którzy nie zostali wskazani na urząd w pierwszej turze, mogą kandydować w następnych turach.

§ 7

Do przeprowadzenia głosowania należy powołać komisję skrutacyjną złożoną z trzech kapłanów. Członkowie komisji nie mogą kandydować na żaden z urzędów dekanalnych.

§ 8

Głosowanie przeprowadza się w sposób tajny. Biorący udział w głosowaniu wpisują na karcie nazwisko jednego kandydata. Po zebraniu kart członkowie komisji podliczają głosy i ogłaszają wynik. W ten sam sposób przeprowadza się wszystkie trzy tury głosowania.

§ 9

Po zakończeniu wszystkich trzech tur głosowania i wyłonieniu kandydatów członkowie komisji sporządzają protokół. W protokole należy podać nazwiska kandydatów biorących udział w głosowaniu w każdej turze i liczbę otrzymanych głosów. Protokół powinien być dostarczony do kancelarii Kurii przez dziekana odpowiedzialnego za przeprowadzenie głosowania, najpóźniej do 23 listopada br.

ANEKS

Dekanat staromiejski – odpowiedzialny: ks. prałat Bogdan Bartoń

1. Stare Miasto – parafia archikatedralna św. Jana Chrzciciela oraz kościoły rektorskie znajdujące się na jej terenie
2. Nowe Miasto – parafia Nawiedzenia NMP oraz kościoły rektorskie znajdujące się na jej terenie
3. Nowe Miasto – parafia św. Jana Bożego
4. Leszno – parafia Narodzenia NMP
5. Trakt Królewski – parafia Świętego Krzyża oraz kościoły rektorskie znajdujące się na jej terenie

Dekanat śródmiejski – odpowiedzialny: ks. kan. dr Mirosław Nowak

1. Śródmieście – parafia św. Barbary
2. Śródmieście – parafia Wszystkich Świętych
3. Powiśle – parafia Matki Bożej Częstochowskiej
4. Solec – parafia Świętej Trójcy
5. Trakt Królewski – parafia św. Aleksandra
6. Mirów – parafia św. Andrzeja Apostoła
7. Tamka – parafia św. Teresy od Dzieciątka Jezus oraz Ośrodek Duszpasterstwa dla Obcokrajowców pw. św. Pawła Apostoła Narodów
8. Śródmieście – parafia św. Antoniego z Padwy
9. Śródmieście – parafia Najświętszego Zbawiciela

Dekanat ochocki – odpowiedzialny: ks. prałat Henryk Bartuszek

1. Śródmieście – parafia św. Alojzego Orione
2. Ochota – parafia św. Jakuba Apostoła
3. Ochota – parafia NMP Królowej Świata
4. Okęcie – parafia św. Franciszka z Asyżu
5. Rakowiec – parafia Opatrzności Bożej
6. Rakowiec – parafia Zwiastowania Pańskiego
7. Szczęśliwice – parafia św. Grzegorza Wielkiego

Dekanat mokotowski – odpowiedzialny: ks. kan. Jan Zieliński

1. Ksawerów – parafia NMP Matki Kościoła
2. Mokotów – parafia św. Andrzeja Boboli
3. Mokotów – parafia św. Michała Archanioła
4. Mokotów – parafia św. Szczepana
5. Wierzbno – parafia Matki Bożej Anielskiej
6. Wyględów – parafia NMP Matki Zbawiciela

7. Służewiec – parafia św. Maksymiliana Kolbego
8. Sielce – parafia św. Stefana
9. Sielce – parafia św. Kazimierza

Dekanat ursynowski – odpowiedzialny: ks. prałat Edward Nowakowski

1. Imielin – parafia św. Tomasza Apostoła
2. Moczydło – parafia św. Ojca Pio
3. Natolin – parafia bł. Władysława z Gielniowa
4. Służew – parafia św. Katarzyny
5. Służew – parafia św. Dominika
6. Pyry – parafia Świętych Apostołów Piotra i Pawła
7. Stokłosy – parafia Wniebowstąpienia Pańskiego
8. Wolica – parafia bł. Edmunda Bojanowskiego
9. Wyżyny – parafia Ofiarowania Pańskiego
10. Grabów – parafia św. Zofii Barat

Dekanat wilanowski – odpowiedzialny: o. dr Kazimierz Lorek CRSP

1. Czerniaków – parafia św. Bonifacego
2. Stegny – parafia NMP Matki Miłosierdzia
3. Stegny – parafia św. Antoniego Marii Zaccarii
4. Sadyba – parafia św. Tadeusza Apostoła
5. Siekierki – parafia NMP Królowej Wyznawców
6. Wilanów – parafia św. Anny
7. Wilanów – parafia Opatrzności Bożej
8. Kępa Zawadowska – parafia Posłania Uczniów Pańskich
9. Powsin – parafia św. Elżbiety

Dekanat wolski – odpowiedzialny: ks. prałat Wojciech Łagowski

1. Muranów – parafia św. Augustyna
2. Muranów – parafia Miłosierdzia Bożego i św. Faustyny
3. Koło – parafia św. Józefa Oblubieńca NMP
4. Powązki – parafia św. Karola Boromeusza
5. Reduta Wolska – parafia św. Wawrzyńca
6. Reduta Wolska – parafia Dobrego Pasterza
7. Wola – parafia św. Klemensa Hofbauera
8. Wola – parafia św. Stanisława Biskupa i Męczennika
9. Wola – parafia św. Wojciecha

Dekanat brwinowski – odpowiedzialny: ks. kan. Maciej Kurzawa

1. Brwinów
2. Milanówek – parafia św. Jadwigi

3. Milanówek – parafia Matki Bożej Bolesnej
4. Otrębusy
5. Podkowa Leśna
6. Żuków

Dekanat grodziski – odpowiedzialny: ks. prałat Eugeniusz Dziedzic

1. Grodzisk Mazowiecki – parafia św. Anny
2. Grodzisk Mazowiecki – parafia Matki Bożej Nieustającej Pomocy
3. Grodzisk Mazowiecki – parafia Miłosierdzia Bożego
4. Grodzisk Mazowiecki – parafia Przemienienia Pańskiego
5. Adamowizna
6. Izdebnó
7. Kulkówka
8. Książnice

Dekanat grójecki – odpowiedzialny: ks. prałat Stefan Kazulak

1. Belsk
2. Drwalew
3. Grójec – parafia św. Mikołaja
4. Grójec – parafia Miłosierdzia Bożego
5. Jasieniec
6. Jeziórka
7. Lesznowola
8. Lewiczyn
9. Worów

Dekanat mogielnicki – odpowiedzialny: ks. kan. Henryk Trzaskowski

1. Błędów
2. Goszczyn
3. Łęczeszyce
4. Lipie
5. Michałowice
6. Mogielnica
7. Przybyszew

DEKRET USTANOWIENIA NOWYCH WŁADZ W DEKANATACH

Nr 4382/A/2012

Dekret

Mając na względzie potrzeby duszpasterskie i administracyjne Archidiecezji Warszawskiej oraz troskę o jedność i owocną współpracę duchowieństwa w dekanatach, uwzględniając nową strukturę dekanalną, niniejszym, mocą posiadanych uprawnień, powierzam niżej wymienionym kapłanom następujące zadania, które będą pełnić przez pięć lat od daty niniejszego dekretu:

DEKANATY WARSZAWSKIE

Dekanat staromiejski

Dziekan: ks. prałat Bogdan Bartoń

Wicedziekan: o. Aleksander Jacyniak SJ

Ojciec duchowny: o. Albert – Krzysztof Oksiędzki OSPPE

Dekanat bieleński

Dziekan: ks. prałat Jan Szubka

Wicedziekan: ks. prałat Krzysztof Kosk

Ojciec duchowny: ks. prałat Stanisław Warzeszak

Dekanat jelonkowski

Dziekan: ks. kanonik Jan Popiel

Wicedziekan: ks. kanonik Wiktor Ojrzyski

Ojciec duchowny: ks. Józef Groński CSMA

Dekanat mokotowski

Dziekan: o. Waldemar Borzyszkowski SJ

Wicedziekan: ks. kanonik Jan Zieliński

Ojciec duchowny: o. Grzegorz Nogal SJ

Dekanat ochocki

Dziekan: ks. prałat Henryk Bartuszek

Wicedziekan: ks. prałat Kazimierz Sznajder

Ojciec duchowny: ks. prałat Waldemar Chrostowski

Dekanat śródmiejski

Dziekan: ks. prałat Tadeusz Sowa

Wicedziekan: ks. kanonik Mirosław Nowak

Ojciec duchowny: o. Kamil Łętowski OFM

Dekanat ursuski

Dziekan: ks. prałat Zbigniew Sajnog

Wicedziekan: ks. kanonik Zygmunt Niewęglowski

Ojciec duchowny: ks. Wiktor Łozowski

Dekanat ursynowski

Dziekan: ks. prałat Edward Nowakowski

Wicedziekan: ks. prałat Jacek Kozub

Ojciec duchowny: o. Witold Słabig OP

Dekanat wilanowski

Dziekan: o. dr Kazimierz Lorek CRSP

Wicedziekan: ks. dr Paweł Gwiazda

Ojciec duchowny: ks. kanonik Jerzy Wikieł

Dekanat wolski

Dziekan: ks. prałat Wojciech Łagowski

Wicedziekan: ks. prałat Marek Gałęziewski

Ojciec duchowny: ks. prałat Walenty Królak

Dekanat żoliborski

Dziekan: ks. prałat Tadeusz Bożełko

Wicedziekan: ks. kanonik Sławomir Nowakowski

Ojciec duchowny: ks. kanonik Grzegorz Ostrowski

DEKANATY POZAWARSZAWSKIE**Dekanat błoński**

Dziekan: o. Andrzej Kuśmierski OFMConv.

Wicedziekan: ks. Grzegorz Wieteska

Ojciec duchowny: ks. prałat Andrzej Tokarski

Dekanat brwinowski

Dziekan: ks. kanonik Jan Mężyński

Wicedziekan: ks. kanonik Bolesław Bolek

Ojciec duchowny: ks. prałat Stanisław Golba

Dekanat czerski

Dziekan: ks. Henryk Stanisław Kulik MIC

Wicedziekan: ks. kanonik Wojciech Gnidziński

Ojciec duchowny: ks. Mariusz Zapolski

Dekanat grodziski

Dziekan: ks. prałat Eugeniusz Dziedzic

Wicedziekan: ks. kanonik Adam Szczypiński
Ojciec duchowny: ks. prałat Mieczysław Mateusz Nowak

Dekanat grójecki

Dziekan: ks. prałat Stefan Kazulak
Wicedziekan: ks. Andrzej Juńczyk
Ojciec duchowny: ks. Marek Balcerzak

Dekanat kampinoski

Dziekan: ks. kanonik Kazimierz Gers
Wicedziekan: ks. Dariusz Kosk
Ojciec duchowny: o. Zbigniew Zalewski SSCC

Dekanat konstanciński

Dziekan: ks. kanonik Bogdan Przeglasiński
Wicedziekan: ks. kanonik Stanisław Leszek Jackiewicz
Ojciec duchowny: ks. Waldemar Pawlik SAC

Dekanat lasecki

Dziekan: ks. prałat Grzegorz Kozicki
Wicedziekan: ks. Jan Latoń SAC
Ojciec duchowny: ks. kanonik Marian Rowicki

Dekanat mogielnicki

Dziekan: ks. prałat Henryk Trzaskowski
Wicedziekan: ks. Arkadiusz Wiktorowicz
Ojciec duchowny: o. Marek Moga OSPPE

Dekanat piaseczyński

Dziekan: ks. prałat Zbigniew Pruchnicki
Wicedziekan: ks. kanonik Andrzej Krynicki
Ojciec duchowny: ks. prałat Tadeusz Huk

Dekanat pruszkowski

Dziekan: ks. prałat Andrzej Perdziński
Wicedziekan: ks. kanonik Marek Wolniewicz
Ojciec duchowny: ks. Tomasz Sander SDS

Dekanat raszyński

Dziekan: ks. kanonik Andrzej Wieczorek
Wicedziekan: ks. prałat Zdzisław Karaś
Ojciec duchowny: ks. prałat Mirosław Cholewa

Dekanat tarczyński

Dziekan: ks. prałat Władysław Michalczyk

Wicedziekan: ks. kanonik Józef Jaworski
Ojciec duchowny: ks. Krzysztof Mindewicz

Dekanat warecki

Dziekan: ks. kanonik Stanisław Dobkowski
Wicedziekan: ks. kanonik Grzegorz Krysztofik
Ojciec duchowny: ks. Sławomir Paszowski

W dniu wejścia w życie niniejszego dekretu, wygasa kadencja dotychczasowych władz dekanalnych w całej Archidiecezji.

Dekret wchodzi w życie w 1. niedzielę Adwentu, dnia 2 grudnia 2012 r.

Warszawa, 30 listopada 2012 r.

*† Kazimierz Kardynał Nycz
Arcybiskup Metropolita Warszawski*

Ks. dr Janusz Bodzon
Kancierz Kurii

NOWY PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY ARCHIDIECEZJI WARSZAWSKIEJ

Nowy podział administracyjny Archidiecezji Warszawskiej będzie obowiązywał od 1 grudnia 2012 roku. Liczbę dekanatów zredukowano z 28 do 25, wprowadzając dodatkowo zmiany w 11 dekanatach. Zlikwidowano dekanaty: muranowski, służewski i świętokrzyski.

DEKANATY WARSZAWSKIE

STAROMIEJSKI

Stare Miasto – par. archikatedralna św. Jana Chrzciciela
Trakt Królewski – kościół akademicki pw. św. Anny
Kościół rektorski pw. Matki Bożej Łaskawej (jezuici)
Kościół rektorski Niepokalanego Poczęcia NMP w „Res Sacra Miser”
Kościół rektorski środowisk twórczych pw. św. Alberta i św. Andrzeja
Kościół rektorski pw. św. Marcina (siostry franciszkanki)
Kościół rektorski pw. Przemienienia Pańskiego (kapucyni)
Kościół rektorski pw. św. Świętego Ducha (paulini)
Kościół seminaryjny pw. Wniebowzięcia NMP i św. Józefa
Nowe Miasto – par. Nawiedzenia NMP
Kościół rektorski pw. św. Benona (redemptoryści)
Kościół rektorski pw. św. Jacka (dominikanie)
Kościół rektorski pw. św. Kazimierza Królewicza (siostry sakramentki)
Kościół rektorski pw. Stygmatów św. Franciszka (franciszkanie konwentualni)

Nowe Miasto – par. św. Jana Bożego
Trakt Królewski – par. Świętego Krzyża (Misjonarze)
Kościół rektorski pw. Opieki św. Józefa (siostry wizytki)
Leszno – par. Narodzenia NMP (tzw. „przesuwany”)

BIELAŃSKI

Bielany – par. bł. Edwarda Detkensa
Bielany – par. św. Zygmunta
Chomiczówka – par. Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych
Młociny – par. Matki Bożej Królowej Pokoju
Piaski – par. św. Krzysztofa
Placówka – par. św. Ignacego Loyoli
Wawrzyszew – par. św. Marii Magdaleny
Wrzeciono – par. Niepokalanego Poczęcia NMP

JELONKOWSKI

Bemowo – par. Matki Bożej Królowej Aniołów
Boernerowo – par. Matki Bożej Ostrobramskiej
Górcze – par. św. Łukasza Ewangelisty
Jelonki – par. Bogurodzicy Maryi
Jelonki – par. Podwyższenia Krzyża Świętego

MOKOTOWSKI

Ksawerów – par. NMP Matki Kościoła
Kaplica Niepokalanego Poczęcia NMP na Królikarni (siostry franciszkanki od cierpiących)
Mokotów – par. św. Andrzeja Boboli (jezuici)
Mokotów – par. św. Michała Archanioła
Mokotów – par. św. Szczepana (jezuici)
Sielce – par. św. Kazimierza (zmartwychwstańcy)
Sielce – par. św. Stefana
Służewiec – par. św. Maksymiliana Kolbego
Wierzbno – par. MB Anielskiej (reformaci)
Wyględów – par. NMP Matki Zbawiciela (salwatorianie)

OCHOCKI

Ochota – par. św. Jakuba Apostoła
Ochota – par. NMP Królowej Świata
Okęcie – par. św. Franciszka z Asyżu
Rakowiec – par. Opatrzności Bożej
Rakowiec Południowy – par. Zwiastowania Pańskiego

Szczęśliwice – par. św. Grzegorza Wielkiego

Śródmieście – par. św. Alojzego Orione

ŚRÓDMIEJSKI

Śródmieście – par. św. Antoniego z Padwy (reformaci)

Śródmieście – par. św. Barbary

Śródmieście – par. Wszystkich Świętych

Mirów – par. św. Andrzeja Apostoła

Powiśle – par. MB Częstochowskiej

Tamka – par. św. Teresy od Dzieciątka Jezus

Ośrodek Duszpasterstwa dla Obcokrajowców pw. św. Pawła Apostoła
Narodów

Trakt Królewski – par. św. Aleksandra

Solec – par. Świętej Trójcy

Śródmieście – par. Najświętszego Zbawiciela

URSUSKI

Gołębki – par. św. Jana Apostoła i Ewangelisty

Niedźwiadek – par. Matki Bożej Fatimskiej

Niedźwiadek – par. Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa

Ursus – par. św. Józefa Oblubieńca NMP

Ursus – par. Najświętszego Serca Pana Jezusa

Ursus – par. Świętej Rodziny

Włochy – par. św. Teresy od Dzieciątka Jezus

Włochy Stare – par. Matki Bożej Saletyńskiej

URSYNOWSKI

Grabów – par. św. Zofii Barat

Imielin – par. św. Tomasza Apostoła

Moczydło – par. św. Ojca Pio

Natolin – par. bł. Władysława z Gielniowa

Pyry – par. Świętych Apostołów Piotra i Pawła

Służew – par. św. Katarzyny

Służew nad Dolinką – par. św. Dominika (dominikanie)

Stokłosy – par. Wniebowstąpienia Pańskiego

Wolica – par. bł. Edmunda Bojanowskiego

Wyżyny – par. Ofiarowania Pańskiego

WILANOWSKI

Czerniaków – par. św. Bonifacego (bernardyni)

Kępa Zawadowska – par. Posłania Uczniów Pańskich

Powsin – par. św. Elżbiety

Sadyba – par. św. Tadeusza Apostoła
Siekierki – par. NMP Królowej Wyznawców (pijarzy)
Stegny – par. św. Antoniego Marii Zaccarii (barnabici)
Stegny – par. NMP Matki Miłosierdzia (marianie)
Wilanów – par. św. Anny
Wilanów – par. Opatrzności Bożej

WOLSKI

Koło – par. św. Józefa Oblubieńca NMP
Muranów – par. św. Augustyna
Muranów – par. Miłosierdzia Bożego i św. Faustyny
Powązki – par. św. Karola Boromeusza
Reduta Wolska – par. św. Wawrzyńca
Ulrychów – par. Dobrego Pasterza
Wola – par. św. Klemensa Hofbauera (redemptoryści)
Wola – par. św. Stanisława Biskupa i Męczennika
Wola – par. św. Wojciecha

ŻOLIBORSKI

Marymont – par. Matki Bożej Królowej Polski
Powązki – par. św. Jozafata
Ruda – par. Świętych Rafała i Alberta
Sady Żoliborskie – par. św. Jana Kantego
Śladowiec – par. Zesłania Ducha Świętego
Żoliborz – par. Dzieciątka Jezus
Żoliborz – par. św. Stanisława Kostki

DEKANATY POZAWARSZAWSKIE

BŁOŃSKI

Błonie – par. Narodzenia Pańskiego
Błonie – par. Świętej Trójcy
Bramki – par. św. Maksymiliana Kolbego
Kampinos – par. Wniebowzięcia NMP
Kaski – par. Świętych Apostołów Piotra i Pawła
Leszno – par. Narodzenia św. Jana Chrzciciela
Łańniew – par. św. Antoniego z Padwy
Niepokalanów – par. Niepokalanego Poczęcia NMP
Pawłowice – par. św. Bartłomieja Apostoła
Płochocin – par. św. Wojciecha BM
Rokitno – par. Wniebowzięcia NMP
Zawady – par. św. Doroty DM

BRWINOWSKI

Brwinów – par. św. Floriana
Otrębusy – par. NMP Matki Kościoła
Podkowa Leśna – par. św. Krzysztofa
Żuków – par. Przemienienia Pańskiego
Milanówek – par. św. Jadwigi Śląskiej
Milanówek – par. Matki Bożej Bolesnej

CZERSKI

Chynów – par. Świętej Trójcy
Czersk – par. Przemienienia Pańskiego
Góra Kalwaria – par. Niepokalanego Poczęcia NMP
Kędzierówka – par. św. Jana Chrzciciela
Pieczyska – par. Narodzenia NMP
Rososz – par. Narodzenia NMP
Sobików – par. św. Stanisława BM

GRODZISKI

Adamowizna – par. bł. Matki Teresy z Kalkuty
Grodzisk Mazowiecki – par. św. Anny
Grodzisk Mazowiecki – par. Matki Bożej Nieustającej Pomocy
Grodzisk Mazowiecki – par. Miłosierdzia Bożego
Grodzisk Mazowiecki – par. Przemienienia Pańskiego w Łąkach
Izdebnó – par. św. Michała Archaniola
Książenice – par. św. Jana Marii Vianneya
Kuklówka – par. Matki Bożej Częstochowskiej

GRÓJECKI

Belsk – par. Świętej Trójcy
Drwalew – par. Świętych Apostołów Piotra i Pawła
Grójec – par. św. Mikołaja
Grójec – par. Miłosierdzia Bożego
Jasieniec – par. św. Rocha
Jeziorka – par. Przemienienia Pańskiego
Lesznówola – par. bł. Honorata Koźmińskiego
Lewiczyn – par. Świętych Wojciecha BM i Marcina
Worów – par. Najświętszego Serca Pana Jezusa

KAMPINOSKI

Buraków – par. bł. Marceliny Darowskiej
Cząstków – par. Matki Bożej Królowej Polski
Dąbrowa Leśna – par. św. Marka Ewangelisty

Dziekanów Leśny – par. Matki Bożej Królowej Rodzin
Górki Kampinoskie – par. Nawiedzenia NMP
Kazuń – par. Matki Bożej Szkaplerznej
Leoncin – par. św. Małgorzaty DM
Łomianki – par. św. Małgorzaty DM
Łomna – par. św. Mikołaja Biskupa
Secymin – par. Narodzenia NMP
Wiersze – par. Niepokalanego Serca NMP

KONSTANCIŃSKI

Baniocha – par. NMP Królowej Pokoju
Chylce – par. św. Urszuli Ledóchowskiej
Konstancin-Jeziorna – par. św. Józefa w Jeziornie Fabrycznej
Konstancin-Jeziorna – par. Matki Bożej Anielskiej w Skolimowie
Konstancin-Jeziorna – par. Świętej Bożej Rodzicielki Maryi w Klarysewie
Konstancin-Jeziorna – par. Wniebowzięcia NMP w Konstancinie
Słomczyn – par. św. Zygmunta

LASECKI

Babice – par. Wniebowzięcia NMP
Blizne – par. Objawienia Pańskiego
Borzęcin – par. św. Wincentego Ferreriusza
Izabelin – par. św. Franciszka z Asyżu
Laski Warszawskie – par. Matki Bożej Królowej Meksyku
Lipków – par. św. Rocha
Ołtarzew – par. NMP Królowej Apostołów
Ożarów Mazowiecki – par. Miłosierdzia Bożego
Zaborów – par. Nawiedzenia NMP

MOGIELNICKI

Błędów – par. św. Prokopa Opata
Goszczyn – par. św. Michała Archanioła
Lipie – par. Świętej Trójcy
Łęczeszyce – par. św. Jana Chrzciciela
Michałowice – par. Wszystkich Świętych
Mogielnica – par. św. Floriana Męczennika
Przybyszew – par. Świętych Apostołów Piotra i Pawła

PIASECZYŃSKI

Głusków – par. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych
Iwiczna – par. Zesłania Ducha Świętego
Jazgarzew – par. św. Rocha

Józefosław – par. św. Józefa Opiekuna Pracy
Kamionka – par. Świętej Rodziny
Piaseczno – par. św. Anny
Piaseczno – par. Matki Bożej Różańcowej
Zalesie Dolne – par. NMP Wspomożenia Wiernych
Zalesie Górne – par. św. Huberta
Żabieniec – par. św. Jadwigi Królowej

PRUSZKOWSKI

Komorów – par. Narodzenia NMP
Pęcice – par. Świętych Apostołów Piotra i Pawła
Piastów – par. Chrystusa Króla Wszechświata
Piastów – par. Matki Bożej Częstochowskiej
Piastów – par. św. Michała Archanioła
Pruszków – par. św. Edwarda w Tworzech
Pruszków – par. św. Józefa Oblubieńca NMP
Pruszków – par. św. Kazimierza
Pruszków – par. Matki Bożej Nieustającej Pomocy
Pruszków – par. Niepokalanego Poczęcia NMP na Żbikowie

RASZYŃSKI

Dawidy – par. św. Mateusza Ewangelisty
Kostowiec – par. NMP Wspomożenia Wiernych
Magdalena – par. św. Marii Magdaleny
Michałowice-Opacz – par. Wniebowzięcia NMP
Młochów – par. św. Michała Archanioła
Nadarzyn – par. św. Klemensa PM
Raszyn – par. św. Szczepana
Rybie – par. św. Bartłomieja Apostoła
Sękocin – par. św. Faustyny Kowalskiej

TARCZYŃSKI

Leśna Polana – par. Matki Bożej Królowej Polski
Mroków – par. św. Stanisława Kostki
Ojrzanów – par. Zwiastowania NMP
Prażmów – par. św. Franciszka z Asyżu
Przypki – par. Najświętszego Serca Pana Jezusa
Rembertów Grójecki – par. św. Jana Chrzciciela
Tarczyn – par. św. Mikołaja BM
Werdun – par. Świętego Ducha
Złotokłos – par. Matki Bożej Łaskawej

WARECKI

Boglewice – par. Przemienienia Pańskiego

Konary – par. Świętej Trójcy

Michalczew – par. Świętej Rodziny

Nowa Wieś – par. św. Izydora Oracza

Ostrołęka n. Pilicą – par. Ofiarowania NMP

Promna – par. św. Marii Magdaleny

Warka – par. Matki Bożej Szkaplerznej

Warka – par. św. Mikołaja

Wrociszew – par. św. Małgorzaty DM

Zbrosza Duża – par. św. Jana Chrzyciela

AKTUALNY WYKAZ ZMIAN PERSONALNYCH W ARCHIDIECEZJI WARSZAWSKIEJ

**Księża emeryci i księża proboszczowie,
którzy w 2012 r. odchodzą z urzędu proboszcza parafii:**

Ks. Antoni Dębkowski, dotychczasowy proboszcz parafii św. Jana Kantego w Warszawie, dekanat żoliborski, przechodzi na emeryturę z zamieszkaniem w tej parafii.

Ks. Witold Karpowicz, dotychczasowy proboszcz parafii Zwiastowania Pańskiego w Warszawie, dekanat ochocki, przechodzi na emeryturę z zamieszkaniem w tej parafii.

Ks. Tomasz Król, dotychczasowy proboszcz parafii św. Tomasza Apostoła w Warszawie, dekanat ursynowski, przechodzi na emeryturę z zamieszkaniem w tej parafii.

Ks. Tadeusz Wojdat, dotychczasowy proboszcz parafii Wniebowstąpienia Pańskiego w Warszawie, dekanat ursynowski, przechodzi na emeryturę z zamieszkaniem w tej parafii.

Ks. Andrzej Kulma, dotychczasowy proboszcz parafii Chrystusa Króla Wszechświata w Piastowie, dekanat pruszkowski, zrezygnował z piastowanego urzędu.

Nominacje na urząd proboszcza Archidiecezji Warszawskiej:

Ks. Grzegorz Bereszyński mianowany proboszczem parafii Chrystusa Króla Wszechświata w Piastowie, dekanat pruszkowski.

Ks. Leszek Bruliński, dotychczasowy proboszcz parafii św. apostołów Piotra i Pawła w Przybyszewie, dekanat mogielnicki, mianowany proboszczem parafii św. Prokopa Opata w Bładowie, dekanat mogielnicki.

Ks. Mariusz Brzostek, dotychczasowy wikariusz parafii św. Anny w Grodzisku Mazowieckim, dekanat grodziski, mianowany proboszczem nowo utworzonej parafii bł. Matki Teresy z Kalkuty w Adamowźnie, dekanat grodziski.

Ks. Dariusz Gas, dotychczasowy proboszcz parafii św. Anny w Piascznie, dekanat piasczyński, mianowany proboszczem parafii Wniebowstąpienia Pańskiego w Warszawie, dekanat ursynowski.

Ks. Dariusz Gal, dotychczasowy wikariusz parafii św. Karola Boromeusza w Warszawie, dekanat muranowski, mianowany proboszczem parafii św. św. apostołów Piotra i Pawła w Przybyszewie, dekanat mogielnicki.

Ks. Grzegorz Jankowski, dotychczasowy proboszcz parafii św. Rafała i św. Alberta w Warszawie, dekanat żoliborski, mianowany proboszczem parafii MB Królowej Meksyku w Laskach Warszawskich, dekanat lasecki.

Ks. Andrzej Juńczyk, dotychczasowy wikariusz parafii św. Mikołaja w Grójcu, dekanat grójecki, mianowany proboszczem parafii św. Wojciecha i św. Marcina w Lewiczynie, dekanat grójecki.

Ks. Zdzisław Karaś, dotychczasowy proboszcz parafii św. Wojciecha i św. Marcina w Lewiczynie, dekanat grójecki, mianowany proboszczem parafii św. Szczepana w Raszynie, dekanat raszyński.

Ks. Wojciech Kostecki, dotychczasowy proboszcz MB Częstochowskiej w Piastowie, dekanat pruszkowski, mianowany proboszczem nowo utworzonej parafii św. Jana Marii Vianneya w Książenicach, dekanat grodziski.

Ks. Dariusz Kowalski, dotychczasowy rezydent w parafii Zesłania Ducha Świętego w Warszawie, dekanat żoliborski, mianowany proboszczem parafii św. Rafała i św. Alberta w Warszawie, dekanat żoliborski.

Ks. Andrzej Krynicki, dotychczasowy proboszcz par. św. Prokopa w Błędowie, dekanat mogielnicki, mianowany proboszczem parafii św. Anny w Piascznie, dekanat piasczyński.

Ks. Grzegorz Ostrowski, dotychczasowy rektor kościoła MB Anielskiej w Laskach Warszawskich, dekanat lasecki, mianowany proboszczem parafii św. Jana Kantego w Warszawie.

Ks. Sławomir Paszowski, dotychczasowy wikariusz parafii św. Mikołaja w Warce, dekanat warecki, mianowany proboszczem parafii św. Izydora Oracza w Nowej Wsi, dekanat warecki.

Ks. Stanisław Warzeszak, profesor PWTW, mianowany proboszczem parafii Niepokalanego Poczęcia NMP w Warszawie, dekanat bielański.

Ks. Marek Wolniewicz, dotychczasowy proboszcz parafii Świętej Trójcy w Chynowie, dekanat czerski, mianowany proboszczem parafii MB Częstochowskiej w Piastowie, dekanat pruszkowski.

Ks. Krzysztof Woźniak, dotychczasowy wikariusz parafii św. Klementa PM w Nadarzynie, dekanat raszyński, mianowany proboszczem parafii NMP Wspomożycielki Wiernych w Kostowcu, dekanat raszyński.

Ks. Jacek Zalewski, dotychczasowy proboszcz parafii św. Izydora Oracza w Nowej Wsi, dekanat warecki, mianowany proboszczem parafii Świętej Trójcy w Chynowie, dekanat czerski.

Zmiany ogólnodiecezjalne:

Ks. Janusz Bodzon, dotychczasowy wicekanclerz Kurii, mianowany kanclerzem Kurii Metropolitalnej Warszawskiej i wikariuszem biskupim do spraw sakramentalnych.

Ks. Matteo Campagnaro, dotychczasowy wikariusz parafii NMP Matki Kościoła, dekanat mokotowski, mianowany sekretarzem i kapłanem arcybiskupa metropolity warszawskiego.

Ks. Józef Górzyński, dotychczasowy proboszcz parafii Niepokalanego Poczęcia NMP w Warszawie, mianowany moderatorem Wydziałów Duszpasterskich oraz dyrektorem Wydziału Duszpasterstwa Ogólnego Kurii.

Ks. Piotr Foltyn, dotychczasowy sekretarz i kapłan arcybiskupa metropolity warszawskiego oraz administrator Domu Arcybiskupów Warszawskich, mianowany proboszczem parafii Zwiastowania Pańskiego w Warszawie, dekanat ochocki.

Ks. Zbigniew Jędrzejczyk, dotychczasowy wikariusz parafii św. Anny w Piasecznie, dekanat piaseczyński, skierowany do posługi misyjnej jako kapłan „Fidei donum”.

Ks. Grzegorz Kalwarczyk, dotychczasowy kanclerz Kurii Metropolitalnej Warszawskiej, przechodzi na emeryturę z zamieszkaniem w parafii archikatedralnej św. Jana Chrzciciela w Warszawie, dekanat staromiejski.

Ks. Rafał Kędzierski, dotychczasowy wikariusz parafii św. Józefa Oblubieńca NMP w Warszawie, dekanat ursuski, skierowany do posługi misyjnej jako kapłan „Fidei donum”.

Ks. Marek Kiliszek, mianowany dyrektorem Domu Kapłana Seniora Archidiecezji Warszawskiej w Kielpinie z dniem 1 września 2012 r.

Ks. Dariusz Kowalczyk, dotychczasowy wikariusz parafii św. Anny w Warszawie, dekanat wilanowski, mianowany rezydentem parafii św. Stanisława Kostki w Warszawie, dekanat żoliborski i moderatorem Ruchu Rodzin Nazaretańskich.

Ks. Paweł Kulpiński, dotychczasowy duszpasterz młodzieży i służby liturgicznej w Archidiecezji Warszawskiej oraz rezydent w parafii Opatrzności Bożej w Warszawie, dekanat ochocki, mianowany wikariuszem parafii Bogurodzicy Maryi w Warszawie, dekanat jelonkowski.

Ks. Jacek Laskowski, dotychczasowy wikariusz parafii św. Marii Magdaleny w Warszawie, dekanat bielański, mianowany wizytatorem katechizacji i rejonowym duszpasterzem młodzieży oraz rezydentem w parafii Zesłania Ducha Świętego w Warszawie, dekanat żoliborski.

Ks. Jan Lorenz, dotychczasowy wikariusz parafii św. Augustyna w Warszawie, dekanat muranowski, skierowany do posługi misyjnej jako kapłan „Fidei donum”.

Ks. Henryk Malecki, dotychczasowy moderator Wydziałów Duszpasterskich oraz dyrektor Wydziału Duszpasterstwa Ogólnego Kurii, mianowany proboszczem parafii św. Tomasza Apostoła w Warszawie, dekanat ursynowski.

Ks. Rafał Markowski, rzecznik Archidiecezji Warszawskiej, mianowany Administratorem Domu Arcybiskupów Warszawskich.

Ks. Michał Muszyński, dotychczasowy duszpasterz akademicki posługujący w kościele akademickim św. Anny w Warszawie, dekanat staromiejski, skierowany do pracy misyjnej.

Ks. Piotr Narkiewicz, dotychczasowy wikariusz parafii Dzieciątka Jezus w Warszawie, dekanat żoliborski, skierowany do posługi misyjnej jako kapłan „Fidei donum”.

Ks. Piotr Odziemczyk, dotychczasowy notariusz Kurii, mianowany wicekanclerzem Kurii Metropolitalnej Warszawskiej.

Ks. Bartłomiej Pergoł, po powrocie ze studiów w Hiszpanii mianowany notariuszem Kurii.

Ks. Hilario Sanéz, dotychczasowy wikariusz parafii NMP Matki Kościoła w Warszawie, dekanat mokotowski, skierowany do pracy misyjnej.

Ks. Paweł Sobstyl, dotychczasowy wikariusz w parafii św. Tadeusza Apostoła w Warszawie, dekanat wilanowski, mianowany wizytatorem katechizacji i rejonowym duszpasterzem młodzieży oraz rezydentem w parafii Wniebowstąpienia Pańskiego w Warszawie, dekanat ursynowski.

Ks. Bartosz Szoplik, po powrocie ze studiów w Rzymie mianowany wikariuszem parafii Niepokalanego Poczęcia NMP w Warszawie, dekanat bielański.

Ks. Michał Turkowski, dotychczasowy wikariusz parafii św. Małgorzaty w Łomiankach, dekanat kampinoski, skierowany na studia z zamieszkaniem w tej parafii jako rezydent.

Ks. Paweł Walkiewicz, dotychczasowy wikariusz parafii św. Mikołaja w Tarczynie, dekanat tarczyński, mianowany wizytatorem katechizacji i rejonowym duszpasterzem młodzieży, zostaje w parafii jako rezydent.

Ks. Łukasz Wiśniewski, dotychczasowy wikariusz parafii św. Tomasa Apostoła w Warszawie, dekanat ursynowski, skierowany do posługi misyjnej jako kapłan „Fidei donum”.

Ks. Jan Wojciechowski, dotychczasowy wikariusz parafii św. Jakuba Apostoła w Warszawie, dekanat ochocki, skierowany na studia na Papie-skim Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie.

Ks. Tomasz Zaperty, dotychczasowy wikariusz parafii MB Fatimskiej w Warszawie, dekanat ursuski, mianowany wizytatorem katechizacji i rejonowym duszpasterzem młodzieży oraz rezydentem w tej parafii.

Zmiany w kościołach rektorskich:

Ks. Grzegorz Michalczyk, dotychczasowy proboszcz parafii MB Królowej Meksyku w Laskach Warszawskich, dekanat lasecki, mianowany rektorem kościoła środowisk twórczych pw. św. Alberta Chmielowskiego i św. Andrzeja Apostoła w Warszawie, dekanat staromiejski.

Ks. Wiesław Al. Niewęglowski, dotychczasowy rektor kościoła środowisk twórczych pw. św. Alberta Chmielowskiego i św. Andrzeja Apostoła w Warszawie, dekanat staromiejski, przechodzi na emeryturę z zamieszkaniem na terenie parafii archikatedralnej św. Jana Chrzciciela w Warszawie, dekanat staromiejski.

Ks. Sławomir Szczepaniak, dotychczasowy wikariusz parafii archikatedralnej św. Jana Chrzciciela w Warszawie, dekanat staromiejski i duszpasterz niewidomych w kościele św. Marcina, mianowany rektorem kościoła pw. MB Anielskiej w Zakładzie dla Niewidomych w Laskach Warszawskich.

Zmiany wikariuszowskie – księży neoprezbiterzy 2012 r.:

Ks. Robert Bańdur – parafia MB Bolesnej w Milanówku, dek. grodziski

Ks. Tomasz Bieńkowski – parafia NMP Matki Kościoła w Otrębusach, dek. brwinowski

Ks. Przemysław Bogusz – parafia Wniebowstąpienia Pańskiego w Warszawie, dek. ursynowski

Ks. Krystian Chmielewski – parafia św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Warszawie, dek. ursuski

Ks. Tomasz Chruścik – parafia św. Tomasza w Warszawie, dek. Ursynowski

Ks. Piotr Janiszewski – parafia Niepokalanego Poczęcia NMP w Warszawie, dek. bielański

Ks. Wojciech Janyga – parafia Opatrzności Bożej w Warszawie, dek. ochocki

Ks. Maciej Jaszczolt – parafia św. Mikołaja w Tarczynie, dek. tarczyński
Ks. Michał Jaworski – parafia NMP Matki Kościoła w Warszawie, dek. mokotowski

Ks. Mateusz Klech – parafia św. Anny w Piasecznie, dek. piaseczyński

Ks. Witold Kocon – parafia św. Tomasza w Warszawie, dek. ursynowski

Ks. Adam Kołakowski – parafia Podwyższenia Krzyża Świętego w Warszawie, dek. jelonkowski

Ks. Artur Adam Lachowicz – parafia Miłosierdzia Bożego w Grójcu, dek. grójecki

Ks. Piotr Malczewski – parafia bł. Edmunda Bojanowskiego w Warszawie, dek. ursynowski

Ks. Wojciech Maruszewski – parafia NMP Wspomożenia Wiernych w Zalesiu Dolnym, dek. piaseczyński

Ks. Michał Miecznik – parafia św. Jana Kantego w Warszawie, dek. żoliborski.

Ks. Piotr Musiej – parafia św. Marii Magdaleny w Magdalence, dek. raszyński

Ks. Szymon Nowicki – parafia św. Małgorzaty DM w Łomiankach, dek. kampinoski

Ks. Damian Petk – parafia MB Wspomożycielki Wiernych w Warszawie, dek. bielański

Ks. Krystian Strycharski – parafia Opatrzności Bożej w Warszawie, dek. wilanowski

Ks. Marcin Szatanek – parafia Objawienia Pańskiego w Bliznem, dek. lasecki

Ks. Sebastian Wawrzyński – parafia św. Augustyna w Warszawie, dek. muranowski

Ks. Tomasz Zdeb – parafia Świętych Rafała i Alberta w Warszawie, dek. żoliborski

Zmiany wikariuszowskie – pozostali księża:

Ks. Robert Andrzejczyk, dotychczasowy wikariusz parafii Miłosierdzia Bożego w Grójcu, dekanat grójecki, zwolniony do służby w Ordynariacie Polowym w RFN.

Ks. Dominik Augustyniak, dotychczasowy wikariusz parafii św. Stefana w Warszawie, dekanat wilanowski, mianowany wikariuszem parafii św. Mikołaja w Warce, dekanat warecki.

Ks. Artur Awdaljan, dotychczasowy wikariusz parafii św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Warszawie, dekanat ursuski, skierowany na rekonwalescencję z pobytem w Seminarium „Redemptoris Mater” w Warszawie.

Ks. Claudio Bonavita, dotychczasowy wikariusz parafii Wszystkich Świętych w Warszawie, dekanat śródmiejski, mianowany wikariuszem parafii Wniebowstąpienia Pańskiego w Warszawie, dekanat ursynowski.

Ks. Paweł Budziak, dotychczasowy wikariusz parafii Wszystkich Świętych w Warszawie, dekanat śródmiejski, mianowany wikariuszem parafii św. Tomasza Apostoła w Warszawie, dekanat ursynowski.

Ks. Sławomir Chmielewski, dotychczasowy wikariusz parafii św. Tomasza Apostoła w Warszawie, dekanat ursynowski, mianowany wikariuszem parafii św. Tadeusza Apostoła w Warszawie, dekanat wilanowski.

Ks. Sławomir Cierniak, dotychczasowy wikariusz parafii Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa w Warszawie, dekanat ursuski, mianowany wikariuszem parafii św. Rocha w Lipkowie, dekanat lasecki.

Ks. Paweł Conder, dotychczasowy wikariusz parafii św. Rafała i św. Alberta w Warszawie, dekanat żoliborski, mianowany wikariuszem parafii NMP Matki Kościoła w Warszawie, dekanat mokotowski.

Ks. Przemysław Ćwiek, po powrocie ze studiów, mianowany wikariuszem parafii archikatedralnej św. Jana Chrzciciela w Warszawie, ze skierowaniem jako duszpasterz akademicki do kościoła akademickiego św. Anny, dekanat staromiejski.

Ks. Paweł Daszczyński, dotychczasowy wikariusz parafii św. Ojca Pio w Warszawie, dekanat ursynowski, mianowany wikariuszem parafii MB Wspomożycielki Wiernych, dekanat bielański.

Ks. Michał Dłutowski, dotychczasowy wikariusz parafii św. Józefa Oblubieńca NMP w Warszawie, dekanat wolski, mianowany wikariuszem parafii Miłosierdzia Bożego w Grójcu, dekanat grójecki.

Ks. Michał Dubicki, dotychczasowy wikariusz parafii św. Jana Kantego w Warszawie, dekanat żoliborski, mianowany wikariuszem św. Anny w Warszawskiej, dekanat wilanowski.

Ks. Paweł Dudziński, odwołany z funkcji rezydenta parafii św. Zygmunta w Warszawie, dekanat bielański, z zamieszkaniem w parafii.

Ks. Józef Dziekoński, dotychczasowy wikariusz parafii św. Barbary w Warszawie, dekanat śródmiejski, mianowany wikariuszem parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Przybyszewie, dekanat mogielnicki.

Ks. Artur Felszer, dotychczasowy wikariusz parafii św. Franciszka z Asyżu w Izabelinie, dekanat lasecki, mianowany wikariuszem parafii św. Ojca Pio w Warszawie, dekanat ursynowski.

Ks. Mariusz Figurski, dotychczasowy wikariusz parafii Narodzenia św. Jana Chrzciciela w Lesznie, dekanat błoński, mianowany wikariuszem parafii MB Różańcowej w Piasecznie, dekanat piaseczyński.

Ks. Piotr Filipezak, po powrocie ze studiów na KUL-u, mianowany wikariuszem parafii św. Ojca Pio w Warszawie, dekanat ursynowski.

Ks. Arkadiusz Fliszkiewicz, dotychczasowy wikariusz parafii św. Rocha w Jazgarzewie, dekanat piaseczyński, mianowany wikariuszem parafii Narodzenia św. Jana Chrzciciela w Lesznie, dekanat błoński.

Ks. Andrzej Grochowski, dotychczasowy wikariusz parafii MB Anielskiej w Skolimowie, dekanat konstanciński, mianowany wikariuszem parafii Dobrego Pasterza w Warszawie, dekanat wolski.

Ks. Jerzy Jastrzębski, dotychczas jako pomoc duszpasterska w parafii św. Urszuli Ledóchowskiej w Chylicach, dekanat konstanciński, mianowany rezydentem parafii św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Warszawie, dekanat ursuski.

Ks. Mariusz Jedliczka, dotychczasowy wikariusz parafii św. Wojciecha w Warszawie, dekanat wolski, mianowany wikariuszem parafii św. Michała Archaniola w Warszawie, dekanat mokotowski.

Ks. Radosław Jurewicz, dotychczasowy wikariusz parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Warszawie, dekanat ursuski, mianowany wikariuszem parafii św. Stefana w Warszawie, dekanat wilanowski.

Ks. Grzegorz Kaszewski, dotychczasowy wikariusz parafii Miłosierdzia Bożego w Grójcu, dekanat grójecki, mianowany wikariuszem parafii św. Karola Boromeusza w Warszawie, dekanat muranowski.

Ks. Krzysztof Kołakowski, dotychczasowy wikariusz parafii MB Fatimskiej w Warszawie, dek. ursuski, mianowany wikariuszem par. św. Klemensa PM w Nadarzynie, dek. raszyński.

Ks. Marek Kołodziejski, dotychczasowy wikariusz parafii św. Michała Archaniola w Warszawie, dekanat mokotowski, mianowany wikariuszem parafii św. Floriana w Mogielnicy, dekanat mogielnicki.

Ks. Marcin Korzeniowski, dotychczasowy wikariusz parafii NMP Matki Kościoła w Otrębusach, dekanat brwinowski, mianowany wikariuszem parafii Dobrego Pasterza w Warszawie, dekanat wolski.

Ks. Gienadij Kozłow, wraca z misji ewangelizacyjnej na wschodzie Europy, mianowany wikariuszem parafii św. Augustyna w Warszawie, dekanat muranowski.

Ks. Jerzy Król, odwołany z wikariusza parafii św. Rocha w Lipkowie, dekanat lasecki, otrzymał zgodę na inkardynację do diecezji warszawsko-praskiej. Wikariusz par. MB Częstochowskiej w Wołominie

Ks. Andrzej Kucharczyk, dotychczasowy wikariusz parafii Bogurodzicy Maryi w Warszawie, dekanat jelonkowski, mianowany wikariuszem parafii św. Stefana w Warszawie, dekanat wilanowski.

Ks. Grzegorz Kudlak, dotychczasowy rezydent w parafii świętych Rafała i Alberta w Warszawie, dekanat żoliborski, mianowany rezydentem przy kościele rektorskim MB Jerozolimskiej w Warszawie, dekanat świętokrzyski.

Ks. Paweł Kudlak, dotychczasowy wikariusz parafii św. Jana Chrzciciela w Kędzierówce, dekanat czerski, mianowany wikariuszem parafii MB Anielskiej w Skolimowie, dekanat konstanciński.

Ks. Włodzimierz Kwieciński, dotychczasowy wikariusz parafii bł. Edmunda Bojanowskiego w Warszawie, dekanat ursynowski, mianowany wikariuszem parafii św. Józafata w Warszawie, dekanat żoliborski.

Ks. Tomasz Mazurkiewicz, dotychczasowy wikariusz parafii św. Ignacego Loyoli w Warszawie, dekanat bielański, mianowany wikariuszem parafii Bogurodzicy Maryi w Warszawie, dekanat jelonkowski.

Ks. Piotr Marchalewski, dotychczasowy wikariusz parafii św. Marii Magdaleny w Magdalence, dekanat raszyński, mianowany wikariuszem parafii Wniebowzięcia NMP w Babicach, dekanat łasecki.

Ks. Piotr Andrzej Markiewicz (sr), dotychczasowy wikariusz parafii MB Ostrobramskiej w Warszawie, dekanat jelonkowski, mianowany wikariuszem parafii archikatedralnej św. Jana Chrzciciela w Warszawie, dekanat staromiejski, ze skierowaniem do duszpasterstwa niewidomych w kościele św. Marcina w Warszawie, dekanat staromiejski.

Ks. Krzysztof Mindewicz, dotychczasowy wikariusz parafii św. Klemensa w Nadarzynie, dekanat raszyński, mianowany wikariuszem parafii św. Jana Chrzciciela w Rembertowie Grójeckim, dekanat tarczyński.

Ks. Paweł Nawłoka, dotychczasowy wikariusz parafii św. Floriana w Mogielnicy, dekanat mogielnicki, mianowany wikariuszem parafii MB Fatimskiej w Warszawie, dekanat ursuski.

Ks. Bogdan Niedbala, dotychczasowy wikariusz parafii Niepokalanego Poczęcia NMP w Warszawie, dekanat bielański, mianowany wikariuszem parafii św. Józefa Oblubieńca NMP w Warszawie, dekanat ursuski.

Ks. Tadeusz Niedziałek, dotychczasowy wikariusz parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Przybyszewie, dekanat mogielnicki, mianowany wikariuszem parafii Opatrzności Bożej w Warszawie, dekanat ochocki.

Ks. Grzegorz Nowaczek, dotychczasowy wikariusz parafii Dobrego Pasterza w Warszawie, dekanat wolski, mianowany wikariuszem parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Warszawie, dekanat ursuski.

Ks. Paweł Olejarz, dotychczasowy wikariusz parafii św. Ignacego Loyoli, dekanat bielański w Warszawie, mianowany wikariuszem parafii św. Mikołaja w Grójcu, dekanat grójecki.

Ks. Henryk Otremba (z archidiecezji katowickiej), mianowany wikariuszem parafii Opatrzności Bożej w Warszawie, dekanat ochocki.

Ks. Zbigniew Pańszczyk, dotychczasowy rezydent w parafii św. Prokopa Opatu w Błędowie, dekanat mogielnicki, mianowany wikariuszem parafii św. Teresy od Dzieciątka Jezus, dekanat świętokrzyski.

Ks. Stanisław Podgórski, dotychczasowy wikariusz parafii MB Bolesnej w Milanówku, dekanat grodziski, mianowany wikariuszem parafii św. Wincentego Ferreriusza w Borzęcinie, dekanat lasecki.

Ks. Michał Polny, dotychczasowy wikariusz parafii Wniebowzięcia NMP w Babicach, dekanat lasecki, mianowany rezydentem tej parafii i skierowany na studia w UKSW.

Ks. Piotr Presner, dotychczasowy wikariusz parafii św. Ojca Pio w Warszawie, dekanat ursynowski, mianowany wikariuszem parafii św. Wojciecha w Warszawie, dekanat wolski.

Ks. Jan Różycki, dotychczasowy wikariusz parafii św. Wincentego Ferreriusza w Borzęcinie, dekanat lasecki, mianowany wikariuszem parafii św. Jana Chrzyciela w Kędzierówce, dekanat czerski.

Ks. Mikołaj Skowron, dotychczasowy wikariusz parafii bł. Władysława z Gielniowa w Warszawie, dekanat ursynowski, mianowany wikariuszem parafii św. Józefa Opiekuna Pracy w Józefosławiu, dekanat piaseczyński.

Ks. Jacek Sołtyka, dotychczasowy wikariusz parafii Wniebowstąpienia Pańskiego w Warszawie, dekanat ursynowski, mianowany wikariuszem parafii św. Józefa Oblubieńca NMP w Warszawie, dekanat wolski.

Ks. Józef Stachera, dotychczasowy wikariusz parafii MB Częstochowskiej w Kuklówce, dekanat grodziski, mianowany wikariuszem parafii św. Urszuli Ledóchowskiej w Chylicach, dekanat konstanciński.

Ks. Robert Stanicki, dotychczasowy wikariusz parafii NMP Królowej Pokoju w Baniosze, dekanat konstanciński, mianowany wikariuszem parafii MB Częstochowskiej w Kuklówce, dekanat grodziski.

Ks. Sławomir Starkowski, dotychczasowy wikariusz parafii Niepokalanego Poczęcia NMP w Warszawie, dekanat bielański, mianowany wikariuszem parafii bł. Władysława z Gielniowa w Warszawie, dekanat ursynowski.

Ks. Jarosław Stolarczyk, dotychczasowy wikariusz parafii św. Józefa Opiekuna Pracy w Józefosławiu, dekanat piaseczyński, mianowany wikariuszem parafii św. Ignacego Loyoli w Warszawie, dekanat bielański.

Ks. Krzysztof Szerszeń, dotychczasowy wikariusz parafii Podwyższenia Krzyża Świętego w Warszawie, dekanat jelonkowski, mianowany wikariuszem parafii św. Marii Magdaleny w Warszawie, dekanat bielański.

Ks. Wiesław Szewczak, dotychczasowy wikariusz parafii św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Warszawie, dekanat świętokrzyski, mianowany wikariuszem parafii św. Anny w Grodzisku Mazowieckim, dekanat grodziski.

Ks. Paweł Szymborski, dotychczasowy wikariusz parafii Wniebowstąpienia Pańskiego w Warszawie, dekanat ursynowski, mianowany wikariuszem parafii św. Rocha w Jazgarzewie, dekanat piaseczyński.

Ks. Robert Tomasik, dotychczasowy wikariusz parafii Wniebowstąpienia Pańskiego w Warszawie, dekanat ursynowski, mianowany wikariuszem parafii św. Franciszka z Asyżu w Izabelinie, dekanat lasecki.

Ks. Battista Tronchin, dotychczasowy wikariusz parafii św. Tomasza Apostoła w Warszawie, dekanat ursynowski, mianowany wikariuszem parafii Wszystkich Świętych w Warszawie, dekanat śródmiejski.

Ks. Marcin Uhlik, dotychczasowy wikariusz parafii św. Wojciecha w Warszawie, dekanat wolski, mianowany wikariuszem parafii św. Jakuba Apostoła w Warszawie, dekanat ochocki.

Ks. Radosław Wasiński, dotychczasowy wikariusz parafii św. Floriana w Brwinowie, dekanat brwinowski, mianowany wikariuszem parafii Opatrzności Bożej w Warszawie, dekanat ochocki.

Ks. Michał Wilski, dotychczasowy wikariusz parafii św. Stefana w Warszawie, dekanat wilanowski, mianowany wikariuszem parafii św. Wojciecha w Warszawie, dekanat wolski.

Ks. Jarosław Wojcieszki, dotychczasowy wikariusz parafii św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Warszawie-Włochach, dekanat ursuski, mianowany wikariuszem parafii Wszystkich Świętych w Warszawie, dekanat śródmiejski.

Ks. Krzysztof Woźniak, dotychczasowy wikariusz parafii Opatrzności Bożej w Warszawie, dekanat ochocki, mianowany wikariuszem parafii św. Klemensa w Nadarzynie, dekanat raszyński, a następnie mianowany proboszczem MB Wspomożenia Wiernych w Kostowcu, dekanat raszyński.

Ks. Jan Wróbel, dotychczasowy wikariusz parafii Opatrzności Bożej w Warszawie, dekanat ochocki, mianowany wikariuszem parafii Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa w Warszawie, dekanat ursuski.

Ks. Wojciech Wróblewski, dotychczasowy wikariusz parafii Bogurodzicy Maryi w Warszawie, dekanat jelonkowski, mianowany wikariuszem parafii Dzieciątka Jezus w Warszawie, dekanat żoliborski.

Ks. Maciej Wygnański, dotychczasowy wikariusz parafii MB Wspomożycielki Wiernych w Warszawie, dekanat bielański, mianowany wikariuszem parafii MB Nieustającej Pomocy w Grodzisku Mazowieckim, dekanat grodziski.

Ks. Sebastian Wyrzykowski, dotychczasowy wikariusz parafii MB Różańcowej w Piasecznie, dekanat piaseczyński, mianowany rezydentem przy kościele rektorskim MB Anielskiej w Laskach warszawskich, dekanat lasecki.

Ks. Adrian Zawadzki, dotychczasowy wikariusz parafii Objawienia Pańskiego w Bliznem, dekanat lasecki, mianowany wikariuszem parafii NMP Królowej Pokoju w Baniosze, dekanat konstanciński.

Ks. Zdzisław Żelazko, dotychczasowy wikariusz parafii Zwiastowania Pańskiego w Warszawie, dekanat ochocki, mianowany wikariuszem św. Floriana w Brwinowie, dekanat brwinowski.

Wizytatorzy nauczania religii i rejonowi duszpasterze młodzieży:

Ksiądz Paweł Sobstyl (1971; 1996; 2012) – wizytator nauczania religii i rejonowy duszpasterz młodzieży w rejonie centralnym, tel. 22 531 72 26, 602 315 705, e-mail: pawelsobstyl@gmail.com, przyjmuje w siedzibie Wydziału w środy w godz. 9.00–14.00

Ksiądz Jacek Laskowski (1976; 2003; 2012) – wizytator nauczania religii i rejonowy duszpasterz młodzieży w rejonie północnym, tel. 22 531 72 26, 796 629 409, e-mail: lasjacek@gmail.com, przyjmuje w siedzibie Wydziału w poniedziałki w godz. 9.00–14.00

Ksiądz Paweł Walkiewicz (1975; 2000; 2012) – wizytator nauczania religii i rejonowy duszpasterz młodzieży w rejonie południowym, tel. 22 531 72 26, 503 085 759, e-mail: walkiewiczp@gmail.com, przyjmuje w siedzibie Wydziału w czwartki w godz. 9.00–14.00

Ksiądz Tomasz Zaperty (1977; 2002; 2012) – wizytator nauczania religii i rejonowy duszpasterz młodzieży w rejonie zachodnim, tel. 22 531 72 26, 609 458 204, e-mail: xtomaszzaperty@gmail.com, przyjmuje w siedzibie Wydziału we wtorki w godz. 9.00–14.00

Zmiany w duszpasterstwie stanów, zawodów i specjalistyczne:

Rodzin dzieci z autyzmem

Ksiądz prałat dr Andrzej Tulej, tel. 22 831 19 81

Prawników

Ksiądz kanonik prof. dr hab. Franciszek Longchamp de Bérrier,
tel. 22 822 10 13 w. 23

Rajców

Ksiądz prałat Bogdan Bartold, tel. 22 887 06 26,

e-mail: bartold@katedra.mkw.pl

Niewidomych

Ksiądz prałat dr Andrzej Galka krajowy duszpasterz niewidomych,

tel. 22 831 27 34

Służby Zdrowia

Ksiądz prałat prof. dr hab. Stanisław Warzeszak (1958; 1983; 2012),

duszpasterz krajowy służby zdrowia oraz duszpasterz służby zdrowia w Archidiecezji Warszawskiej, tel. 22 865 23 47

SEMINARIUM „ARCHITEKTURA I SZTUKA KOŚCIOŁÓW W ŚWIECIE LITURGII”

W czwartek, 8 listopada 2012 r. w sali konferencyjnej Domu Arcybiskupów Warszawskich odbyło się IV Seminarium z cyklu „Architektura i sztuka kościołów w świetle liturgii. Małe formy sakralne”.

Tematyka seminarium objęła współczesne widzenie małych form architektury i sztuki sakralnej, a więc kaplice i elementy wnętrza kościoła, samodzielne kaplice, krzyże przykościelne i kapliczki w krajobrazie, architekturę cmentarzy oraz rzeźbę sakralną i monumentalną w zielonym krajobrazie naturalnym i miejskim. Celem seminarium była prezentacja i analiza tego typu obiektów, przede wszystkim na tle realizacji w archidiecezji warszawskiej jako bazy do próby poszukiwania możliwości odnowy jakości małych form sakralnych. Otwarcia seminarium dokonał Jego Eminencja Kazimierz Kardynał Nycz. Prezentację multimedialną dotyczącą architektury kościoła La Sagrada Familia w Barcelonie przedstawił Jego Eminencja Kardynał Lluís Martínez Sistach, Arcybiskup Barcelony. Kolejne referaty wygłosili: ks. dr Józef Górzyński, dr inż. arch. Anna Wierzbicka, br. Mariusz Skowroński OP, arch. Stanisław Stefanowicz, prof. arch. Konrad Kucza – Kuczyński, prof. arch. Jeremi T. Królikowski, dr Maciej Zychowicz, arch. Stanisław Sołtyk. Następnie Jego Eminencja Kazimierz Kardynał Nycz podsumował IV seminarium i wygłosił słowo na jego zakończenie. Seminarium towarzyszyła wystawa fotografii autorstwa arch. Stanisława Stefanowicza „Kapliczki i krzyże Warszawy i Mazowsza”.

Ks. Sławomir Nowakowski

DEKRET USTANAWIAJĄCY
„WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WARSZAWSKIE”
OFICJALNYM PISMEM URZĘDOWYM
ARCHIDIECEZJI WARSZAWSKIEJ

Nr 5674/Abp/2008

Dekret

Na mocy posiadanej władzy oraz wykonując dyspozycję kan. 8 § 2 *Kodeksu Prawa Kanonicznego*, przy zachowaniu przepisów prawa powszechnego i partykularnego ustanawiam „Wiadomości Archidiecezjalne Warszawskie”, zwane dalej „Wiadomościami”, oficjalnym pismem urzędowym Archidiecezji Warszawskiej, ustalając jednocześnie następujące zasady ich wydawania:

§ 1

Pierwsze dwa działy „Wiadomości” służyć będą publikowaniu oficjalnych dokumentów Stolicy Apostolskiej i Konferencji Episkopatu Polski, trzeci dział promulgowaniu dekretów oraz publikowaniu zarządzeń i innych pism urzędowych wydanych przez Arcybiskupa Warszawskiego i Kurię Metropolitalną Warszawską.

§ 2

„Wiadomości” ukazują się w formie elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Archidiecezji Warszawskiej, a w wersji drukowanej – dwa razy do roku, w ostatnim miesiącu każdego półrocza.

§ 3

Opublikowanie w „Wiadomościach” aktów prawnych w formie elektronicznej, tj. przez zamieszczenie ich na oficjalnej stronie internetowej Archidiecezji Warszawskiej, odbywa się na bieżąco i posiada wszelkie skutki promulgowania ustawy, o jakich mowa w kan. 8 § 2 *Kodeksu Prawa Kanonicznego*.

§ 4

W wersji drukowanej „Wiadomości” dostarczane są do wszystkich parafii i rektoratów Archidiecezji Warszawskiej, które mają obowiązek przechowywania w archiwum parafialnym jednego egzemplarza tego pisma. Niniejszy dekret wchodzi w życie od 1 stycznia 2009 roku.

Warszawa, 8 grudnia 2008 r., w uroczystość Niepokalanego Poczęcia NMP.

† Kazimierz Kardynał Nycz
Arcybiskup Metropolita Warszawski

Ks. dr Janusz Bodzon
Kancierz Kurii

DEKANALNI DUSZPASTERZE DZIECI I MŁODZIEŻY 2012/2013

	IMIĘ I NAZWISKO	DEKANAT	TELEFON	REJON
1.	ks. mgr Łukasz Przybylski	bielański	511 668 211	PÓLNOCY
2.	ks. mgr Piotr Frydrych	błotński	22 731 94 40 (kancelaria)	ZACHODNI
3.	ks. mgr Marcin Falkowski	brwinowski	22 724 71 51	ZACHODNI
4.	ks. mgr Tomasz Sadłowski MIC	czerski	22 727 35 61	PÓLUDNIOWY
5.	ks. mgr Piotr Strakowski	grodziski	22 792 01 52	ZACHODNI
6.	ks. mgr Jarosław Sawicki	grójceki	48 661 36 58	PÓLUDNIOWY
7.	ks. mgr Mariusz Bagiński	jelonkowski	512 150 185	PÓLNOCY
8.	ks. mgr Szymon Nowicki	kampinoski	511 564 952	PÓLNOCY
9.	ks. mgr Janusz Stańczuk	konstanciński	504 363 056	PÓLUDNIOWY
10.	ks. mgr Piotr Marchalewski	lasecki	696 012 762	PÓLNOCY
11.	ks. mgr Piotr Kodym	mogieliński	48 668 04 11	PÓLUDNIOWY
12.	ks. mgr Andrzej Krzesiński	mokotowski	22 215 46 85	CENTRALNY
13.	ks. mgr Piotr Pałac	ochocki	22 823 25 05	PÓLNOCY
14.	ks. mgr Sławomir Karmoliński	piaseczyński	22 737 18 63	PÓLUDNIOWY
15.	ks. mgr Robert Strzemieczny	pruszkowski	502 033 525	ZACHODNI
16.	ks. mgr Marcin Kościelna	raszyński	512 261 700	ZACHODNI
17.	ks. mgr Zbigniew Suhecki	staromiejski	510 052 867	CENTRALNY
18.	ks. mgr Konrad Zawłocki	śródmiejski	503 046 223	CENTRALNY
19.	ks. mgr Maciej Jaszczolt	tarczyński	723 901 318	PÓLUDNIOWY
20.	ks. mgr Krzysztof Hałaj	ursuski	22 240 86 33	ZACHODNI
21.	ks. mgr Jarosław Szulc	ursynowski	22 643 75 75 (kancelaria)	CENTRALNY
22.	ks. mgr Daniel Malinowski	warecki	509 347 575	PÓLUDNIOWY
23.	ks. mgr Krzysztof Adamski	wilanowski	508 542 642	CENTRALNY
24.	ks. mgr Sebastian Wawrzyński	wolski	607 573 700	PÓLNOCY
25.	ks. mgr Michał Wudarczyk	zoliborski	665 550 878	PÓLNOCY

**KAPŁANI ARCHIDIECEZJI WARSZAWSKIEJ
ODZNACZENI GODNOŚCIAMI KOŚCIELNYMI
WARSZAWA, WIGILIA BOŻEGO NARODZENIA,
24.12.2012**

Przywilej rakiety i mantoletu w kolorze czarnym:

Ks. dr Mariusz Bernyś, kapelan Samodzielnego Publicznego Centralnego Szpitala Klinicznego przy ul. Banacha 11 w Warszawie; koordynator kapelanów szpitalnych; rezydent przy parafii NMP Królowej Świata na Ochocie, dek. ochocki.

Ks. Jacek Dzikowski, proboszcz parafii św. Zygmunta w Słomczynie, dek. konstanciński; kapelan parlamentarzystów.

Ks. Grzegorz Jaszczyk, proboszcz parafii św. Mateusza Ewangelisty w Dawidach, dek. raszyński.

Ks. Wiktor Łozowski, proboszcz parafii św. Jana Apostoła i Ewangelisty w Ursusie-Gołąbkach, dek. ursuski; ojciec duchowy dekanatu ursuskiego.

Ks. Andrzej Piekarczyk, proboszcz parafii św. Rocha w Jasieńcu, dek. grójecki.

Ks. Jacek Wardęski, kapelan pielęgniarek warszawskich i średniego personelu medycznego w Archidiecezji Warszawskiej; kapelan Samodzielnego Publicznego Centralnego Szpitala Klinicznego przy ul. Banacha 1a w Warszawie; rezydent przy parafii Opatrzności Bożej na Rakowcu w Warszawie.

Ks. Grzegorz Wieteska, proboszcz parafii św. Maksymiliana Kolbego w Bramkach, dek. błoński; wicedziekan dekanatu błońskiego.

Kanonicy protektorzy kapituły kampinosko-biełańskiej:

Ks. Władysław Grędowski, rezydent w parafii Zwiastowania Pańskiego na Rakowcu Południowym, dek. ochocki; długoletni kapelan Samodzielnego Publicznego Centralnego Szpitala Klinicznego przy ul. Banacha 11 w Warszawie.

Ks. Adam Szczygielski, proboszcz parafii Miłosierdzia Bożego w Grodzisku Maz., dek. grodziski; wicedziekan dekanatu grodzkiego.

Kanonicy honorowi Kapituły Opatrzności Bożej w Wilanowie:

Ks. dr Tomasz Malkiński, wikariusz parafii św. Tomasza Apostoła na Imielinie, dek. ursynowski, kapelan hospicjum onkologicznego św. Krzysztofa przy ul. Rtm. Witolda Pileckiego 105 w Warszawie.

Ks. dr Zbigniew Maciej Szymański, proboszcz parafii św. Barbary
w Śródmieściu na Koszykach, dek. śródmiejski; kapelan pszczelarzy.

KOMUNIKATY WYDZIAŁU SAKRAMENTALNEGO

Komunikat nr 1

Dokumentacja przedślubna przesyłana z zagranicy

Kancelaria Kurii przypomina, że dla uzyskania zgody na pobłogosławienie związku sakramentalnego, z obcokrajowcami i z osobami zamieszkującymi poza granicami (tzw. NIHIL OBSTAT), poza wymaganą licencją, autoryzowaną przez kompetentną Kurię diecezjalną, wymagane są następujące dokumenty w oryginale (lub poświadczonej kopii):

1. **Aktualne metryki chrztu** (termin ważności 3 miesiące) z **adnotacją o bierzmowaniu** (jeśli nie ma wpisu, wymagany inny dokument stwierdzający przyjęcie sakramentu dojrzałości);

2. **Zaświadczenie o ukończonym kursie przedmałżeńskim** narzeczonych;

3. **Protokół badania kanonicznego.**

W przypadku gdy jedna ze stron nie jest wyznania rzymskokatolickiego, wymagany jest ponadto:

4. **Akt znania o stanie wolnym** (strony niekatolickiej i dwóch świadków którzy znają ją co najmniej od pełnoletności).

Za stwierdzeniem stanu wolnego, mogą zaświadczać inne dokumenty urzędowe wystawione przez władze cywilne bądź inne instytucje wyznaniowe. Jednakże te dokumenty podlegają weryfikacji i nigdy ostatecznie nie uwierzytelniają w pełni stanu wolnego.

5. Podpisana obustronnie **rękojmia.**

W przypadku gdy narzeczeni zawarli już **kontrakt cywilny**, należy załączyć odpowiedni dokument **urzędowy** stwierdzający zawarcie związku między narzeczonymi. Podobnie też **osoby rozwiedzione czy wdowcy winni załączyć dokumenty uwierzytelniające ich stan.**

Osoby, które zgłaszają się do kancelarii parafialnej celem ustalenia terminów związanych z zawarciem małżeństwa należy poinformować, aby dołożyli wszelkich starań, żeby ww. dokumentacja, w komplecie, dotarła do kancelarii Kurii Warszawskiej nie później niż 2 tygodnie przed ślubem.

Komunikat nr 2

Udzielanie ślubu w piątek

Kancelaria Kurii przypomina, że dla zachowania charakteru dnia pokutnego w piątek można pozwolić na organizowanie ceremonii ślubnych w Kościele jedynie po otrzymaniu zgody ordynariusza. W tym celu narzeczeni powinni napisać podanie do Kurii, odpowiednio uzasadniając, dlaczego decydują się na organizowanie uroczystości zaślubin w piątek. Zwracamy uwagę, że niewystarczająca jest wyłącznie motywacja finansowa.

Podanie koniecznie powinno być zaopiniowane przez proboszcza i opatrzone pieczęciami parafialnymi.

Komunikat nr 3

W związku z powtarzającymi się przypadkami załączania skróconych odpisów aktu urodzenia przy prośbie o pozwolenie na chrzest osoby dorosłej i pełnoletniej przypominamy, że skrócony akt urodzenia jest wystarczający jedynie w przypadku katechumenów poniżej 16 roku życia. Natomiast przy wydawaniu zgody na chrzest osobie pełnoletniej jednocześnie stwierdza się jej stan wolny. Dlatego niezbędne jest przedstawienie oryginału bądź poświadczonej przez parafię kopii zupełnego aktu urodzenia wraz z aktami znania o stanie wolnym osoby. Zgoda Kurii na chrzest osoby dorosłej i pełnoletniej implicitnie zawiera zgodę na udzielenie sakramentu komunii św. i bierzmowania przez szafarza sakramentu.

Komunikat nr 4

Zaświadczenia księży o odbytych rekolekcjach będą archiwizowane w Kurii tylko w oryginale, z pieczęcią uprawnionej placówki i czytelnym podpisem kompetentnej osoby wystawiającej dany dokument. We własnym interesie należy dopilnować, aby zaświadczenie było wystawione poprawnie.

Komunikat nr 5

Przypominamy, że wszelkie zmiany, jak i dopisywanie danych w spisanych aktach metrykalnych, mogą być dokonane jedynie po uzyskaniu uprzedniej zgody Kurii (pomijając adnotacje o przyjętych sakramentach zgodnie z kan. 535 § 2 KPK).

Zmian w zapisie aktu należy dokonać jedynie w rubryce „uwagi”, dokładnie według zaleceń i zgodnie z treścią podaną w uzyskanej zgodzie Kurii, odnotowując nr pisma Kurii i dołączając otrzymaną zgodę, jako podstawę prawną do naniesienia zmian w akcie. Zgody Kurii, przy wszystkich zmianach w aktach, będą weryfikowane przy najbliższej kontroli ksiąg parafialnych.

Komunikat nr 6

Dokumenty załączone do podań kierowanych do Kurii powinny być w oryginale. Po zweryfikowaniu wiarygodności dokumentu notariusz wykona i zatrzyma poświadczoną kopię, odsyłając z powrotem oryginał dokumentu wraz z wydaną decyzją. Dopuszczalne jest składanie kserokopii dokumentów załączonych, o ile zostały opatrzone pieczęcią parafialną i potwierdzone czytelnym podpisem osoby kompetentnej zaświadczejacej zgodność z oryginałem. Kancelaria Kurii nie będzie przyjmować niewieryczelnych kserokopii dokumentów.

Ks. Bartłomiej Pergol
Notariusz Kurii

Komunikat odnośnie do postępowania w przypadkach osób, które poddały się zabiegowi zmiany płci – przypomnienie

W związku z coraz częstszymi przypadkami osób zgłaszających się do kancelarii parafialnych z żądaniem naniesienia zmian personalnych w ich metryce chrztu: przypominamy treść oświadczenia Nuncjatury Apostolskiej z dnia 4.10.2004 r.

„W związku z powtarzającymi się w Polsce przypadkami wprowadzania zmian w księgach parafialnych dotyczących osób, które poddały się zabiegowi zmiany płci, i uzyskały wyrok sądowy nakazujący zmianę imienia i płci w aktach stanu cywilnego, Kongregacja ds. Nauki Wiary listem z dnia 14 września br. przypomina zasady obowiązujące w tych przypadkach i prosi o poinformowanie o nich pracowników kurii biskupich i proboszczów.

1. Zabieg zmiany płci, jeśli sąd państwowy uzna jego skutek i nakaże zmianę danych w aktach stanu cywilnego, nie daje podstaw do wprowadzenia zmian w księgach parafialnych;

2. Jeśli taka osoba zgłasza się do kancelarii parafialnej na marginesie księgi ochrzczonych należy zamieścić odpowiednią adnotację, podając datę decyzji sądowej i sygnaturę wyroku, czy też datę wydania zmienionego dokumentu państwowego potwierdzającego tożsamość. Jeśli jest to możliwe, należy zachować kopię stosownych dokumentów państwowych. Należy jednak pamiętać, że mają one charakter poufny i nie mogą być udostępniane innym osobom, a w odpisach aktu chrztu (bierzmowania) nie można zamieszczać adnotacji o *cywilnej* zmianie płci;

3. Podstawę do zmiany danych w księgach parafialnych daje jedynie ewentualna decyzja kompetentnych dykasteriów Kurii Rzymskiej, podjęta *in casu* po zbadaniu wymaganej dokumentacji.

Zachowanie tych zasad ma szczególne znaczenie w przypadku przygotowania do zawarcia małżeństwa.

Z ŻYCIA ARCHIDIECEZJI

SPRAWOZDANIE Z II KONGRESU AKCJI KATOLICKIEJ ARCHIDIECEZJI WARSZAWSKIEJ NA TEMAT „AKCJA KATOLICKA W SŁUŻBIE NOWEJ EWANGELIZACJI”

W dniach 23–28 kwietnia 2012 r. odbył się w Warszawie II Kongres Akcji Katolickiej Archidiecezji Warszawskiej pod hasłem „Akcja Katolicka w służbie nowej ewangelizacji”. Impulsem do zorganizowania Kongresu była 15. rocznica powołania przez kard. Józefa Glempa Prymasa Polski parafialnych oddziałów Akcji Katolickiej i mianowania parafialnych asystentów kościelnych. Kongres znakomicie wpisał się w znaczące wydarzenie, jakim była „Ewangelizacja Warszawy”, i stanowił niejako kontynuację europejskiej inicjatywy ewangelizacyjnej „Misja w mieście 2012”, mającej na celu ożywienie życia religijnego i formację mieszkańców największych miast starego kontynentu.

Zgodnie z przyjętą formułą spotkania kongresowe odbywały się w sześciu kościołach Warszawy, co umożliwiało korzystanie z zaplanowanych w programie wykładów oraz udział w dyskusjach nie tylko członkom Akcji Katolickiej, ale również innym osobom zainteresowanym proponowanymi tematami. Informacje zapowiadające spotkania kongresowe w poszczególnych parafiach były podawane odpowiednio wcześniej.

Proponowane tematy tworzyły spójny wachlarz: od spraw dotyczących roli katolików świeckich wobec wyzwań współczesnego świata poprzez sferę kultury i mediów, sprawy społeczne, gospodarcze i polityczne – jako przestrzeń zaangażowania katolików świeckich – po zagadnienia związane z wychowaniem i rodziną, której rola w życiu społecznym jest coraz bardziej spychana na marginesy.

Efektem tak zaplanowanego przedsięwzięcia była bardzo wysoka frekwencja, około 150–250 osób na każdym spotkaniu, oraz żywe dyskusje. Członkowie AK mają nadzieję, że wydarzenie to będzie miało przełożenie na konkretną postawę w ich codziennym życiu rodzinnym, społecznym i wspólnotowym, ponieważ temu właśnie Kongres miał służyć.

Pierwszy dzień Kongresu – 23 kwietnia
Temat: „Eklezjalność Akcji Katolickiej”

Kongres otworzył Mszą Świętą Jego Eminencja Ksiądz Kardynał Kazimierz Nycz w Świątyni Opatrzności Bożej. W wygłoszonej homilii pasterz archidiecezji warszawskiej utwierdzał członków AK w pełnieniu ich misji. Po Mszy Świętej, którą koncelebrowali liczni księża proboszczowie z terenu Archidiecezji Warszawskiej, uczestnicy przeszli do sali wykładowej Instytutu Papieża Jana Pawła II w Warszawie. Tam do bardzo licznej rzeszy słuchaczy referat wygłosił ks. prof. Tadeusz Borutka. Prelegent uznał, że zagadnienie *eklezjalności Akcji Katolickiej* jest najważniejsze dla zrozumienia istoty stowarzyszenia. Przybliżył również historię Akcji Katolickiej. Podkreślił, że posiada ona strukturę prawną i uznana jest za najpełniejszą formę udziału człowieka świeckiego w życiu Kościoła; [wprawdzie] nie ma własnych celów, lecz realizuje cele Kościoła, a więc apostołski, uświęcenia, formację sumień. Kto ewangelizuje, sam musi być ewangelizowany, dlatego tak ważna jest rola formacji. Prelegent zwracał uwagę, że naszej wiary nie możemy postrzegać w sferze prywatności, gdyż wiara jest wszędzie tam, gdzie jest człowiek.

Drugi dzień – 24 kwietnia
Temat: „Katolicy świeccy wobec wyzwań współczesności”

Spotkanie miało miejsce w kościele św. Michała Archaniola na Mokotowie. Mszy Świętej przewodniczył i kazanie wygłosił ks. kanonik Tadeusz Aleksandrowicz. Następnie prelekcję wygłosił prof. Jan Żaryn, który przedstawił powyższy temat w ujęciu historycznym, z uwzględnieniem dziedzictwa obecności świeckich w Kościele w Polsce, z ukierunkowaniem na pytania: co zawdzięczamy przeszłym pokoleniom katolików świeckich, czego one nas nauczyły, co możemy przenieść z ich doświadczeń do współczesnego świata. Podkreślił, że Akcja Katolicka stanowi ważną część historycznego dziedzictwa XX wieku, o którym warto pamiętać. Następnie prelegent odpowiadał na zadawane liczne pytania. Podkreślił, że rolę aktywności świeckich w Kościele należy odnieść do końca XIX wieku i że ważną inspiracją stała się wówczas encyklika papieża Leona XIII *Rerum Novarum*, ogłoszona w 1891 roku, która opowiedziała się za chrześcijańską polityką społeczną przy jednoczesnym odrzuceniu socjalizmu w wydaniu marksistowskim.

Trzeci dzień – 25 kwietnia
Temat: „Kultura i media jako przestrzeń nowej ewangelizacji”

Mszy Świętej w Bazylice Świętego Krzyża przy Krakowskim Przedmieściu przewodniczył i kazanie wygłosił ks. prałat Andrzej Parys. Następ-

nie odbył się panel z udziałem: pani Temidy Stankiewicz-Podhoreckiej, ks. prał. Henryka Zielińskiego, ks. prał. dr. Rafała Markowskiego, red. Krzysztofa Skowrońskiego. Krytyk teatralny Temida Stankiewicz-Podhorecka mówiła o teatrze, który określiła jako syntezę kultury. Stwierdziła z goryczą, że trwa bój o rząd dusz, zaś teatr i kultura są dziś przeciwstawiane człowiekowi, usiłując bowiem stworzyć tzw. „nowego człowieka”. Ks. Zieliński akcentował, że kiedyś człowiek żył w szeroko rozumianej kulturze, dziś natomiast żyje w kulturze mediów, w których dominuje obraz. Red. Krzysztof Skowroński ubolewał nad budowanym na absurdach, rozpowszechnionym współcześnie przekazem informacji, oraz nad zmuszaniem człowieka do opowiedzenia się za jakimiś narzuconymi poglądami, i w ten sposób dzieleniu ludzi. Ks. Rafał Markowski zauważył, że w świeckich mediach publicznych występuje manipulacja i że dostrzegalne są różnice zdań odnośnie mediów w samym Kościele.

Czwarty dzień – 26 kwietnia

Temat: „Życie społeczne, ekonomiczne, polityczne – najważniejsze obszary obecności i zaangażowania katolików świeckich”

Mszy Świętej w sanktuarium bł. księdza Jerzego Popiełuszki przewodniczył i kazanie wygłosił ks. kanonik dr Janusz Bodzon. Następnie miał miejsce wykład prof. Kazimierza Koraba, który swoje przemyślenia przedstawił z podziałem na trzy tematy. Podkreślił, że sprawy gospodarcze przenikają się ze sprawami politycznymi i społecznymi i mają na siebie wzajemny wpływ. Przyczyn krytycznej sytuacji w naszym kraju profesor upatrywał w reformie ustrojowej. Zwrócił uwagę na sekularyzm, który posługuje się metodą walki, podczas gdy walkę zarzuca się Kościołowi. W trzeciej części wykładu profesor odniósł się do problemów społecznych i psychologicznych zauważalnych w ostatnich latach w psychice i zachowaniu człowieka, zwłaszcza młodego, który znalazł się w zasięgu świata wirtualnego. Przedstawił, na czym polega szkodliwość w korzystaniu z komputera, jak to wpływa na dojrzewanie człowieka i zmiany w jego osobowości, które powstają w wyniku uzależnienia od gier komputerowych.

Piąty dzień – 27 kwietnia

Temat: „Rodzina, małżeństwo, wychowanie, czyli bezinteresowna miłość”

Mszy Świętej w kościele Najświętszego Zbawiciela przewodniczył ks. prałat dr Bronisław Piasecki, a kazanie wygłosił ks. prałat Tadeusz Sowa – miejscowy proboszcz. Zaproszonym prelegentem był ks. dr Marek Dziewiecki. Wyjaśnił on, na czym polega istota miłości w małżeństwie i rodzinie. Ma to być miłość „widzialna” poprzez trzy cechy: fizyczną obecność,

ofiarną pracowitość, czystą czułość. Miłujące się małżeństwo kocha swoje dzieci i przede wszystkim solidnie je wychowuje. Prosił też, żeby wyrzucić z naszego słownika takie słowa, jak „tolerancja” i „akceptacja”, a zastąpić je słowami: „wspieram cię”, „upominam”, „miłuję”. Tylko te słowa można odnieść do człowieka – powiedział prelegent – one nie urażają i nie poniżają godności ludzkiej.

Szósty dzień – 28 kwietnia Zakończenie Kongresu

Mszy Świętej w archikatedrze warszawskiej św. Jana Chrzciciela przewodniczył i kazanie wygłosił ks. dr Cezary Smuniewski. Następnie uczestnicy kongresu udali się do Domu Arcybiskupów Warszawskich, aby dokonać podsumowania Kongresu. W nawiązaniu do tematów kolejnych spotkań kongresowych i wygłoszonych wykładów zredagowano przesłanie, będące wynikiem podjętej refleksji przez uczestników Kongresu na temat potrzeby zaangażowania każdego członka Akcji Katolickiej, każdego katolika i każdego świadomego Polaka w służbę Nowej Ewangelizacji. Przesłanie było apelem o:

- pogłębianie formacji;
- angażowanie się, zgodnie z osobistymi uzdolnieniami i wyznawanymi przez członków AK wartościami, w życie społeczne, ekonomiczne i polityczne;
- pielęgnowanie wartości, które od stuleci stanowiły o sile rodziny, małżeństwa, więzi wielopokoleniowych;
- pełne respektowanie zapisów Konstytucji Rzeczypospolitej dotyczących małżeństwa i rodziny, macierzyństwa i rodzicielstwa (apel do rządzących);
- wspieranie mediów katolickich oraz tych, które niosą czytelnikom i słuchaczom dobre nowiny.

Kongres odbył się dzięki wielkiemu zaangażowaniu i oddaniu pani Elżbiety Olejnik – prezesa zarządu Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej Archidiecezji Warszawskiej. Bardzo ważne było aktywne włączenie się członków Zarządu i przedstawicieli poszczególnych parafialnych oddziałów AK w uczestnictwo w Kongresie. II Kongres Akcji Katolickiej nie miałby takiej formy, gdyby nie życzliwość i pomoc wielu kapłanów archidiecezji warszawskiej, którzy towarzyszyli swoją modlitwą i obecnością na kongresowych spotkaniach. Członkowie Akcji Katolickiej są wdzięczni proboszczom poszczególnych kościołów stacyjnych, którzy przyjęli uczestników Kongresu w kolejnych dniach.

Wezwanie do udziału w Nowej Ewangelizacji to dla każdego członka Akcji Katolickiej wielki dar i zadanie. Członkowie odczytują to dzieło jako olbrzymią szansę dla głębszej i bardziej oddanej realizacji ich powołania. Re-alizują je poprzez formację, a następnie przez świadectwo życia, działalność indywidualną i wspólną. Akcja Katolicka Archidiecezji Warszawskiej chce odpowiadać na wezwanie Benedykta XVI dotyczące Nowej Ewangelizacji. Członkowie są całym swoim życiem otwarci na wskazania papieskie.

Ks. dr Cezary Smuniewski

**HOMILIA JÓZEFA KARDYNAŁA GLEMPA
WYGŁOSZONA Z OKAZJI ZEBRANIA PLENARNEGO
KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI I 30-LECIA
BUDYNKU SEKRETARIATU**

**Kościół pod wezwaniem Miłosierdzia Bożego i św. s. Faustyny
przy ul. Żytniej, Warszawa, 2 października 2012 r.**

*Nieodzowna pomoc Aniołów Stróżów
Bracia i Siostry!*

1. Święci opiekunowie

Dzisiejszy dzień patronalny Aniołów Stróżów kieruje nasze myśli ku niebu. Niebo jest miejscem, w którym mieszka Bóg. Księga Rodzaju już na samym wstępie podaje nam, że „Na początku Bóg stworzył niebo i ziemię” (Rdz 1,1), to znaczy dwie części tej samej, wielkiej rzeczywistości. Jedna z nich jest natury fizycznej, cielesnej, dotykanej, sprawdzalnej, druga zaś dotyka natury duchowej. Wspomnianą rzeczywistość cechuje to, że człowiek potrafi rozumować, kochać i wypełniać swe zadania. Zatem można powiedzieć, że to, co jest materialne i to, co jest duchowe, razem tworzą jedną rzeczywistość – stworzoną przez Boga.

Między tym, co duchowe i tym, co materialne istnieje dość niespotykany związek. Nie można bowiem powiedzieć, że między niebem i ziemią nie ma żadnego związku. Istnieje jakiś kontakt. Jest on znaczny i częsty, jednak nie w sensie przechodzenia i przenikania się. My wszyscy (którzy o sobie myślimy jako o ludziach fizycznych) mamy przed sobą jak gdyby drogę jednokierunkową, czyli przejście z tego świata do świata ducha, tj. mieszkania Boga. Wspomniane miejsce jest miejscem szczęścia, wielkich radości, czyste, niepospolite, bez kłopotów, trosk, płaczu oraz bez cienia męczących złośliwości. Tam właśnie mamy dotrzeć. Do nieba, to jest nasze

właściwe miejsce. Niebo to świat szczęśliwy, piękny, otoczony nieprzebranymi zastępami duchów, a więc istot niematerialnych zwanych aniołami.

Dzisiaj w sposób szczególny czcimy Aniołów Stróżów. Nie wiemy dobrze, jak te wielkie szeregi służące Panu Bogu są zorganizowane. Istnieją archaniołowie i na pewno wiele innych istot, jednak nie znamy organizacji ich świata. Jeśli Pan Bóg, mówiąc o aniołach w niebie, wskazuje na dzieci, tym samym oznacza to, że porządek tam panujący nie jest analogiczny do tego na ziemi. W niebie porządek jest inny, a do tego z pewnością piękniejszy, wspanialszy.

Zastanówmy się teraz, kim są Aniołowie Stróżowie. To duchy, które zostały posłane przez Boga na świat, do ludzi. Każdy z nich otrzymał odpowiednie dla siebie zadanie. I tak: mamy aniołów. Aniołowie czuwają nad całym miastem albo nad jednym domem, albo nad jedną instytucją lub też nad konkretnym, pojedynczym człowiekiem. Taki anioł ma przed sobą spore zadanie. W dodatku anioł to duch niezwykle delikatny, dlatego że On nikomu się nie narzuca. Po prostu czuwa nad tymi, którzy potrzebują opieki. Jednocześnie pozostaje wciąż w związku miłości z Bogiem, a Bóg daje mu swoje dyspozycje. Dotyczą one przede wszystkim prowadzenia ludzi do zbawienia wskazaną przez Chrystusa drogą do nieba.

A na tej drodze pojawiają się różne przeszkody na skutek zepsucie porządku rzeczy dokonywanego przez szatana, czyli przez ducha, który pogubił się, a potem został ukarany, wyznaje tylko złość. Nieustannie szuka krzywdy, psuje porządek świata, kpi, drwi, szarpie. Przed nim właśnie strzeże człowieka anioł.

Innymi słowy, zadaniem anioła jest strzec nas przed wszystkim pokusami, ponętami do grzechu oraz przed samym grzechem. Zadanie to jest bardzo odpowiedzialne, związane nie tylko z układami moralnymi, lecz także ze sferą fizyczną. Anioł Stróż często chroni człowieka przed nieszczęściem, katastrofą, kalectwem, a nawet śmiercią.

Można przytaczać wiele niezwykłych przykładów, które stały się doświadczeniem różnych osób: ktoś wychodzi cało ze strasznego wypadku samochodowego, samochód został całkowicie zmiażdżony, straż pożarna musiała ciąć blachę obcęgami, ażeby wydobyć ciało, i okazuje się, że człowiek jest zdrowy i sprawny. Ktoś jest nieuleczalnie chory i nagle w niewytłumaczalny sposób powraca do zdrowia. Oto przykłady niezwykłych przypadków, przez nie Anioł Stróż pokazuje swoją moc, która w istocie jest mocą Bożą.

Aniołowie tworzą wielki szereg, zastęp aniołów, gdy nie są odpędzone, odsunięte, stale trwają przy ludziach. Jednak nie narzucają się. Stoją z dala, choć zawsze gotowe do pomocy.

Moim zdaniem Aniołowie Stróżowie tworzą ogromne szeregi. Przy każdym człowieku znajduje się jeden z aniołów. Można by ich z powodzeniem porównać do piechoty. Stanowią oni jakby niewidoczną piechotę, która strzeże wszystkich, których tylko Pan Bóg zleca im strzec, tych którzy ukierunkowani są ku niebu.

2. Aniołowie w służbie Opatrzności

W sposób szczególny Aniołowie Stróżowie służą tym, którzy pozostają pod okiem Opatrzności Bożej. Mówi się, że Opatrzność Boża czuwa. To czuwanie oznacza właśnie służbę Aniołów Stróżów. Na przykład uważamy, że Episkopat Polski jest objęty ogromną pieczęcią Aniołów Stróżów. Motywem tego przeświadczenia jest zaufanie, jakie Episkopat pokłada w Bożej Opatrzności.

Zewnętrzny znak i równocześnie pewną widzialną formą wiary w opiekę Opatrzności jest budowana w Warszawie Świątynia Opatrzności Bożej. Wiele razy w historii naszego kraju próbowano podjąć się dzieła budowy świątyni, lecz po jakimś czasie zawsze ten pomysł był odrzucany. Dziś świadomość tego, że Bóg czuwa, ciągle nas przyzywa do kontynuowania dzieła budowy świątyni.

Chcemy, by zastępy Jego aniołów stale opiekowały się narodem polskim.

Pamiętajmy, Bóg pragnie się nam udzielać i na Jasnej Górze, i w Łigienicach, i w wielu jeszcze innych świętych miejscach. Opatrzność Boża towarzyszy i służy nam przez wieki w tych pielgrzymkowych świątyniach.

3. Trochę historii

Polecamy dzisiaj Opatrzności Bożej i posłannictwu Aniołów Stróżów dom Episkopatu. Poświęcony on został w 1981 roku, na miesiąc przed wybuchem stanu wojennego. Miejsce to ma szczególne znaczenie, ponieważ w nim przygotowuje się różne plany, prowadzi się dyskusje, planuje się prace, by jak najlepiej wypełnić zadania postawione przez Ewangelię, jak najpełniej służyć Chrystusowi, żeby przyjmować natchnienia Ducha Świętego oraz wielbić Matkę Najświętszą. Wszystkie te zadania wymagają od nas szczególnie zjednoczenia z Bogiem. Jednocześnie musimy uświadomić sobie, że zły duch wciąż działa. Antagonizuje, dzieli i szarpie.

Wspominamy dziś tych, którzy zrozumieli potrzebę powstania tego domu, jako punktu wyjścia, z którego można startować do czynów, jakich Chrystus od nas żąda. Wspominaliśmy księdza prymasa Wyszyńskiego, biskupa Dąbrowskiego, biskupa Orszulika i inżyniera Jodkiewicza oraz innych, którzy tutaj ciężko pracowali, zajmując się nie tylko kształtowaniem

materii, lecz przede wszystkim odpieraniem kłamstw, gdyż w ówczesnym systemie władzy tak to funkcjonowało. W tamtych czasach ludzie byli bardzo podzieleni. A jak wiecie, szatan lubi dzielić.

Przypomnijmy sobie pokrótce minione czasy. Po pierwsze, żelazna kurtyna, która była fizyczną granicą dzielącą kraje, państwa i narody. Wyglądało to tak: teren był ogrodzony, zabronowany, żeby nie było najmniejszych możliwości przejścia. W Berlinie postawiono wysoki mur, który dzielił miasto na dwie części. Miał on długość 45 km. Tak między ludźmi powstawały podziały, pod wpływem Złego.

Wraz z podziałami pojawiło się wielkie oczekiwanie, że to jednak kiedyś musi się zmienić. Choć trudno było wystąpić z jakimś orężem, armatami czy czołgami, potrzebna była siła ducha.

I w tamtych trudnych czasach były osoby, które posiadały w sobie duchową siłę zdolną kruszyć mury i zacierać żelazne kurtyny. Podobnie jak Mojżesz, gdy stanął przed skałą; wszyscy wołali głośno, błagając o wodę, ponieważ byli spragnieni, zarówno ludzie, jak i zwierzęta. Mojżesz uderzył w skałę i wytrysnęła woda (por. Wj 17,1–7).

Do walki o wolność powołany był także Kościół. Jednak siedł on ku temu innymi drogami niż ludzkie. On po prostu się o to modlił. Mamy wiele naszych polskich doświadczeń. Niepowtarzalnym darem Opatrzności były dla nas wizyty papieża Jana Pawła II. Odbywały się cyklicznie: najpierw co cztery lata, a później częściej. Każda z wizyt Ojca Świętego przynosiła nowe zachęty do działania, modlitwy, nowe bodźce i nową otuchę. Poznawaliśmy coraz lepiej, kim jesteśmy jako naród. Uświadamialiśmy sobie powoli, że możemy osiągnąć wolność, że nie damy się całkowicie podzielić i w efekcie zniszczyć.

Wspomniane wydarzenia łączą się bardzo ściśle właśnie z tym miejscem. To tutaj toczyły się debaty nad tym, jak najlepiej odpowiedzieć na zadania wyznaczone nam przez Pana Boga.

Wtedy też uczyliśmy się. Początkiem tej nauki stało się przyjmowanie łaski wydarzeń: np. gdy w kraju panował głód i nic nie można było kupić. Ze świata przyjeżdżali dobrzy ludzie. Przyjeżdżali samochodami wyładowanymi chlebem, mąką, kaszą. To wszystko musieliśmy rozprowadzać pomiędzy ludźmi. W taki sposób uczyliśmy się zorganizowanego *Caritasu*. Wprawdzie była to powolna nauka, jednak potrzebna. Pamiętam, że nieważne było, komu rozdajemy paczki. Udzielając materialnego wsparcia, nie ocenialiśmy, czy osoba jest pobożna, czy nie. Ważny był człowiek, któremu musieliśmy pomóc. Tak wyglądały początki *Caritasu*. Pomyślmy, jakże wtedy musieli być zapracowani nasi Aniołowie Stróżowie.

Potem przyszedł także czas i na szkolnictwo. Wychodziliśmy z zakrystii lub z jakichś zakątków parafialnych i szliśmy do szkoły. Także tam Słowo Boże, Jezus Chrystus i Jego krzyż miały prawo się pojawić. Wynikało to stąd, że jest to przecież nasza podmiotowość, istota naszej tożsamości. Ponadto powstały w tamtych czasach czasopisma: tygodniki i miesięczniki.

Oczywiście, nie ukrywamy, że popełnialiśmy dawniej błędy, zdarzały się i zaniedbania. Do tego dochodził nasz brak doświadczenia. Pomimo tego osiągnęliśmy w końcu wolność, którą umiemy się teraz dzielić. Mówiąc o wolności, warto podkreślić, że wolność religijna jest właśnie początkiem innych rodzajów wolności.

Następnie nadeszła kolej na bardzo gwałtowne wydarzenia. Najpierw upadł ustrój państwowy, którym był socjalizm. W swojej istocie był on komunizmem prowadzącym do jakiegoś wielkiego chaosu, przez lekceważenie praw natury oraz człowieka, pomimo że określał się mianem ludowego.

Stary system musiał upaść, ponieważ nadszedł pokój Ducha Prawdy – przyniesiony przez Aniołów Stróżów i dany przez Opatrzność. Dotyczył także Kościoła oraz nowych struktur administracyjnych. Wprowadzone zmiany były ogromnie ważną, nieodzowną podstawą do stworzenia lepszego i sprawniejszego duszpasterzowania. Powstawały setki nowych kościołów i parafii, a mówiąc innymi słowy: powstały nowe ośrodki życia Kościoła.

Tak oto dziś wspominamy, drodzy Bracia i Siostry, tamte czasy. Dostrzegamy w nich bowiem potęgę tego właśnie Ducha, który jest z nami, szczególnie przez Aniołów Stróżów. Ponadto widzimy w całej naszej polskiej historii, jak bardzo Bóg nas obdarowuje w swojej Opatrzności, przez Ducha Świętego oraz przez łaskę.

Opatrzność Boża nieustannie czuwa. Także pomoc Aniołów Stróżów jest nam ciągle potrzebna. Stale bowiem budujemy nasz pas startowy, z którego wzlecimy ku Nowej Ewangelizacji. Świat, a zwłaszcza Europa, potrzebuje Nowej Ewangelizacji. W niej najsroźszym orężem jest wiara.

Niebawem rozpoczynamy Rok Wiary, zatem niech wiara rozgrzewa nasze serca, rozjaśnia umysły, abyśmy umieli odczuwać tchnienia Aniołów Stróżów i byśmy nie zniechęcali się do czynienia dobra. Amen.

**HOMILIA JÓZEFA KARDYNAŁA GLEMPA
WYGŁOSZONA Z OKAZJI 8. ROCZNICY KORONACJI
OBRAZU MATKI BOŻEJ ORAZ ROZPOCZĘCIA
WIZYTACJI PARAFII W ROKITNIE**

**Kościół pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny,
18 września 2012 r.**

Iść drogą sprawiedliwości i pokoju

Kochani Bracia i Siostry!

1. Koronacja Matki Bożej

Oto przybyliśmy do tej pięknej rokitniańskiej świątyni. Nasze myśli biegną dziś do tej niedzieli 18 września 2004 roku, kiedy to dokonaliśmy koronacji obrazu Matki Bożej. Koronacja była odpowiedzią na tęsknoty tego ludu, który chciał jak najszybciej wywyżżyć Matkę Bożą. Dokonując tego gestu chcieliśmy zaspokoić tęsknotę wiernych polegającą na naśladowaniu nieba, gdzie Maryja wywyższona została ponad wszystkie stworzenia i ukoronowana na Królową Nieba i Ziemi. Obdarzyliśmy Ją więc koronami. Pomimo że były one takie, na jakie było nas stać, to jednak były one znakiem najwyższej czci i zawierzenia, które nieustannie nas obowiązuje. Będą miały lata, a idea koronowanej Matki Bożej z sanktuarium w Rokitnie będzie trwała. Matka Boża będzie przyciągała tych, którzy tu, na tych terenach mazowieckich potrafią przybliżyć się do Niej, zawierzyć się Jej i powierzyć Jej swoje troski.

2. Święty Stanisław Kostka

Ponadto dzisiaj uświadamiamy sobie, że dzień, w którym dokonaliśmy koronacji, i w który dziś tu się spotykamy przypada 18 września, czyli w polskie wspomnienie Świętego Stanisława Kostki. Święty Stanisław Kostka, który umarł jako osiemnastoletni młodzieniec, był wielkim czcicielem Matki Najświętszej. Dlatego też jak gdyby włączamy jego osobę w to wszystko, co dzisiaj przeżywamy razem z Matką Najświętszą.

Rozpoczynamy dziś także wizytację parafialną, którą zakończymy w niedzielę. Ze względu na te okazje chcemy sobie uświadomić nasze zadania wobec Boga, wobec Maryi i wobec ludzi.

Na początku zatrzymajmy się na osobie Świętego Stanisława Kostki. Był on bardzo młodym człowiekiem pochodzącym z Rostkowa, kiedy jego ojciec wysłał go, wraz z bratem, na studia do Wiednia. Tam ten młodzieniec, w porównaniu do innych studiujących kolegów, wydawał się opóź-

niony w nauce. Wykazał się jednak taką pilnością, że w czasie drugiego roku studiów nie tylko im dorównał w nauce, lecz także znacznie ich przewyższył. Przy tym był niezmiernie rozmodlony i skupiony. Mówiąc innymi słowami: był obdarzony zdolnościami intelektualnymi służącymi wielkiemu uporządkowaniu swego życia. Od początku kochał Maryję. Wierny był także przykazaniom Bożym, a do tego jako człowiek, młodzieniec, był bardzo solidny. W trakcie studiów w wiedeńskim kolegium jezuitów obudziło się w nim gorące pragnienie, żeby swoje życie ułożyć według natchnienia, jakie w nim pałało. Jak na ówczesne czasy było to przedsięwzięcie bardzo śmiałe. Myśl o zostaniu zakonnikiem – jezuitą stawała bowiem w sprzeczności z wolą jego ojca i wszystkich krewnych. Ówczesne czasy (a był to rok 1565) były latami wielkiego nasilenia się protestantyzmu. Jego przedstawiciele wydzielali wszystko, co tylko mogli, z posiadłości Kościoła katolickiego (na rzecz reformacji – określano ją wówczas mianem nowego systemu społeczno-religijnego).

Młodzieniec Stanisław był wybrańcem Boga. Był szczególnie ulubiony, ukochany przez Boga. I to była podstawa jego świętości. Bóg ukochał go bardziej niż innych i jednocześnie bardziej go obdarowywał. Przy czym nie były to wcale jakieś wspaniałe dary, wywyższenie. Wręcz przeciwnie, było to cierpienie i silna wola – w swoim życiu chciał czynić coś dla Pana Boga.

Stanisław był głęboko przeświadczony, że swoje życiowe zadania najlepiej wypełni w zakonie jezuickim. Problemem pozostawał sposób dostania się do zakonu. Wszyscy mu to odradzali i zniechęcali go. Mówili, że musi wrócić do domu, gdyż ojciec ma wielki majątek, który podzieli pomiędzy synów. Dzięki bogactwom Stanisław zdobędzie wykształcenie, dobre miejsce w państwie, a może w senacie albo w sejmie. Dlatego pytali go retorycznie: Po co ci szukać gdzieś indziej jakiegoś zawodu?

Tymczasem ten ulubieniec Boga, do którego dobrze pasują słowa Pisma Świętego „w krótkim czasie przeżył czasów wiele” (por. Mdr 4,13), nabył mądrość, miał ją już od młodości, a mówiąc innymi słowami: w młodych latach stał się mądry, czyli potrafił trafnie rozróżnić dobro od zła. Był więc pewien, że jeżeli tylko pójdzie drogą swego powołania, to nawet jakby nie został kapłanem (do kapłaństwa nie doszedł, ponieważ umarł wcześniej), to jednak siła jego świętości tak będzie oddziaływać na następne pokolenia młodych, że przyniesie owoce nawrócenia i rzetelnego wychowania, tj. kształtowania charakteru.

Święty Stanisław, osiemnastoletni młodzieniec, podobał się Bogu i zdobył wcześniej taką mądrość, jaka cechuje ludzi dojrzałych i doskonałych. Przerósł silnych i stał się wzorem dla wszystkich.

3. Nieodzowność wzorów

Także dzisiaj o takim wzorze myślimy. Takich wzorów poszukujemy i na takie wskazujemy, ponieważ czymś niezmiernie ważnym jest wychowanie. Święty Stanisław wychowywał się według reguł, jakie wtedy obowiązywały pośród młodych pobierających naukę. Ponadto otrzymał wychowanie wpływające z jego wnętrza, czyli z jego modlitwy i z jego tajemniczego zjednoczenia z Bogiem. To wychowanie rozbłysło w świecie.

O wychowaniu dużo się myśli i mówi, szczególnie dziś. Ponadto, co chwila pojawiają się nowe projekty wychowawcze. Mówi się: jeszcze trzeba takiego wychowania, potem że jeszcze innego; mniej historii, więcej ćwiczeń, więcej zabaw, a do tego proponuje się bardzo różne modele wychowawcze. W żadnym wypadku nie mówię, że wszystkie one są złe. Czasami jednak są niekoniecznie właściwe: brakuje im przystosowania do potrzeb narodu czy rodziny.

Przyjrzyjmy się rodzinie, można zaobserwować, że zaczyna się trząść i chwiać cały system wartości ludzkich. Gdy małżeństwo przestaje być wartością, przestaje nią być i rodzina. Z kolei społeczeństwo bez rodziny oznacza jakąś bliżej nieokreśloną masę ludzką, którą można rządzić tak, jakby się miało do czynienia z jakąś trzodą. Tymczasem Bóg chce, żeby człowiek był osobowością, miał poczucie swojej indywidualności, a jednocześnie włączony był we wspólnotę, w której jeden pomaga drugiemu, wzrastając przy tym w osiągnięciu dobra.

Dzisiaj możemy z żalem stwierdzić, że słabnie rola rodziny. I tu pojawia się pytanie: dlaczego słabnie? Odpowiedź jest bardzo prosta. Otóż tworzy się taki klimat, w którym uznane autorytety są obniżane, a wywyższa się mniej cenne. Dla przykładu: Dzisiaj więcej znaczy jakaś dyskoteka niż porządne studium, a jeżeli już jakieś studium jest uznane, to tylko takie, które by przynosiło łatwość i szybkość pozyskiwania dużych dóbr materialnych. Natomiast, jeżeli człowiek nie ma rzetelności, nie ma sumienia, to łatwo o bardzo ciężkie błędy. Czas na pracę i na zarobek określa w całości człowieka. W rezultacie jednak takie podejście zniewala człowieka. Człowiek zaś musi być wolny, także w swoim wyborze sposobu modlitwy, w wyborze swojego sposobu zachowania, o ile ten wybór jest zgodny z wolą Bożą, poprawny i nieszkodzący innym.

Miłość własna sama w sobie nie przyniesie żadnemu człowiekowi zadowolenia. Stąd też, jeśli ktoś kocha jedynie samego siebie, to jednocześnie obszar jego miłości kurczy się, a potem jest tak mały, że nie potrafi, a dokładnie, nie ma siły się rozszerzyć. Tymczasem prawdziwa miłość ma tendencję do ciągłego rozszerzania się. Tak więc małżeństwo jawi się jako splecenie dwojga ludzi ze sobą w taką jedność, żeby ich miłość mogła się

rozszerzać na innych ludzi. To zaś jest miara tej wielkości, do której mamy dorastać.

Słyszysz się dzisiaj liczne głosy mówiące o degradacji rodziny, o przemocy w rodzinie. Ma to miejsce tam, gdzie nie ma miłości. W miejsce miłości pojawia się przemoc, ale nie jest w stanie jej zastąpić. Ponadto żadna przemoc nie wprowadzi ładu, nie będzie w takim domu serca.

Nazbyt często dziś zdarzają się akty przemocy. Natomiast, o ile zaistnieją, to są nadmiernie eksponowane. Natychmiast też wywołują odzew w postaci hasła: zlikwidować przemoc. I tu pojawia się pytanie: Czy znowu siłą, przemocą? Czyż taka droga nie prowadzi donikąd? Czy nie lepiej w takich przypadkach zastosować miłość, przebaczenie, cierpliwość i odrodzenie?

4. Wiara a życie

Stawiamy w różnych miejscach krzyże, ostatnio pojawia się nawet w społeczeństwie taka tendencja, nosimy krzyże na piersiach. Krzyż ma przypominać człowiekowi sens i potrzebę modlitwy.

Na nic przy tym rozmaite wykrzykiwane i wypowiedane hasła, stanowiące jedynie szum w eterze, lecz pozbawione konkretnego odniesienia do dobra czy też zastosowania w życiu.

My natomiast, chrześcijanie, gorąco pragniemy, aby ład i pokój wstępował do ludzkich serc i miał wpływ na otoczenie.

Można na przykład rozczulać się nad bardzo biednymi, opuszczonymi pieskami, porzuconymi kotkami, a jednocześnie zapominać o ludziach i ich biedach. W tym miejscu warto wspomnieć o problemie sierot formalnych, które stają się takimi z powodu rozvodu rodziców. Gdy mąż i żona się rozwodzą, powstaje problem: co zrobić z dziećmi. Nie wolno szerzyć mody na świat bez rodzin, świat takich luzaków, którzy żyją ot tak sobie, żeby żyć. Takie bowiem postawienie sprawy prowadzi nieuchronnie do jakiejś ruiny.

Przywołujemy dziś zatem pamięć o Świętym Stanisławie Kostce, ażeby pokazać jak ważny jest moment zakotwiczenia duszy w przykazaniach Bożych, zasadach i w tej miłości, która zaczyna się od Boga, a przechodząc przez człowieka, rozlewa się na innych. Z tego też wypływa wielkie zadanie dla administracji społecznej. Potrzeba tu wielkiego wysiłku.

Najczęściej potrafimy jedynie narzekać, zwłaszcza gdy coś się nam nie podoba, wszystkiemu winna jest z reguły władza. Brakuje spojrzenia na władzę od strony służby. Dlatego trzeba prosić Boga o to, aby służba rządzących i każdego z nas była rzetelna i odpowiedzialna. Dopiero wówczas będziemy mogli powiedzieć, że stajemy się chrześcijanami, gdyż jest w nas

duch Ewangelii; że uznajemy to, co mówi Ojciec Święty, który wyjeżdża do dalekich krajów. Pomimo że ociera się o wielkie niebezpieczeństwa, to jednak głosi prawdę Ewangelii, głosi Jezusa Chrystusa, który oddając życie, poświęcił się dla ludzi. To oddane życie przyniosło zmartwychwstanie, a do zmartwychwstania wszyscy jesteśmy przeznaczeni.

Pierwszą osobą, która już zmartwychwstała, jest Maryja. Ona bowiem została wzięta do nieba z duszą i ciałem. Zatem cieszy się Ona już tą radością, którą w przyszłości ofiaruje Bóg nam, wybranym przez Niego przed założeniem świata (por. Ef 1,4).

Droży Bracia i Siostry, niech ta modlitwa w rokitniańskim sanktuarium, zwanym sanktuarium prymasowskim, ze względu na to, że tutaj modlili się prymasi i prosili o pomyślność dla Rzeczypospolitej, umacnia nasze serca i nasze umysły, abyśmy umieli czcić Matkę Najświętszą za przykładem Świętego Stanisława oraz jego wzorem iść drogą sprawiedliwości i pokoju. Amen.

30-LECIE POWSTANIA KOŚCIOŁA PW. MATKI BOŻEJ WSPOMOŻYCIELKI WIERNYCH NA CHOMICZÓWCE

Jeszcze sto lat temu w miejscu obecnego osiedla mieszkaniowego Chomiczówka na warszawskim Żoliborzu rozciągały się pola uprawne folwarku Wawrzyszew. W roku 1868 na mocy dekretu cara Aleksandra II, w ramach tzw. majoratu „Carski Dar”, jego właścicielem został generał – adiutant Aleksander Władimirowicz Patkul. W 1913 roku południową część majątku rozparcelowano i kilka działek kupili bracia Chomiczowie. Po I wojnie światowej bracia część ziem podzielili na działki i sprzedali. Od ich nazwiska tereny te nazywano Chomiczówką. W 1951 roku przyłączono je do Warszawy i wkrótce rozpoczęto wznoszenie bloków mieszkalnych.

Mieszkańców nowego osiedla posługą duszpasterską otaczali kapłani wawrzyszewskiej parafii św. Marii Magdaleny. Jednak mały kościółek nie mieścił wiernych uczestniczących w niedzielnych Eucharystiach. Z inicjatywy Stefana kard. Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia zaczęto rozważać możliwość budowy kościoła dla liczącej już ponad 25 tys. mieszkańców Chomiczówki. Początkowo tworzenie wspólnoty i przygotowania do budowy domu Bożego Kuria Metropolitalna Warszawska powierzyła ks. prałatowi Witoldowi Jankowskiemu – proboszczowi z Wawrzyszewa. W czerwcu 1982 roku do zorganizowania parafii został skierowany ks. Jan Huryn, proboszcz z Boglewic. Pierwszą Mszę świętą na placu ks. Jan Hu-

ryn odprawił 12 września 1982 roku. Już 2 października 1982 roku bp Jerzy Modzelewski poświęcił krzyż i plac pod przyszłą budowę. W ciągu niespełna trzech miesięcy stanęła tymczasowa kaplica. Dnia 24 grudnia 1982 roku Józef kard. Glemp Prymas Polski dokonał jej poświęcenia i odprawił w niej uroczystą pasterkę, a 1 września 1983 roku podpisał dekret o nadaniu kaplicy i ośrodkowi duszpasterskiemu tytułu Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych. Natomiast 13 września 1983 roku władza archidiecezjalna mianowała ks. Jana Huryna rektorem tutejszej kaplicy.

Dzieło budowy świątyni przy ulicy Josepha Conrada 7 trwało wiele lat. Pracami geodezyjnymi kierował parafianin inż. Tadeusz Martusewicz. Projekt architektoniczny kościoła przygotowali prof. Bolesław Szmidt i prof. Janusz Stępkowski, a konstrukcyjny – inż. Janusz Zdrojewski. Nad pracami budowlanymi czuwali inżynierowie Kazimierz Chmielnicki i Mieczysław Cuch. Wielkie zaangażowanie wspólnoty przekładało się na tempo realizacji kolejnych etapów budowy. Na przełomie października i listopada 1983 roku zostały zalane fundamenty. Z początkiem 1984 roku rozpoczęto budowę filarów i stropu głównego oraz przystąpiono do wznoszenia murów. Już w październiku 1984 roku ukończono budowę kościoła dolnego. Uroczystość poświęcenia i wmurowania kamienia węgielnego przez kard. Józefa Glempa, poprzedzona trzydniowymi rekolekcjami, odbyła się 23 maja 1985 roku. Akt, podpisany przez dostojnego konsekrateurę, proboszcza, księży, architektów i budowniczych kościoła oraz wiernych został wmurowany w ścianę obok kamienia węgielnego.

Dekretem z 1 marca 1988 roku, który wszedł w życie 15 marca, kard. Józef Glemp ustanowił parafię Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych w miejsce dotychczasowego ośrodka duszpasterskiego. Nowa parafia objęła teren wydzielony z części parafii św. Marii Magdaleny na Wawrzyszewie i św. Józefa na Powązkach w Warszawie. Odtąd coroczne święto Najświętszej Maryi i Panny Matki Kościoła i Wspomożycielki Wiernych – przypadające 24 maja – na Chomiczówce nabrało charakteru odpustu parafialnego.

Wkrótce w działalność apostołską tutejszej rodziny Chrystusowej włączyły się siostry zakonne. Prymas Polski dekretem z 6 sierpnia 1988 roku zezwolił na założenie domu zakonnego Zgromadzenia Sióstr św. Katarzyny Dziewicy i Męczennicy. Siostry, zwane katarzynkami, zajęły się katechizacją i prowadzeniem przedszkola parafialnego, a w 1991 roku rozpoczęły też pracę w zakrystii. Tak budowa kościoła duchowego rozwijała się równoległe ze wznoszeniem świątyni.

Pierwszą Mszą Świętą odprawioną w kościele górnym była pasterka 2000 roku. Trzy lata później misje święte głoszone przez bp. Józefa Zawit-

kowskiego przygotowały parafian do konsekracji świątyni. I tak 7 czerwca 2003 roku uroczystą Mszę Świętą pontyfikalną odprawił kard. Józef Glemp wraz z biskupami pomocniczymi Marianem Dusiem i Tadeuszem Pikusem oraz księżmi zaproszonymi do koncelebry, m.in. ks. kanonikiem Janem Hurynem i ks. prałatem Witoldem Jankowskim.

Po śmierci ks. Jana Huryna (6 sierpnia 2007 roku), który został pochowany w dolnym kościele, już 10 sierpnia 2007 roku arcybiskup Kazimierz Nycz skierował na Chomiczówkę ks. prałata dr. Jana Szubkę, dotychczasowego proboszcza parafii Babice i dziekana laseckiego. Od dnia uroczystego wprowadzenia, 26 sierpnia 2007 roku, przy udziale licznie zgromadzonych parafian, kapłanów i wiernych ze Starych Babic, pocztów sztandarowych, a także reprezentantów straży pożarnej, ks. prałat Jan Szubka do dziś z odaniem pełni duszpasterską posługę.

Nowoczesna architektura dwupoziomowego kościoła i pobliskich obiektów parafialnych komponuje się z okoliczną zabudową. Drogę do głównego wejścia do kościoła wyznaczają wysokie schody. Przestronne wnętrze – z tynkowymi jasnymi ścianami i granitową podłogą, doskonale doświetlone światłem dziennym – przedzielone jest filarami wspierającymi konstrukcję dachową.

W nieznacznie wyniesionym prezbiterium uwagę skupia sugestywna scena *Ukrzyżowania Pana Jezusa* namalowana na ścianie ołtarzowej. Po bokach prezbiterium umieszczone są obrazy bł. Jana Pawła II oraz bł. ks. Jerzego Popiełuszki.

Ściany kościoła, południową i północną, wypełniają imponujące rozmiarami kompozycje witrażowe, podzielone pionowo na pięć pól. W centrum witraża nad kaplicą znajduje się postać patrona przyrody św. Franciszka z Asyżu, a wokół niego rośliny zagrożone wyginięciem, w Polsce objęte ochroną. Pośrodku przeszklonej ściany po lewej, północnej stronie kościoła znajduje się wizerunek Matki Bożej Powstańczej, a wokół niej witraże poświęcone żołnierzom, oddziałom i zgrupowaniom Armii Krajowej oraz 60. rocznicy zakończenia II wojny światowej. Kompozycja ta, jak i szereg pojedynczych witraży – to symboliczne ujęcia heroicznej postawy Polaków w okrutnych dniach martyrologii narodu. Wyrazem pamięci o korzeniach, o przeszłości jest również wykonana z piaskowca w 2004 roku tablica poświęcona Bolesławowi Chomiczowi. Na ścianach rozmieszczone są stacje *Drogi Krzyżowej*. W kruchcie znajduje się płasko rzeźbiona pieta *Męczeńskiej Warszawy*.

Po prawej, południowej stronie świątyni znajduje się kaplica Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych, utworzona z inicjatywy PTTK i stąd

zwana również kaplicą PTTK im. Jana Pawła II. Centralne miejsce zajmuje tu figura patronki parafii, po której bokach usytuowane są herby Państwa Watykańskiego i Rzeczypospolitej Polskiej. Wystrój dopełniają: wizerunek bł. Jana Pawła II na tle Tatr, tablice epitafijne poświęcone członkom PTTK oraz witraże prezentujące odznaki PTTK. W centralnym miejscu kaplicy znajduje się nisza z kropłą krwi bł. papieża Polaka. Relikwie ofiarowane przez kard. Stanisława Dziwisza uroczystie wprowadził i zainstalował Prymas Senior – kard. Józef Glemp w dzień Matki, 26 maja 2012 r.

W ołtarzu głównym kościoła dolnego znajduje się wpisana w okrągłą, złotą ramę postać Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych. Przed ołtarzem stoi duży krzyż z pasyjką Chrystusa.

Warte uwagi jest również otoczenie kościoła. Na zewnętrznej ścianie prezbiterium umieszczony jest duży krzyż z figurą Jezusa Chrystusa, zwany *drzewem życia*. Przed wejściem do kościoła od ul. Conrada znajdują się dwie tablice upamiętniające poświęcenie kamienia węgielnego i konsekrację kościoła. Z tej samej strony usytuowana jest rzeźba Najświętszego Serca Pana Jezusa, dawniej ustawiona przy wejściu do kaplicy przedpo-grzebowej. Między kościołem i domem parafialnym wznosi się kamienna *Grota massabielska* z figurą Matki Bożej z Lourdes.

W roku 2012 mija 30 lat od uzyskania pozwolenia na budowę ośrodka duszpasterskiego; mija 30 lat, od kiedy ks. Jan Huryn na uprzednio uporządkowanym placu odprawił pierwszą Mszę św., a w nowo wybudowanej kaplicy Prymas Polski kard. Józef Glemp po raz pierwszy celebrował pasterkę. Z tej racji 30 września br. pod przewodnictwem kard. Kazimierza Nycza odbyły się dziękczynne uroczystości jubileuszowe. Mszę Świętą, przy licznie zgromadzonych wiernych, koncelebrowali kapłani pracujący na przestrzeni tych trzydziestu lat w tutejszej parafii. Przybyły także siostry katarzynki. Zwieńczeniem uroczystości religijnych był parafialny festyn połączony z zabawą i wspaniała grochówka.

**Ks. Jan Szubka, na podst. monografii
Kościół MB Wspomożycielki Wiernych na warszawskiej Chomiczówce
opracowanej przez ks. Zbigniewa Drzewieckiego.**

**HOMILIA KAZIMIERZA KARDYNAŁA NYCZA
WYGŁOSZONA PODCZAS WIZYTACJI PARAFII
MB WSPOMOŻYCIELKI WIERNYCH W WARSZAWIE
Z OKAZJI 30-LECIA ISTNIENIA PARAFII**

Umiłowani Siostry i Bracia,

Przypadła mi wizytacja biskupia, tak zwana wizytacja kanoniczna. Biskup posyła do każdej parafii, w każdej diecezji, także w Kościele warszawskim kapłanów, którzy w jego imieniu i z jego upoważnienia uobecniają i zwołują Kościół, na poziomie parafii. Biskup nie może być obecny w każdej wspólnocie parafialnej zawsze, osobiście, dlatego przyjeżdża raz na pewien czas, aby razem z Wami, Bracia i Siostry, przeżyć tajemnicę Kościoła, przypomnieć Wam wszystkim, że jesteście żywą częścią Kościoła warszawskiego, że jesteście znaczącą i ważną częścią tej diecezji, Kościoła powszechnego, który tworzycie wraz z biskupem, następcą apostołów.

W każdym kościele diecezjalnym, w Kościele warszawskim także, jest obecny Kościół Chrystusa. Jesteśmy Kościołem Boga, Kościołem Syna Bożego, Jezusa.

Kościół nie jest naszą własnością. Kościół nie jest wspólnotą, która jest nam potrzebna. Ona jest potrzebna Chrystusowi, by zbawiać ludzi. Kościołowi i jego apostołom, i wszystkim, do których przychodzą apostołowie ze Słowem Bożym Ewangelii, wszystkim tym Chrystus błogosławi. Sprawia, że jego zbawienie, które dokonało się na krzyżu, przez mękę, śmierć i zmartwychwstanie, staje się udziałem każdego z nas.

Pragnę więc tak tu być i tak się tu czuć jak u siebie w domu, jak w swoim kościele, jak w naszym kościele – zresztą czułem się tu tak przez te dwa dni wizytacji, którą dzisiaj kończę.

Ale pragnę również przybywać po to, aby zobaczyć wszystkie te ważne miejsca, w których żyje Kościół, w których Kościół się zwołuje i uobecnia. Dlatego też byłem dziś obecny na Mszach Świętych, głosiłem Słowo Boże, a także słuchałem, jak głoszą Słowo Boże Wasi młodzi kapłani. Byłem na wszystkich nabożeństwach niedzieli, która jest najważniejszym dniem tygodnia, bo jest dniem zmartwychwstania i dniem spotkania z Chrystusem Ukrzyżowanym i Zmartwychwstałym. W sakramencie Eucharystii, w czasie Mszy św. On uobecnia dla nas i dla naszego zbawienia swoją zbawczą ofiarę.

Spotykałem się także z licznymi grupami, które żyją i działają w Waszej parafii. Jest ich ponad dwadzieścia. Kilkaset ludzi należy do tych grup: modlitewnych, apostoelskich, charytatywnych, służących człowiekowi, służących liturgii – schola, służba liturgiczna. W tych grupach żyje i uobec-

nia się Kościół, bo „gdzie jest dwóch albo trzech zgromadzonych w imię Jezusa Chrystusa, tam On jest pośród nich”.

W piątek odwiedziłem te miejsca, w których jako chrześcijanie spotykacie się, i w których budujecie Kościół. Mam na myśli szkoły i przedszkola. Spotykałem się z dziećmi w klasach, z nauczycielami w pokojach nauczycielskich, wiedząc, jak bardzo dziś ważna jest współpraca: rodziny, rodziców, którzy są pierwszymi odpowiedzialnymi za wychowanie człowieka, ze szkołą, która jest ustanowiona przez wspólnotę państwową i samorządową, jako pomoc dla rodziny. I jak ważna jest współpraca między szkołą, parafią i rodziną, ponieważ nikt Was, rodziców, obecnych także na tej Mszy św., nie może zastąpić w tym najważniejszych zadaniu, jakie Pan Bóg powierza człowiekowi na ziemi: urodzeniu człowieka – dziecka, wychowaniu go i przygotowaniu do dojrzałego życia. Bardzo wielką wagę zwracał na to papież Jan Paweł II, dziś błogosławiony, mówiąc o tym, że młodzi są nadzieją Kościoła i świata. To na nas – dorosłych, na Was – rodzicach, na nauczycielach, na katechetach, na kapłanach spoczywa obowiązek wychowania młodego pokolenia, aby przejęło po nas te wszystkie zadania, które my dziś pełniimy, a za dwadzieścia, trzydzieści, czterdzieści lat będą je pełnić ci, którzy są dziś bardzo młodzi, albo nawet ci, których dziś jeszcze na ziemi nie ma, ale są w zamiarze Pana Boga.

I wszystkie te miejsca mi mówią, że trzeba dziękować. Trzeba dziękować bardzo Wam, Wam – rodzicom. Trzeba dziękować nauczycielom. Trzeba dziękować wszystkim animatorom grup parafialnych. I trzeba dziękować Waszym kapłanom i Waszym siostram zakonnych, które pracują w tej parafii. Trzeba dziękować Waszemu Księdzu Proboszczowi Prałatowi Janowi Szubce, który – tak się składa – przyszedł do Waszej parafii po śmierci Ks. Jana Huryna, właśnie w tym czasie, który obejmuje tą wizytację. Niedawno skończył pięć lat pracy duszpasterskiej w Waszej parafii, pracy tego, który kontynuuje dzieło poprzednika. Dziś nam przypomniał to jubileusz 30-lecia Waszej parafii, i o tym mówiłem o godz. 13.00. Ksiądz Proboszcz ma kontynuować ten trudny początek i te 25 lat tworzenia parafii, budowania kościoła, budowania wspólnoty żywego Kościoła, a równocześnie troski o pomieszczenia, kościół dolny, górny i sale parafialne, w których gromadzą się ludzie, aby wspólnie się modlić i wspólnie prowadzić dzieła apostołskie, które nam – Kościołowi – powierzył Pan Jezus.

Wyrażam to swoje podziękowanie podczas każdej Mszy św., a także podczas tej Mszy św., która kończy moją wizytację w parafii. Prawdziwie jest bowiem za co dziękować. Muszę to powiedzieć, bo to widać i tego nie-raz Wam ludzie zazdroszczą, jak w ciągu tych ostatnich lat Wasz kościół, dolny i górny, w swoim wystroju, w ogrzewaniu, w organach, jak kościół

w swoim obejściu i wyglądzie zewnętrznym, jak pomieszczenia parafialne się zmieniają i jak wypiękniały, i jak świadczą o tym, że jesteście ofiami, gotowi się poświęcać, by mieć piękny dom Boży, i by można było, w tym pięknym budynku się gromadzić, i że macie dobrego i roztropnego gospodarza w osobie Księdza Proboszcza i kapłanów, którzy potrafią to wszystko organizować, a nade wszystko współpracować z Wami, katolikami świecczymi, aby wypełnić wszystkie zadanie, jakie ma do wypełnienia Kościół.

Wśród tych zadań jedno niejako podsuwa nam Pan Jezus w dzisiejszej Ewangelii. Pan Jezus ciągle mówił do apostołów: „Idźcie i nauczajcie wszystkie narody; będziecie mi świadkami aż po krańce ziemi”. Przygotowywał do tego swoich apostołów i to było najważniejsze zadanie, bo chciał, aby po jego odejściu, po jego męce, śmierci i zmartwychwstaniu Kościół przejął to zadanie, żeby Kościół był jego nowym Mistycznym Ciałem. Przygotowywał do tego ludzi – apostołów, a oni tak bardzo przejęli się tym, co Jezus im powierzył, że kiedy zobaczyli obok siebie innych, którzy głoszą Ewangelię i czynią cuda, to przyszli do Jezusa, a sam umiłowany apostoł Jan rzekł: „Panie, ci nauczają w Twoje imię, a nie chodzą z nami”. I wtedy Pan Jezus odpowiedział mu tym znanym powiedzeniem, które trzeba sobie ciągle przypominać: „Kto nie jest przeciwko wam, nie może wam szkodzić, jest z wami”. I dalej można dopowiedzieć: „A więc nie martwcie się, że ktoś inny, kto nie jest z wami, też głosi prawdę Ewangelii”.

W tym jest zawarte wielkie zadanie Nowej Ewangelizacji. Wasza wspólnota parafialna, ta, która się gromadzi na niedzielnej Eucharystii, która się gromadzi na słuchaniu Słowa Bożego, na sprawowaniu sakramentów świętych, odpowiada nie tylko za Wasze zbawienie, tu obecnych. Nie tylko po to tu przychodzimy, żeby wzrastać na drodze świętości, żeby siebie zbawić i drogę do nieba przygotować sobie, otworzyć się na łaskę wiary, ale przychodzimy także po to, aby wychodzić stąd jako apostołowie, jako ci, którzy przykładem swego życia, świadectwem życia chrześcijańskiego, wprowadzają innych w wiarę, przygotowują innych do otwarcia na łaskę wiary.

Jest wiele ludzi w Waszej parafii, jest wiele ludzi w Warszawie, i w innych miastach polskich, którzy byli przy Chrystusie, przyjęli pierwsze sakramenty święte i odeszli od Niego. Do nich posyła Was Chrystus. Mówię Was, ponieważ to Wy macie na co dzień kontakt z tymi ludźmi, Wy się z nimi spotykacie, częściej niż kapłani. Ci ludzie nie przyjdą pod ambonę, nie usłyszą o Bogu, jeśli nie zostaną podprowadzeni przez świeckich, wiejrzących, nie przyjdą do Kościoła, by usłyszeć Słowo Boże i się nawrócić. Jesteśmy wszyscy potrzebni Chrystusowi, jesteśmy wszyscy potrzebni, aby głosić Jego Ewangelię i przyprowadzać do Niego ludzi.

Podczas tej Mszy Świętej w sposób szczególny chciałem się zwrócić do Was, kochani rodzice dzieci klas komunijnych oraz dzieci klas trzecich, dzieci, które w tym roku będą przeżywać rocznicę Pierwszej Komunii św. Są trzy sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego: chrzest, bierzmowania i Eucharystia – pełne uczestnictwo we Mszy św. wraz z przyjętą Komunią św. W pierwszych wiekach Kościół udzielał tych sakramentów ludziom dorosłym i udzielał ich razem. Człowiek dorosły, przygotowywany przez długi katechumenat, który trwał rok, a czasem kilka lat. Człowiek dorosły przygotowywał się w katechumenacie do przyjęcia sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego: chrztu, bierzmowania i Komunii św. Potem przychodził czas na pogłębianie wiary, po przyjęciu tych sakramentów świętych w dorosłym życiu.

W momencie, w którym Kościół zrezygnował z chrztu dorosłych, ale może nie zrezygnował całkiem, bo ciągle chrzci dorosłych, biermuje i doprowadza do przyjęcia Komunii św., przyjął zasadę udzielania tych sakramentów niemowlętom, postanowił zaufać wierze rodziny, rodziców: ojca i matki, wspartej przez babcię, dziadka i całą rodzinę. Kościół postawił na wiarę i dzięki tej wierze ma prawo udzielać chrztu niemowlętom. I tak się dzieje od wielu wieków. Przy chrzcie św. pyta Kościół, nie małe dziecko, bo ono nie jest zdolne nic powiedzieć, pyta rodziców: „Czy wierzysz?“, „Czy się wyrzekasz grzechu, szatana?“ i „Czy chcesz wychowywać to dziecko aż do dorosłości w wierze?“ Na podstawie tej wiary udzielany jest także sakrament Eucharystii i pełnego w niej uczestnictwa – Komunii św. To wy gwarantujecie, że Wasze dziecko będzie odpowiednio przygotowane przez przykład Waszego życia, że będzie prowadzone na niedzielną Eucharystię, że będzie wychowywało się w wierze Kościoła.

Podobnie jest przy bierzmowaniu. Mówimy – co prawda – że jest to sakrament dojrzałości chrześcijańskiej, ale jaki to dojrzały człowiek, który ma 16 czy 17 lat? Dalej potrzebuje świadectwa, przykładu rodziców. Dlatego, bracia i siostry, nie ma, nie może być udzielania sakramentów świętych: chrztu, Pierwszej Komunii św., bierzmowania nawet, bez udziału wiary rodziców. Podkreślam: wiary rodziców. Dlatego dziękuję Wam, tu obecnym, że towarzyszyacie Waszym dzieciom, że jesteście z nimi i słuchacie katechezy dla siebie, żeby dobrze przygotować Wasze dzieci, Wasze pociechy do Pierwszej Komunii św., a potem także do sakramentu bierzmowania. To jest właśnie ów przykład, o którym mówi dzisiaj Chrystus w Ewangelii, to jest ten przykład, to dobro i ten „kubek wody”, który daje się dziecku po to, by było wtajemniczone w Kościół, w modlitwę, w sakramenty święte, w Eucharystię, by było zdolne przyjąć Pana Jezusa w Komunii św.

W tym wszystkim niestety jest jedno „ale”, o którym napomina dzisiejsza Ewangelia. To, o czym teraz powiem, pewnie nie dotyczy Was tu obecnych, ale dotyczy wielu rodzin, które w pewnym momencie, nie wiadomo, z jakich motywów postanawiają „posłać” dziecko do Pierwszej Komunii św., natomiast nie są sami tym zainteresowani ani nie zamierzają zaangażować się w przeżycie tej Komunii św., nie dają przykładu. Przez lata: w przedszkolu, w szkole podstawowej nie prowadzą dziecka do Kościoła i do sakramentów świętych, nie wtajemniczają w modlitwę, a nagle chcą zachować jakiś szczątek tradycji. Tłumaczą sobie: skoro ja byłem u Komunii św., to muszę też to zapewnić mojemu dziecku, ale bez mojego udziału. I wtedy mamy do czynienia z tym, o czym Jezus dzisiaj mówi w Ewangelii – ze zgorszeniem. Zgorszeniem maluczkich przez zaniedbanie dawania dobrego przykładu.

Bracia i Siostry, ze smutkiem, z prawdziwym smutkiem przeczytałem w jednej z poczytnych gazet, na początku września tego roku, wypowiedź jednego ojca, który pytany o katechezę w szkole, posyłanie dziecka na religię, powiedział, że owszem, posyła, bo to nie zaszkodzi dziecku, ale mówi: „Przedemną teraz bardzo trudny rok, bo dziecko idzie do Komunii św. i będzie ksiądz żądał, abym przychodził do kościoła; trzeba to jakoś przeżyć”. To też jest postawa opisana przez Pana Jezusa w dzisiejszej Ewangelii.

Kiedy więc dziś – podczas wizytacji – mówię dziękuję Wam, tu obecnym, Bracia i Siostry, z Waszymi dziećmi drugorocznymi i trzecioklasowymi gotowymi na przygotowanie do sakramentów świętych, proszę Was również, abyście dawali dobry przykład swoim dzieciom i za parę lat – przy okazji bierzmowania. Kiedy Wam mówię wielkie dziękuję i kiedy uzmysławiam Wam ważność i wartość tej sprawy, jeżeli przygotowanie Waszych dzieci ma być poprzedzone katechezą wtajemniczającą, to mówię to dziękuję także Waszym kapłanom, Waszym siostronom zakonnym w parafii, które uczestniczą w spotkaniach, na których Wasze dzieci przygotowywane są do sakramentów świętych. To także jest Nowa Ewangelizacja.

Na koniec, trzeba sobie to powiedzieć, może rzeczywiście przy okazji Komunii św. dziecka, Pan Jezus puka do drzwi mojego serca, ponieważ od chwili Komunii św., bierzmowania czy ślubu coś się urwało, coś się skończyło. Może Komunia św. dziecka jest właśnie jakąś okazją do Nowej Ewangelizacji. Okazją do powrotu rodziców do głębszej wiary, do regularnej modlitwy, do niedzielnej Eucharystii, do życia chrześcijańskiego, powrotem do dawania świadectwa swoim własnym dzieciom, ale i tym wszystkim, wśród których przebywacie na co dzień; wobec których macie obowiązek dawać świadectwo żywej, autentycznej wiary.

Bracia i Siostry, módlcie się podczas tej Mszy św. za Wasze dzieci. Módlcie się za Wasze pociechy, te przygotowywane do sakramentów świętych, i za wszystkie dzieci, całą młodzież, za szkoły na terenie Waszej parafii i za nauczycieli. Módlcie się i miejcie mocne przekonanie, że nikt Was nie może zastąpić, nikt Was – rodziców nie może zwolnić, dyspensować od dawania przykładu w każdej dziedzinie, ale także w dziedzinie życia religijnego.

Wyznajmy teraz naszą wiarę.

60-LECIE PARAFII MATKI BOŻEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ W KUKLÓWCE

Parafia Kukłówka należy do młodych placówek duszpasterskich i liczy 60 lat. Jej początków należy szukać na przełomie lat 1950–1951, kiedy to mieszkańcy Kukłówki i okolicznych wsi podjęli starania, ażeby Msze Święte były odprawiane dla nich na miejscu. Swoją prośbę skierowali na ręce ks. dziekana Aleksandra Grabowskiego w Grodzisku Mazowieckim. Ksiądz dziekan przychylił się do ich prośby i od tej pory przywożono do Kukłówki księdza, a ten odprawiał Msze Święte w remizie Ochotniczej Straży Pożarnej. Jednocześnie gromadzono materiały budowlane i fundusze na budowę kaplicy. Plac pod świątynię ofiarował Bronisław Pindor, były wójt gminy Radziejowice. W 1951 roku przygotowano fundament z kamienia i cegły i na nim, z zakupionych po baraku elementów, postawiono drewniany kościół. Miał styl „barakowy”, trzy nawy, ołtarz główny oraz dwa boczne. Duże zasługi przy tej budowie miał ks. Józef Jamiński, wikariusz z Grodziska Mazowieckiego, który z powodu swojej gorliwej pracy duszpasterskiej na polu organizowania parafii i budowania kościoła w Kukłówce był prześladowany przez władze komunistyczne i przypłacił to trzema latami więzienia. W roku 1952 Kukłówkę odwiedził prymas Polski arcybiskup Stefan kardynał Wyszyński i zdecydował wtedy o utworzeniu parafii. Dekret erekcyjny pochodzi z dnia 4 października 1952 roku, a wszedł w życie 19 października. W granicach nowo utworzonej parafii znalazło się dwanaście wsi z czterech parafii: Grodzisk Mazowiecki, Jaktorów, Radziejowice, Skuły. Na patronkę parafii i kościoła w Kukłówce ksiądz prymas wybrał Matkę Bożą Częstochowską, zapewne dlatego że w nowym kościele został zawieszony obraz Pani Jasnogórskiej, przewieziony z kościoła św. Anny w Grodzisku Mazowieckim. Wybudowany w latach 1951–1952 kościół – barak z wpływem lat niszczał coraz bardziej i zaszła potrzeba wybudowania nowego. Podjął się tego działania w 1978 roku ks. proboszcz Czesław Zdziarski w oparciu o projekt architekta Stanisława Marzyńskiego. Budowę

prowadził metodą obudowy starego drewnianego kościoła, w ramach „remontu kapitalnego”, bo tylko na to miał pozwolenie władz państwowych. Podczas budowy kościoła, a trwała ona do 1981 roku, nabożeństwa były odprawiane w starym kościele, który obudowano, a z czasem w podziemiach nowego. Kościół był gotowy w stanie surowym już w 1981 roku, ale kardynał Józef Glemp poświęcił go dopiero 1 lipca 1984 roku. Później trwały prace przy wyposażeniu świątyni, jej ogrodzeniu oraz przy budowie budynków parafialnych. W 1985 roku zakupiono obraz Miłosierdzia Bożego, a w 1986 roku jeden z parafian z Makówki ufundował obraz św. Józefa.

Kościół jest jednonawowy, z dużym pomieszczeniem podziemnym. Nad zakrystią i prezbiterium znajdują się mieszkania, natomiast w pobliżu kościoła – krzyż misyjny i figurka Matki Bożej. Wokół kościoła ułożono chodnik. Świątynia jest już po konsekracji. Plac przykościelny jest uporządkowany.

Plebanię wybudował w latach 1960–1965 ks. proboszcz Zdzisław Krzymowski. Mieści się w niej kancelaria i archiwum parafialne z księgami metrykalnymi poczynszu od 1952 roku.

Ważną inwestycją dla organizującej się parafii był cmentarz grzebalny. Założony został staraniem pierwszego proboszcza – ks. Stanisława Urbańczyka na terenie ofiarowanym przez małżonków Antoniego i Marię Perzynów oraz Kazimierza i Zofię Nowaków. Cmentarz został poświęcony 18 sierpnia 1957 roku. Jego powierzchnia wynosi 0,96 ha. Cmentarz jest ogrodzony, posiada sygnaturkę. W 2000 roku na cmentarzu grzebalnym została zbudowana kaplica, w której odprawiane są nabożeństwa za zmarłych.

Parafia liczy obecnie 3 015 mieszkańców. W jej skład wchodzi następujące miejscowości: Kukłówka Zarieczna, Makówka, Chawłowo, Wężyk, Osowiec (część), Czarny Las, Mościska (część), Ojcówek, Kukłówka Radziejowicka, Adamów, Bieniewiec (część), Budy Józefowskie, Budy Grzybek.

Na terenie parafii znajduje się szkoła podstawowa, do której uczęszcza 97 uczniów. Szkoła nosi imię Józefa Chełmońskiego, który był związany z tymi okolicami i tu szukał tematów do swoich obrazów.

Wykaz proboszczów parafii Kukłówka: ks. Stanisław Urbańczyk, ks. Marian Kalinowski, ks. Zdzisław Krzymowski, ks. Antoni Misztal, ks. Józef Pieńkowski, ks. Czesław Zdziarski, ks. Eugeniusz Przybyłowski, ks. Andrzej Wieczorek, ks. Zygmunt Niewęglowski, a obecnie, ks. Andrzej Sadowski.

Uroczystościom związanym z jubileuszem parafii przewodniczył Kazimierz Kardynał Nycz, Arcybiskup Metropolita Warszawski.

Ks. Andrzej Sadowski

JUBILEUSZ 150-LECIA ISTNIENIA ZGROMADZENIA SIÓSTR MATKI BOŻEJ MIŁOSIERDZIA

Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia, które w 1862 r. założyła m. Teresa, Ewa z księżąt Sułkowskich hrabina Potocka, od 1 listopada 2012 roku obchodzi jubileusz 150-lecia istnienia. Z tej racji w uroczystość Wszystkich Świętych ks. kard. Kazimierz Nycz metropolita warszawski przewodniczył koncelebrewanej Mszy św. o godz. 10.00 w kościele parafialnym pw. Bożego Miłosierdzia i Świętej Siostry Faustyny w Warszawie przy ul. Żytniej 1. Po Mszy św. był wystawiany w kościele spektakl pt. „Miłosierdzie” w wykonaniu sióstr ze Zgromadzenia Matki Bożej Miłosierdzia oraz wychowanek z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Krakowie.

Ksiądz kardynał w homilii wspomniał, że 150 lat temu św. Zygmunt Szczęsny Feliński, ówczesny abp Warszawy, poświęcił kaplicę w tym miejscu, w którym siostry rozpoczęły działalność. W nawiązaniu do słów: „Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią”, ks. kardynał zauważył, że założycielka Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia wśród ośmiu błogosławieństw w sposób szczególny odkryła to jedno i nad nim się pochylała. Ta pochodząca z hrabiowskiej rodziny kobieta po śmierci męża postanowiła poświęcić się ratowaniu godności niewiast. Nowe Zgromadzenie powstało na ofiarowanej przez św. Zygmunta posesji, w Warszawie przy ul. Żytniej.

Do Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia, założonego przez m. Teresę Ewę Karolinę z księżąt Sułkowskich hr. Potocką, miłosierny Bóg 87 lat temu powołał św. siostrę Faustynę, znaną dziś na całym świecie Apostolkę Bożego Miłosierdzia. Przez to powołanie Bóg niczego nie zanegował, ale dopełnił, pogłębił i poszerzył charyzmat Zgromadzenia. Objawienia Matki Bożej, objawienia Pana Jezusa Miłosiernego, *Dzienniczek* siostry Faustyny stały się ważnym etapem w życiu Zgromadzenia, za który – dziękując za wszystko, co miało miejsce przez te 150 lat – w sposób szczególny jesteśmy Bogu wdzięczni.

Potem przyszły lata trudne – zauważył metropolita warszawski – dla objawień siostry Faustyny, ale wtedy pojawił się, niejako na drodze kultu Bożego Miłosierdzia, młody biskup krakowski Karol Wojtyła, który jeszcze jako student nawiedzał miejsca objawień siostry Faustyny. Potem zaczęło się odkrywanie prawdy zawartej w *Dzienniczku*, przygotowanie procesu beatyfikacyjnego i kanonizacyjnego. Niewątpliwie też w tym Bożym zamiarze pomógł bardzo wybór Karola Wojtyły na papieża. To Jan Paweł II beatyfikował s. Faustynę (1993), a następnie kanonizował (2000).

Wydarzenia te otworzyły nowy etap – niczego nie negujący, ale wszystko kontynuujący i rozwijający – w życiu Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia. Dzisiaj oni oboje: błogosławiony Jan Paweł II i Święta Siostra Faustyna sprawiają, że świat poznaje orędzie Miłosierdzia Bożego; orędzie tak bardzo światu potrzebne, tak bardzo przez współczesny świat oczekiwane, ale równocześnie tak bardzo sprawiające, że Kościół w Polsce, przez ten wymiar i charyzmat Bożego Miłosierdzia, jest znany na całym świecie.

Ksiądz kardynał powiedział: „W 1995 roku mądrość sióstr Matki Bożej Miłosierdzia wyraża się w tym, że ogłaszają siostrę Faustynę – wówczas błogosławioną – swoją współzałożycielką”. Cały czas chodzi o to samo, by Boże Miłosierdzie głosić, wypraszać i czynić. Ważne są początki, ważny jest czas wojenny i powojenny, i ważny jest ten czas po beatyfikacji i kanonizacji siostry Faustyny, czas, który niesie dla Zgromadzenia nowe wyzwania, nowe zadania. „I trzeba powiedzieć – dodał ks. kardynał – że jesteście bardzo Kościołowi i w Kościele potrzebne, żeby nieustannie i z mocą Boże Miłosierdzie wypraszać, głosić i czynić dla całego świata. I przede wszystkim, oto się z Wami dzisiaj – dziękując Bogu za 150 lat Zgromadzenia – modlimy, żebyście w tej gorliwości przepowiadania miłosierdzia Bożego wytrwały zawsze, żeby Wam nie zabrakło nigdy powołań, tych, które będą głosić Miłosierdzie Boże następnym pokoleniom”.

Rok 2000 wraz z ustanowieniem święta Bożego Miłosierdzia i kanonizacją siostry Faustyny będzie zawsze niesłychanie ważną datą dla Zgromadzenia i kultu Bożego Miłosierdzia, ważną także dla Kościoła w Polsce i Kościoła powszechnego.

W 1997 roku Jan Paweł II na krakowskich błoniach, nawiązując do przykładu życia siostry Faustyny, powiedział: „Bądźcie apostołami Bożego Miłosierdzia”. A w roku 2002 dodał: „Bądźcie świadkami Bożego Miłosierdzia”.

Ksiądz kardynał powiedział: „Każdy apostoł ma głosić orędzie Miłosierdzia Bożego i każdy apostoł jest skuteczny tylko wtedy, kiedy jest świadkiem, kiedy sam daje świadectwo otwierania się na Miłosierdzie Boga i przyjmowania Miłosierdzia Bożego. Bądźcie więc apostołami, i bądźmy wszyscy świadkami Bożego Miłosierdzia, ponieważ na to czeka współczesny świat”. Nic nie potrafi ocalić człowieka i świata, jak tylko Miłosierdzie Boże.

Uroczysta Msza św. pod przewodnictwem Metropolity Warszawskiego, inaugurująca Rok Jubileuszowy była dziękczynieniem za otrzymane łaski, jakich miłosierny Bóg udzielił tej rodzinie zakonnej w ciągu 150 lat jej istnienia.

s. M. Nulla, sekretarka generalna

RYS HISTORYCZNY ZGROMADZENIA SIÓSTR MATKI BOŻEJ MIŁOSIERDZIA

Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia zostało założone w 1862 r. przez m. Teresę, Ewę z księżąt Sułkowskich hrabinę Potocką.

Po ośmiomiesięcznej praktyce w Zgromadzeniu Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w Laval (Francja) wraz z Teklą i Antoniną Kłobukowską (matka i córka) wróciła do Polski i na zaproszenie abp. Zygmunta Szczęsnego Felińskiego objęła w Warszawie „Dom Schronienia” dla dziewcząt moralnie upadłych.

1 listopada 1862 roku abp Feliński poświęcił kaplicę i dom dla dziewcząt, i właśnie ten dzień przyjmuje się jako datę powstania Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w Polsce.

W prowadzonych przez siostry „Domach Miłosierdzia” schronienie znajdowały dziewczęta i kobiety, które z własnej woli zapragnęły przemiany swego życia.

W 1878 roku doszło do połączenia ze Zgromadzeniem w Laval i uzyskania dekretu pochwalnego Stolicy Świętej. Odtąd, także po odłączeniu się od Francji w 1922 roku, Zgromadzenie w Polsce jest na prawie papieskim. Założycielka francuskiego Zgromadzenia matka Teresa Rondeau została uznana za współzałożycielkę Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w Polsce.

W okresie międzywojennym XX wieku w „Domach Miłosierdzia” prowadzonych przez siostry było coraz więcej młodych dziewcząt kierowanych przez kuratoria, sądy i osoby prywatne, dla których stopniowo zorganizowano system szkolny. W ten sposób „Domy Miłosierdzia” z przestrzeni życia, pracy i modlitwy osób, które z własnej woli tu przychodziły, aby zmienić swoje życie, przekształcały się w zamknięte zakłady wychowawcze z programem nauczania w zakresie szkoły podstawowej i średnich szkół zawodowych.

W latach pierwszej i drugiej wojny światowej klasztory Zgromadzenia nie tylko prowadziły „Domy Miłosierdzia”, lecz także na różne sposoby świadczyły miłosierdzie wobec miejscowej ludności, uchodźców, więźniów..., dając również schronienie wielu kapłanom i osobom potrzebującym wsparcia (np. przesiedleńcom, Żydom, powstańcom czy młodym dziewczętom, chroniąc je przed wywózką na roboty do Niemiec).

W czasach komunistycznych (do 1962 roku) zakłady prowadzone przez Zgromadzenie zostały upaństwowione, niektóre przekształcono na placówki *Caritas*, w których siostry objęły opieką dzieci o obniżonej

sprawności umysłowej i psychoruchowej oraz chore kobiety. Z klasztoru w Płocku siostry zostały wysiedlone.

Do Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia Pan Bóg powołał siostrę Faustynę Kowalską, przez którą przekazał prorockie orędzie o Jego miłości miłosiernej do każdego człowieka, wzywając do głoszenia światu tej biblijnej prawdy wiary.

Zgromadzenie stopniowo coraz pełniej angażowało się w realizację misji s. Faustyny, a 25 sierpnia 1995 roku uznało ją za swą duchową współzałożycielkę.

Siostry głoszą dzisiaj tajemnicę Miłosierdzia Bożego poprzez świadectwo życia w duchu zaufania wobec Boga i miłosierdzia względem bliźnich, poprzez dzieła miłosierdzia, słowo i modlitwę. Prowadzą młodzieżowe ośrodki wychowawcze dla dziewcząt moralnie zagubionych, domy samotnych matek, świetlice terapeutyczne i środowiskowe, przedszkola, ochronki, domy opieki dla dzieci i osób dorosłych, domy rekolekcyjne; głoszą orędzie Miłosierdzia w sanktuariach, parafiach, więzieniach; troszczą się o dziedzictwo duchowe św. Faustyny, formują apostołów Bożego Miłosierdzia w międzynarodowym stowarzyszeniu „Faustinum”, katechizują w szkołach, prowadzą Wydawnictwo „Misericordia”, redagują kwartalnik „Orędzie Miłosierdzia”, stronę internetową: www.faustyna.pl, są obecne na Facebooku, współpracują z mediami, starając się przez wszystkie prace uobecniać w świecie tę ewangeliczną wartość, jaką jest miłosierdzie Boskie i ludzkie.

Dzisiaj Zgromadzenie ma 32 domy: w Polsce, na Białorusi, w Czechach, w Kazachstanie, na Słowacji, w Ziemi Świętej (Jerozolima), na Ukrainie, we Włoszech (Rzym) i w Stanach Zjednoczonych (Boston). Siostry posługują na trzech kontynentach, prowadzą dwa nowicjaty: z językiem polskim w Krakowie i z językiem angielskim w Bostonie oraz trzy domy postulatu: w Polsce, na Słowacji i w USA.

s. M. Nulla, sekretarka generalna

HOMILIA KAZIMIERZA KARDYNAŁA NYCZA
WYGŁOSZONA NA POGRZEBIE
KS. INF. ZDZISŁAWA KRÓLA, 24.11.2012

Drodzy Bracia Kapłani,

Drodzy uczestnicy pogrzebu ks. infułata Zdzisława Króla, pogrzebu trochę innego rodzaju niż dwa i pół roku temu,

Drodzy Parafianie parafii Wszystkich Świętych, w której mieszkał przez ostatnie lata swego życia zmarły ksiądz infułat,

Drodzy Bracia i Siostry!

Stajemy powtórnie nad trumną Księdza Zdzisława Króla, infułata, naszego brata – kapłana. Stajemy i przeżywamy powtórny smutek, przypominając sobie wydarzenie sprzed dwóch i pół roku: najpierw tę tragiczną katastrofę smoleńską, a potem te pogrzeby trwające przez prawie dwa tygodnie, a wśród nich – pogrzeb odprawiany na terenie Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego i pogrzeb zbiorowy kilku księży; wspólny pogrzeb, tu, w Panteonie Wielkich Polaków, kapłanów, których straciła archidiecezja warszawska w tamtej katastrofie, którzy odeszli od nas w sposób tak dramatyczny, a tak bardzo byli zasłużeni dla Kościoła i tak bardzo byli Kościołowi warszawskiemu i Kościołowi w Polsce jeszcze potrzebni.

Kiedy odbywał się tutaj przeszło dwa tygodnie temu powtórny pogrzeb ostatniego prezydenta Rzeczypospolitej na uchodźstwie – pana Ryszarda Kaczorowskiego, ksiądz prymas Józef Glemp powiedział mi takie znamienne słowa, które tutaj przytoczę: „Wybacz, ale nie będę przychodził i ze względu na mój wiek, ale i ze względu na moje przekonanie, na te powtarzne pochówki, ponieważ uczestniczyłem w tych wszystkich pogrzebach z czystą, jasną intencją, modliłem się i dziękowałem Bogu, a wiem przecież o tym, że Pan Bóg wie wszystko. To wystarczy”. Żadna ludzka niefrasobliwość, żadne ludzkie niedbalstwo nie może zmienić tego faktu – to wszystko, co powiedzieliśmy o księdzu infułacie Zdzisławie Królu podczas pogrzebu jest ciągle aktualne i ważne, i nie zamierzamy, i nie będziemy dzisiaj tego powtarzać.

Gromadzimy się, aby modlić się i być z rodziną, która przeżywa powtórny ból, być z parafianami, być z kapłanami – kolegami księdza infułata. Ale równocześnie gromadzimy się, żeby po prostu modlić się za niego, tak jak się modlimy za zmarłych przed odprowadzeniem doczesnych szczątków do już właściwej krypty, w tym miejscu, bo pogrzebano go tutaj, nie tylko dlatego że zginął w katastrofie smoleńskiej jako warszawski ksiądz wraz z innymi braćmi; to byli ludzie, którzy w sobie właściwy sposób, wyróżniający się, zasłużyli na to miejsce, aby być w krypcie wielkich Polaków, w tym Pante-

onie Narodowym. Życie ich było życiem niezwykłym, niezwykle gorliwym, poświęconym Kościołowi i Polsce. I takie też było życie śp. Zdzisława Króla.

Dzisiaj przeczytaliśmy fragment Ewangelii, który mówi nam o sądzie ostatecznym. Pewnie apostołom towarzyszyła ciekawość, z czego Pan Bóg, z czego Chrystus Król będzie sądził świat, będzie sądził człowieka na końcu czasów, gdy powtórnie przyjdzie. Z czego będzie sądził w czasie tego szczególnego końca świata dla każdego z nas, jakim jest śmierć. Być może apostołowie spodziewali się odpowiedzi bardzo teoretycznej i bardzo rozbudowanej, natomiast usłyszeli wielki konkret. Usłyszeli słowa: „Bo byłem głodny, a daliście mi jeść, byłem spragniony, a daliście mi pić, byłem w więzieniu, a przyszlście do mnie. Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, mnieście uczynili”.

Solidarność Jezusa z nami, solidarność Boga w Chrystusie, który stał się człowiekiem, by być blisko człowieka, jest tak wielka, że wszystko, co człowiek czyni drugiemu człowiekowi, czyni równocześnie Bogu, czyni Chrystusowi. Potrafili to rozpoznawać, potrafili to rozumieć wielcy święci i prosić ludzi. Rozumiał to brat Albert, który potrafił w obliczu człowieka biednego, potrzebującego zobaczyć oblicze Chrystusa. Rozumiała to także Matka Teresa z Kalkuty. Także sąd Jezusa nad nami będzie sądem z miłości: z miłości do Boga i z miłości do ludzi, z miłości, która jest tak ze sobą w tym jednym przykazaniu związana, że tak jak krzyż, który ma dwie swoje belki związane – pionową i poziomą, i nie da się ich rozdzielić, bo przestałyby stanowić krzyż, tak też przykazania miłości Boga i bliźniego przez to, że Bóg stał się w Jezusie człowiekiem, nie da się rozwiązać. I każdy pogrzeb, każde nasze pochylenie się nad trumną człowieka, który oczekiwał swego końca świata na tej ziemi, ale nie końca życia, każdy pogrzeb przypomina nam właśnie te słowa Jezusa Chrystusa, i każe nam według tych słów żyć, aby na końcu usłyszeć: „Wszystko, cokolwiek uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, mnieście uczynili”.

Ksiądz infułat Zdzisław, w sposób wyjątkowy, tak jak słyszałem podczas jego pierwszego pogrzebu, tak jak słyszałem od wielu ludzi, wtedy, kiedy jeszcze żył, w sposób wyjątkowy wypełniał te słowa, które Jezus mówi o sądzie ostatecznym, o sądzie z miłości. Ksiądz infułat żył na tym świecie 75 lat, 52 lata był księdzem. Krótko, na początku, tak jak każdy ksiądz był wikariuszem, a potem działał na coraz bardziej odpowiedzialnych i licznych stanowiskach i w różnych miejscach na terenie archidiecezji warszawskiej, Kościoła warszawskiego, a potem także i w miejscach, które wykraczały poza Kościół warszawski i dotyczyły całego Kościoła w Polsce, także wtedy, gdy 10 kwietnia 2010 roku leciał do Katynia, na uroczystości jubileuszu 70-lecia zbrodni katyńskiej. Udawał się tam nie

tylko z potrzeby serca, ale niejako ze świętego obowiązku, ponieważ był człowiekiem, który całe swoje życie poświęcił sprawie Rodzin Katyńskich, służył im, poświęcał się sprawie odkłamania zbrodni katyńskiej. Udał się tam z poczucia tego świętego obowiązku, który wynikał z jego głębokiego patriotyzmu, miłości do Polski, miłości do historii, miłości do tych wielkich wydarzeń, które składały się na tę historię Polski w ostatnich dziesięcioleciach. Tam przyszło mu zakończyć swoje życie.

Ksiądz infułat był zawsze kapłanem wyrazistym. Kiedy przychodził do któregoś z księży biskupów czy do mnie, przez kilka ostatnich lat swego życia na ziemi, w sposób jasny i klarowny mówił o sprawach i problemach Kościoła warszawskiego, i miał takie tematy, które akcentował w sposób szczególny. Do jednych z takich tematów należał *Caritas*, troska o to, aby zarówno *Caritas* diecezjalny, jak i zespoły charytatywne w parafiach działały z wielkim nastawieniem na ludzi potrzebujących. Widocznie w jego ustach i uszach ciągle brzmiały słowa: „Bo byłem głodny, a daliście mi jeść, byłem spragniony, a daliście mi pić, byłem w więzieniu...”.

Wielu ludzi mówiło mi, że wiele razy przychodził do ludzi, do rodzin, z których ktoś był uwięziony w stanie wojennym, że odwiedzał tych ludzi, którzy byli internowani i w więzieniu, że pomagał w rozmaitych sprawach, że potrafił w sposób delikatny, dyskretny, ale i skuteczny pomagać ludziom w ich codziennych problemach. I ludzie do dzisiaj takim go pamiętają i niezwykle go za to cenią.

Wierzymy i ufamy, że ksiądz infułat usłyszał od Pana Jezusa, gdy stanął po drugiej stronie życia, słowa: „Wszystko co uczyniliście jednemu z tych najmniejszych, mnieście uczynili”.

Dzisiejsze pierwsze czytanie mówi nam o tym, że Chrystus zmartwychwstał jako pierwszy z umarłych, a potem wszyscy ci, którzy należeli do Chrystusa. Chrystus jako pierwszy. On przetał nam tę drogę przez swoją mękę i śmierć do zmartwychwstania. I On przeprowadza przez tę bramę śmierci, którą pokonał i zwyciężył, wszystkich tych, którzy do Niego należą. Jesteśmy przekonani, że śp. ksiądz Zdzisław należał do Chrystusa, był z Nim zjednoczony, i został przeprowadzony do Domu naszego Ojca w niebie.

Dziękujemy Panu Bogu za jego życie, za to wszystko, co uczynił dla Kościoła warszawskiego. Jesteśmy razem z jego braćmi, z jego rodziną, z jego krewnymi i przyjaciółmi. Rozumiemy ich smutek i ból, ale równocześnie, wierzymy, że także dla Was, drodzy bracia i siostry, krewni i przyjaciele, Chrystus dla Was jest pociechą, także dla Was Chrystus jest nadzieją naszego zmartwychwstania, nadzieją, że wszyscy kiedyś spotkamy się ze śp. Zdzisławem, kiedy przejdziemy tak jak on przeszedł, do domu naszego Ojca w niebie.

LIBER MORTUORUM

KS. ZYGMUNT ANTONI WUDARKIEWICZ

W środę 8 sierpnia 2012 roku zmarł po ciężkiej chorobie w wieku 77 lat, z tego w kapłaństwie 54 lata. Ks. Zygmunt urodził się 3 lutego 1935 roku w Warszawie z Józefa i Feliksy z d. Kostromskiej. Został wyświęcony na kapłana 3 sierpnia 1958 roku przez kardynała Stefana Wyszyńskiego. Magister teologii w zakresie homiletyki. 24 grudnia 2001 roku odznaczony przywilejem noszenia rakiety i mantoletu.

„W swoim kapłaństwie przeszedł przez parafie w Kałuszynie, Legionowie i Warszawie, przez probostwo otwockiej parafii św. Wincentego à Paulo i bardzo ubogiej parafii Zmartwychwstania Pańskiego na Targówku. W 1992 r. Ks. Zygmunt zatrzymał się jako rezydent w parafii Wszystkich Świętych. Przez siedem lat pracował w trzech urzędach biskupich: jako prefekt w seminarium, notariusz w kurii i sędzia w Sądzie Metropolitalnym. Obronił pracę magisterską z homiletyki. Od 18 lat pełnił funkcję kapelana Zgrupowania „Gurt”, a od 6. – kaplicy Muzeum Warszawskiego.

Życie ks. Zygmunta wypełnione było katechizacją, pielgrzymkami, wizytami duszpasterskimi, zakładaniem wspólnot modlitewnych, odwiedzaniem chorych, kursami przedmażeńskimi...

Jego „znakiem firmowym” stały się dobrze przygotowane homilie – krótkie, wyjaśniające i jednocześnie nie zaciemniające słowa Ewangelii, głębokie, budujące. Do dziś są one wspominane w parafiach, w których był proboszczem. Jeżeli do tych kazań dodamy osobistą pobożność, pokorę, ciepłe i serdeczne relacje z ludźmi, wrażliwość na chorych i cierpiących oraz długie, z gorliwością wypełniane dyżury w konfesjonale, to rozumiemy parafian, gdy mówią: „Mieliśmy dobrego duszpasterza”.

„Ważnym elementem jego kapłaństwa był patriotyzm. Znał historię i lubił do niej nawiązywać. Poruszał tym, że nigdy nie kwestionował sensu Powstania Warszawskiego. On, który stracił w powstaniu ojca, babcię, dom, nigdy nie wątpił w sens tej ofiary” – mówi ks. Małecki.

W kwietniu, tuż przed katastrofą smoleńską, prezydent zdążył odznaczyć ks. Wudarkiewicza Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski za zasługi w pielęgnowaniu pamięci o Powstaniu Warszawskim.

Od roku 1946 żołnierze Zgrupowania „Gurt” spotykają się każdego pierwszego dnia sierpnia na Mszy Świętej w kościele Wszystkich Świętych, którego tak skutecznie bronili przed natarciami niemieckimi.

„Idziemy”, 3.10.2010 r.

KS. KRZYSZTOF TADEUSZ WOJNO

W sobotę 20 października 2012 roku zmarł po ciężkiej chorobie w wieku 59 lat, z tego w kapłaństwie 31. Ks. Krzysztof urodził się 8 marca 1953 roku w Białymstoku z Zygmunta i Heleny z d. Rybka. Został wyświęcony 7 czerwca 1981 roku przez biskupa Jerzego Modzelewskiego. Magister teologii w zakresie homiletyki. 5 kwietnia 2012 roku odznaczony przywilejem noszenia rakiety i mantoletu.

Był wikariuszem w Komorowie w par. św. Jakuba w Skierniewicach, w Aninie oraz w par. św. Zygmunta w Warszawie. Pierwszy Dyrektor *Cari-tas* Archidiecezji Warszawskiej (27.12.1989–21.06.1995). Rezydent w par. św. Stefana w Warszawie. 21.06.1995 r. objął urząd proboszcza w par. św. Wincentego Ferreriusza Borzęcinie. 17.06.1998 r. został mianowany proboszczem par. Świętej Trójcy w Konarach, a 21.06.2006 r. MB Bolesnej w Milanówku. Od 27 czerwca 2009 r. przez osiem miesięcy rezydował w par. św. Józefa w Warszawie-Ursusie, po czym 25 marca 2010 r. został mianowany administratorem par. NMP Wspomożycielki Wiernych w Kostowcu, 19.06.2010 r. został proboszczem tej parafii.

KS. JANUSZ TARNOWSKI

We wtorek 23 października 2012 r. zmarł w wieku 93 lat, z tego w kapłaństwie 69. Ks. prałat profesor dr hab. Janusz urodził się 11 lipca 1919 r. w Warszawie z Tadeusza i Stefani z d. Łada. Został wyświęcony 20 czerwca 1943 r. przez biskupa Antoniego Szlagowskiego. 11 maja 1990 r. otrzymał tytuł profesora zwyczajnego. 7 listopada 1968 r. został odznaczony przywilejem noszenia rakiety i mantoletu. 19 lutego 2008 r. mianowany Kapelanem Jego Świątobliwości.

TELEGRAM KAZIMIERZA KARDYNAŁA NYCZA DO UCZESTNIKÓW UROCZYSTOŚCI POGRZEBOWEJ

Bracia i Siostry,

Uczestnicy uroczystości pogrzebowej,

Kochana Rodzino Księdza Profesora,

Ze smutkiem przyjąłem wiadomość o śmierci Księdza Prałata Profesora Janusza Tarnowskiego. Bogu dziękuję za jego życie, posługę kapłańską w archidiecezji warszawskiej oraz twórczą aktywność na polu badań naukowych i pracy dydaktyczno-wychowawczej. Sam byłem słuchaczem wykładów profesora Tarnowskiego z zakresu pedagogiki i katechetyki. Doskonale pamiętam jego niezwykle zaangażowanie we wszystko, co czynił. Energię tę zachował do końca. W pracy swej wytrwale szukał sposobu na zadzierzgnięcie międzyosobowych więzów z Bogiem i człowiekiem.

Ksiądz Profesor umiejętnie łączył pracę naukową z posługą duszpasterską. Był wykładowcą pedagogiki w Metropolitalnym Seminarium Duchownym w Warszawie oraz w Akademii Teologii Katolickiej. Należał do Komitetu Nauk Pedagogicznych przy Państwowej Akademii Nauk, do Zarządu Polskiego Komitetu Korczakowskiego, do Międzynarodowego Stowarzyszenia Studium Charakteru i Osobowości z siedzibą w Paryżu oraz był członkiem Międzynarodowego Biura Katolickiego ds. Dziecka z siedzibą w Genewie. Przez 54 lata pełnił obowiązki duszpasterskie jako rektor kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej u Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi przy ul. Żelaznej 97 w Warszawie. W swym nauczaniu, w licznych publikacjach, nieustannie wskazywał na potrzebę religijnego wychowania dzieci i młodzieży, które prowadziłyby do osobistego, głębokiego spotkania z Chrystusem.

Przywołując tę niezwykłą postać kapłana i uczzonego, łączę się ze wszystkimi uczestnikami w modlitwie, przekazuję od grobu św. Piotra błogosławieństwo i proszę Miłosiernego Boga o zbawienie dla śp. Księdza Profesora Janusza.

Rzym, 27 października 2012 r.

*† Kazimierz Kardynał Nycz
Arcybiskup Metropolita Warszawski*

KS. STEFAN GRALAK

W piątek 23 listopada 2012 roku zmarł w wieku 84 lat, z tego w kapłaństwie 58. Ks. Stefan urodził się 15 lipca 1928 roku w Bielawskiej Wsi w par. Bielawy z Józefa i Franciszki z d. Lebioda. Został wyświęcony 8 sierpnia 1954 roku przez biskupa Wacława Majewskiego. 5 grudnia 1981 roku odznaczony przywilejem noszenia rakiety i mantoletu. 12 września 1989 roku włączony do Kapituły Łowickiej jako kanonik gremialny.

Ks. Stefan posługę kapłańską rozpoczął w parafii św. Klemensa PM w Nadarzynie. Następne placówki wikariuszowskie to Rawa Mazowiecka, Grójec i par. św. Stanisława Kostki w Warszawie. W latach 1958–1990 pracował w Referacie Duszpasterstwa Dobroczynności. Kapelan Sióstr SS. Rodziny Maryi i rektor kościoła św. Józefa na Czerniakowie. Pierwsze probostwo objął w 1973 roku w parafii św. Stefana w Warszawie. W roku 1987 został mianowany administratorem parafii św. Stanisława Kostki, a rok później jej proboszczem. W roku 1990 rozpoczął budowę na terenie przykościelnym Domu im. Sługi Bożego ks. Jerzego Popiełuszki. Po przejściu na emeryturę pozostał przy parafii w charakterze rezydenta.

ZAPOWIEDZI

30. ROCZNICA POWOŁANIA JÓZEFA KARDYNAŁA GLEMPA DO ŚWIĘTEGO KOLEGIUM KARDYNALSKIEGO, 2.02.2012

**List Ojca Świętego powiadamiający Księdza Prymasa
o wyniesieniu do Kolegium Kardynałów**

*Venerabilis Frater
salutem et Apostolicam Benedictionem*

Tibi per hasce Litteras significamus Nos, in proximo Consistorio, die 11 mensis Februarii celebrando, te esse cooptaturos in S.R.E. Cardinalium Collegium, ut peculiarem benevolentiam Nostram tibi pandamus utque tua erga Ecclesiam promerita huius insignis dignitatis praemio decoremus.

Scias interea quae tibi per has Litteras significavimus omnino sub peculiari secreto pontificio esse, usque dum publici iuris fiant: quod fiet die V mensis Ianuarii, hora duodecima meridiana.

Apostolicam Benedictionem tibi ex animo in Domino impertimus, propensae Nostrae voluntatis pignus.

Ex Aedibus Vaticanis, die XXX mensis Decembris, anno MCM-LXXXII, Pontificatus Nostri quinto.

Joannes Paulus PP. II

**List Sekretarza Stanu powiadamiający Księdza Prymasa
o powołaniu do Kolegium Kardynałów**

SECRETARIA STATUS EX AEDIBUS VATICANIS, d. 31.XII.1982
N. 97.242

Reverendissime Domine,

Gratissimum sane mihi est, huc adiectas Litteras ad te omni cum sedulitate mittere, per quas Beatissimus Pater te in Sacrum S.R.E. Cardinalium Collegium asciscit.

Liceat mihi, dum augustum huiusmodi documentum pro officio meo notum tibi facio, impensissimas gratulationes ex animo expromere ob novam hanc eandemque praeclaram testificationem illius benevolentiae, quae Sanctitas Sua iure meritoque prosequitur.

Consistorium Unicum, in quo Summus Pontifex te in Purpuratorum Patrum numerum cooptabit, celebrabitur die II proximi mensis februarii.

Oblata denique utor opportunitate, ut tibi sive omina et vota perquam libenter pandam, sive sinceram meam existimationem iterum iterumque significem, atque me profiteri gaudeo

tibi addictissimum

A. Card. Casaroli

Reverendissimo Domino

IOSEPHO GLEMP

Archiepiscopo Gnesnensi et Varsaviensi

ROCZNICE ŚWIĘCEŃ KAPŁAŃSKICH

60. rocznicę święceń kapłańskich będą obchodzili w roku 2013:

ks. infułat Henryk Franciszek Chudek; ks. infułat Stanisław Kur.

50. rocznicę święceń kapłańskich będą obchodzili w roku 2013:

ks. kanonik Henryk Boczek; ks. kanonik Wojciech Czarnowski; ks. Jan Gorgoń; ks. kanonik Kazimierz Jatczak; ks. Stanisław Kaczmarek; ks. prałat Józef Aleksander Łazicki; ks. Jędrzej Małecki; ks. prałat Bronisław Mieczysław Piasecki; ks. prałat Stanisław Henryk Pyzel; ks. prałat Mieczysław Rzepecki.

40. rocznicę święceń kapłańskich będą obchodzili w roku 2013:

Kazimierz Kardynał Nycz Arcybiskup Metropolita Warszawski (4 czerwca 2013 roku przypada również 25. rocznica święceń biskupich ks. Kardynała Kazimierza Nycza); ks. prałat Andrzej Jan Marian Bosowski; ks. prałat Eugeniusz Dziedzic; ks. prałat Andrzej Marian Gałka; ks. prałat Stanisław Józef Golba; ks. prałat Tadeusz Huk; ks. kanonik Jerzy Januszkiewicz; ks. prałat Walenty Królak; ks. Tadeusz Michał Latuszek; ks. prałat Józef Roman Maj; ks. kanonik Franciszek Stanisław Ordak; ks. prałat Roman Wojciech Trzcński; ks. Stanisław Zagórski.

25. rocznicę święceń będą obchodzili w roku 2013:

ks. prałat Tomasz Anisiewicz; ks. Zdzisław Ciesielski; ks. Paweł Ryszard Dudziński; ks. Andrzej Mirosław Juńczyk; ks. kanonik Jan Michał Konarski; ks. prałat Dariusz Kowalski; ks. prałat Piotr Zbigniew Mazurkiewicz; ks. Artur Piotr Sobótka; ks. Bolesław Szewc; ks. kanonik Marek Antoni Szymula; ks. Arkadiusz Wiktorowicz; ks. Jarosław Józef Wojcieszki; ks. Mariusz Adam Zapolski.

SPIS TREŚCI

ROK WIARY

11 PAŹDZIERNIKA 2012 – 24 LISTOPADA 2013 ROKU

Homilia Benedykta XVI podczas Mszy św. inaugurującej Rok Wiary, 11.10.2012 r.....	2
Kalendarium obchodów Roku Wiary.....	6
Nota zawierająca wskazania duszpasterskie na Rok Wiary – Kongregacja Nauki Wiary.....	8
List pasterski Arcybiskupa Metropolity Warszawskiego Kazimierza Kardynała Nycza na rozpoczęcie Roku Wiary	20
Dekret Arcybiskupa Metropolity Warszawskiego o odpustach w Roku Wiary.....	23

DZIAŁ URZĘDOWY

STOLICA APOSTOLSKA

Homilia Benedykta XVI podczas Mszy św. w Bejrucie, 16.09.2012 r.....	26
Homilia Benedykta XVI na rozpoczęcie XIII Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów i ogłoszenie św. Hildegardy z Bingen i św. Jana z Ávili doktorami Kościoła	29
Rozważanie Ojca Świętego na rozpoczęcie I Kongregacji Generalnej, 8.10.2012 r.	33

EPISKOPAT POLSKI

<i>Wspólne przesłanie do narodów Polski i Rosji z 17.08.2012 r.</i>	38
Komunikat ze spotkania Komisji Wspólnej Przedstawicieli Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Konferencji Episkopatu Polski z 21.11.2012 r.....	42
Ogólnopolskie inicjatywy duszpasterskie w roku 2013, uzgodnione z Konferencją Episkopatu Polski	44
Kalendarium czynności Konferencji Episkopatu Polski na rok 2013	52
Oświadczenie Prezydium Konferencji Episkopatu Polski dotyczące oznak wrogości skierowanej przeciwko religii	53

ARCYBISKUP WARSZAWSKI

Dekret erekcyjny parafii św. Jana Marii Vianneya w Książenicach	54
Dekret erekcyjny parafii bł. Matki Teresy z Kalkuty w Adamowiznie.....	55
Reskrypt ustanawiający dzień odpustu w parafii Opatrzności Bożej w Warszawie-Wilanowie	55
Homilia Kazimierza Kardynała Nycza wygłoszona do przedstawicieli Akcji Katolickiej w archikatedrze warszawskiej, 24.11.2012	56
Homilia Kazimierza Kardynała Nycza wygłoszona do górników ropy i gazu w parafii św. Wojciecha, 30.11.2012 r.	58
Formacja kapłanów Archidiecezji Warszawskiej.....	61
Neoprezbiterzy AW wyświęceni 15.12.2012 r.	66
Korekta granic między parafiami.....	67

KURIA METROPOLITALNA WARSZAWSKA

Wizytacje kanoniczne do 30.06.2012 r	68
Zasady wyłaniania kandydatów do władz dekanalnych w nowym układzie dekanatów	69
Dekret ustanowienia nowych władz w dekanatach	74
Nowy podział administracyjny Archidiecezji Warszawskiej.....	77
Aktualny wykaz zmian personalnych w Archidiecezji Warszawskiej.....	84
Seminarium „Architektura i sztuka kościołów w świetle liturgii”, 8.11.2012 r	96
Dekret ustanawiający „Wiadomości Archidiecezjalne Warszawskie” oficjalnym pismem urzędowym Archidiecezji Warszawskiej – przypomnienie	97
Dekanalni duszpasterze dzieci i młodzieży 2012/2013	98
Kapłani Archidiecezji Warszawskiej odznaczeni godnościami kościelnymi	99
Komunikaty Wydziału Sakramentalnego.....	100

DZIAŁ NIEURZĘDOWY Z ŻYCIA ARCHIDIECEZJI

Sprawozdanie z II Kongresu Akcji Katolickiej Archidiecezji Warszawskiej na temat „Akcja Katolicka w służbie Nowej Ewangelizacji”	103
--	-----

Homilia Józefa Kardynała Glempa wygłoszona z okazji Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski i 30-lecia budynku Sekretariatu.....	107
Homilia Józefa Kardynała Glempa wygłoszona z okazji 8. rocznicy koronacji obrazu Matki Bożej oraz rozpoczęcia wizytacji parafii w Rokitnie	112
30-lecie powstania kościoła pw. Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych na Chomiczówce.....	116
Homilia Kazimierza Kardynała Nycza wygłoszona podczas wizytacji parafii MB Wspomożycielki Wiernych w Warszawie z okazji 30-lecia istnienia parafii.....	120
60-lecie parafii Matki Bożej Częstochowskiej w Kuklówce	125
Jubileusz 150-lecia istnienia Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia.....	127
Rys historyczny Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia	129
Homilia Kazimierza Kardynała Nycza wygłoszona na pogrzebie ks. inf. Zdzisława Króla, 24.11.2012 r.	131

LIBER MORTUORUM

Ks. Zygmunt Antoni Wudarkiewicz zmarł 8 sierpnia 2012 roku	134
Ks. Krzysztof Tadeusz Wojno zmarł 20 października 2012 roku	135
Ks. Janusz Tarnowski zmarł 23 października 2012 roku	135
Telegram Kazimierza Kardynała Nycza do uczestników uroczystości pogrzebowej	136
Ks. Stefan Gralak zmarł 23 listopada 2012 roku	137

ZAPOWIEDZI

30. rocznica powołania Józefa Kardynała Glempa do Świętego Kolegium Kardynalskiego, 2.02.2012

List Ojca Świętego powiadamiający Księdza Prymasa o wyniesieniu do Kolegium Kardynałów	138
List Sekretarza Stanu powiadamiający Księdza Prymasa o powołaniu do Kolegium Kardynałów.....	138
Rocznice święceń kapłańskich.....	139

